

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MESTA ŠTÚROVO**

APRÍL 2008

Obstarávateľ: Mesto Štúrovo
Mestský úrad Štúrovo
Nám. Slobody 1
943 13 Štúrovo

Spracovateľ: Aurex spol. s r.o.
Dúbravská cesta 9
841 04 Bratislava

Riešiteľský kolektív: Ing. arch. Július Hanus, PhD. – hlavný riešiteľ
Ing. Barbora Mareková
Ing. Peter Tomášek
Ing. Ľubomír Macák
Ing. Pavol Petrík

OBSAH

ÚVOD	5
1 HOSPODÁRSKA A SOCIÁLNA ANALÝZA	6
1.1 Všeobecná charakteristika	6
1.2 Demografia	6
1.2.1 Obyvateľstvo, jeho charakteristika a zloženie	6
1.2.2 Ekonomická aktivita obyvateľstva	10
1.3 Domový a bytový fond	12
1.3.1 Počet domov a bytov	12
1.3.2 Veková štruktúra bytov	13
1.3.3 Kvalitatívne ukazovatele bytového fondu	14
1.4 Občianska vybavenosť	14
1.4.1 Sociálna vybavenosť (verejný, nekomerčný sektor)	14
1.4.2 Trhové služby	22
1.5 Hospodárstvo	23
1.5.1 Poľnohospodárska výroba	23
1.5.2 Priemyselná výroba	24
1.6 Cestovný ruch	28
1.6.1 Charakteristika Štúrova a okolia z hľadiska cestovného ruchu	28
1.6.2 Infraštruktúra cestovného ruchu a rekreácie	28
1.6.3 Uplatnenie jednotlivých foriem cestovného ruchu	30
1.7 Doprava	32
1.7.1 Širšie dopravné vzťahy	32
1.7.2 Doprava v meste	33
1.8 Technická infraštruktúra	38
1.8.1 Vodné hospodárstvo	38
1.8.2 Energetická infraštruktúra	40
1.9 Životné prostredie	41
1.9.1 Ovzdušie	41
1.9.2 Voda	42
1.9.3 Pôda	43
1.9.4 Zaťaženie hlukom	43
1.9.5 Odpadové hospodárstvo	44
2 SWOT ANALÝZA, KLÚČOVÉ DISPARITY A FAKTORY ROZVOJA	46
2.1 SWOT analýza	46
2.2 Klúčové disparity a faktory rozvoja	47
2.2.1 Disparity	47
2.2.2 Faktory rozvoja	48
3 STRATEGICKÁ ČASŤ	50

3.1	Vízia mesta	50
3.2	Prioritné osi	50
3.2.1	Prioritná os 1 – Rozvoj cestovného ruchu	50
3.2.2	Prioritná os 2 – Diverzifikácia hospodárstva	58
3.2.3	Prioritná os 3 – Občianska vybavenosť, služby obyvateľom a vzhľad mesta	60
3.2.4	Prioritná os 4 – Infraštruktúra	69
3.2.5	Prioritná os 5 – Cezhraničná spolupráca	74
3.3	Administratívne zabezpečenie implementácie stratégie	76
3.3.1	Subjekty riadenia a implementácie programu	76
3.3.2	Pravidlá pre výber projektov a stimuláciu aktérov v území vrátane administratívnych a ekonomických nástrojov	76
4	PRÍLOHY	78

1 Úvod

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) je strednodobým programovým dokumentom hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta. Ide o strednodobý plánovací dokument, ktorý sa vypracúva zväčša na 5 až 7 rokov pri zabezpečení nadväznosti na nadradené plánovacie dokumenty, medzi ktoré patria PHSR vyššieho územného celku a národné rozvojové koncepcie a sektorové rozvojové koncepcie. Ďalšími dokumentmi, ktoré bezprostredne súvisia s rozvojom mesta sú právoplatná územnoplánovacia dokumentácia, ako aj nadradené územnoplánovacie dokumentácie.

V rámci riešenia PHSR mesta Štúrovo sa práce sústredia na popis a zhodnotenie ekonomických a sociálnych východísk, definovanie rozvojovej stratégie, návrh rozvojových zámerov, a popis administratívneho zabezpečenia realizácie PHSR.

Práce na PHSR mesta sú v súlade s platnou legislatívou SR, zákonom č. 503/2001 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja a platnou metodickou príručkou na vypracovanie PHSR obce vydanou Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v marci 2004.

2 Hospodárska a sociálna analýza

2.1 Všeobecná charakteristika

Mesto Štúrovo sa nachádza v najjužnejšej časti Slovenskej republiky, v rovinatom prostredí Podunajskej nížiny. Štúrovo leží na ľavom brehu rieky Dunaj, ktorá tvorí hranicu s Maďarskom, v blízkosti sútoku s Hronom.

Nadmorská výška stredy mesta je 110 m. Severovýchodne od mesta ležia Kováčovské Kopce s maximálnou nadmorskou výškou 395 m (vrch Burda v NPR Burdov). Na severozápade mesto ohraničuje Prírodná rezervácia Vŕšok /Hegyfarok/, v blízkosti mesta sa nachádza niekoľko prírodných pozoruhodností.

Rovinaté a odlesnené katastrálne územie leží na terasách pokrytých sprašou s úrodnými černoziemnými pôdami.

Katastrálne územie mesta Štúrovo patrí z hľadiska klímy do teplej a suchej oblasti s priemerne 50 a viac letnými dňami (denné maximum teploty vzduchu ≥ 25 °C) za rok, s miernou zimou s teplotami v januári > -3 °C. Priemerná ročná teplota vzduchu je 10,4 °C. Priemerná teplota vzduchu v júli sa pohybuje v rozmedzí 20 - 21 °C. Priemerný ročný úhm zrážok je len 566 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou sa pohybuje v rozmedzí 0 - 40 dní.

Na protihlhom brehu Dunaja sa nachádza maďarské mesto Ostrihom (Esztergom), s ktorým je Štúrovo veľmi úzko previazané.

Štúrovo je vďaka termálnemu kúpalisku Vadaš známe aj ako kúpeľné mesto.

Štúrovo je ako prihraničné mesto dôležitým dopravným uzlom v cestnej, železničnej i vodnej doprave.

2.2 Demografia

Štúrovo, s počtom obyvateľov 11 041 (31.12.2006) patrí medzi menšie mestá SR. Podľa počtu obyvateľov je zo 139 slovenských miest na 66 mieste.

Z hľadiska administratívneho členenia patrí Štúrovo do Nitrianskeho kraja a okresu Nové Zámky. K 31.12. 2006 žilo v Nitrianskom kraji 707 305 obyvateľov, v okrese Nové Zámky 147 203 obyvateľov, čo predstavuje 20,8 % z počtu obyvateľov Nitrianskeho kraja. Okres Nové Zámky je podľa počtu obyvateľov druhý najväčší zo 7 okresov kraja (nasleduje hneď po okrese Nitra). Počet obyvateľov Štúrova predstavoval 7,5 % z počtu obyvateľov novozámockého okresu.

2.2.1 Obyvateľstvo, jeho charakteristika a zloženie

Retrospektívny vývoj obyvateľstva

Počet obyvateľov okresu Nové Zámky, ako aj mesta Štúrovo, zaznamenáva k jednotlivým rokom sčítania ľudu nárast v obdobiach 1970 – 1980 a 1980 – 1991. Po roku 1991 počet obyvateľov značne klesá. V období 1991 – 2001 poklesol počet obyvateľov v meste Štúrovo o 3,6 % a v okrese Nové Zámky o 2,5 %. Klesajúca tendencia pokračovala až do roku 2006.

■ Tabuľka 1 Vývoj počtu obyvateľov v okrese Nové Zámky a meste Štúrovo v r. 1970-2006

územie	SLDB 1970 (1. 12.)	SLDB 1980 (1. 11.)	SLDB 1991 (3. 3.)	SODB 2001 (26. 5.)	2006 (31. 12.)
okres Nové Zámky	148 601	153 199	153 466	149 594	147 203
mesto Štúrovo	7 051	10 690	12 146	11 708	11 041
% obyv. mesta Štúrovo	4,7	7,0	7,9	7,8	7,5

Zdroj: *Historický lexikón obcí Slovenskej republiky 1970 - 2001, ŠÚ SR*

Stav a pohyb obyvateľstva v Slovenskej republike 2005, ŠÚ SR

Počet obyvateľov mesta Štúrovo (podľa hraníc územnej štruktúry v roku 2001) zaznamenáva nárast od roku 1970 do roku 1991 o 5 095 osôb. Od roku 1991 po rok 2001 klesol počet obyvateľov o 438 osôb, v období 2002-2006 poklesol počet obyvateľov Štúrova o 667. Podiel obyvateľov mesta Štúrovo z celkového počtu obyvateľov okresu Nové Zámky rovnako rástol od roku 1970 do roku 1991 z 4,7 % na 7,9 %. Odtedy pozorujeme pokles na úroveň 7,5 % v roku 2006.

Bilancia pohybu obyvateľstva

Bilancia pohybu obyvateľstva v okrese Nové Zámky v r. 1991-2005

Počet obyvateľov okresu Nové Zámky od roku 1991 klesá a to zásluhou prirodzeného úbytku obyvateľstva. Čo sa týka migračného salda, za celé sledované obdobie rokov 1991-2005 dosahuje kladné hodnoty s výnimkou rokov 1991, 1993, 1994 a 2001, kedy bol zaznamenaný úbytok sťahovaním.

V okrese Nové Zámky dosahoval prirodzený prírastok v roku 1991 ešte hodnotu 23 osôb, no od roku 1992 trvale dosahuje záporné hodnoty až do roku 2005, kedy bol úbytok 525 osôb. Zvlášť v rokoch 2000 a 2001 bol zaznamenaný vysoký prirodzený úbytok (-613 osôb v roku 2001 a -679 osôb v roku 2001). V celej SR dosahuje prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 1991-2005 kladné hodnoty (ale s klesajúcou tendenciou) okrem rokov 2001, 2002 a 2003, kedy bol zaznamenaný prirodzený úbytok obyvateľstva.

Migračné saldo v okrese Nové Zámky je v kladnej polohe po celé sledované obdobie (s výnimkou r. 1991, -116 osôb; r. 1993, -8 osôb; r. 1994, -137 osôb a r. 2001, -57 osôb) s tým, že od roku 2002 sa výraznejšie zvyšuje. Naproti tomu, v Slovenskej republike dosahuje migračný prírastok kladné hodnoty po celé obdobie, a zvlášť s rastúcou tendenciou po roku 2003.

Prirodzený a mechanický pohyb obyvateľstva sa zlučujú v celkovom prírastku alebo úbytku obyvateľstva. Na úrovni okresu Nové Zámky neboli straty vyvolané prirodzeným pohybom obyvateľstva kompenzované sťahovaním obyvateľov. Preto za celé obdobie rokov 1991-2005 možno sledovať celkový úbytok v počte obyvateľstva. V roku 2005 to bol úbytok o 298 osôb, zatiaľ čo v roku 1991, kedy bol úbytok najmenší, to bolo -93 osôb.

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že okres Nové Zámky vykazuje nepriaznivé trendy vývinu prirodzeného pohybu obyvateľstva. Údaje o tomto trende za okres Nové Zámky sú hlboko pod celoslovenským priemerom.

Bilancia pohybu obyvateľstva v meste Štúrovo v r. 1991-2005

Prirodzený prírastok obyvateľstva ovplyvnil celkový počet obyvateľov mesta Štúrovo v rokoch 1991-2005 kladným saldom 15 obyvateľov. V rokoch 1991-2005 sa v Štúrove živonarodilo 1 703 detí a zomrelo 1 688 obyvateľov.

Saldo mechanického pohybu obyvateľstva naproti tomu znížilo v rokoch 1991-2005 počet obyvateľov mesta Štúrovo o 919 osôb. V období sa prisťahovalo 2 814 osôb, ale vysťahovalo

sa ich 3 733. Saldo celkového pohybu obyvateľstva teda v sledovanom období zaznamenalo úbytok o 904 osôb.

Tabuľka s údajmi o prirodzenom a mechanickom pohybe obyvateľstva okresu Nové Zámky a mesta Štúrovo v rokoch 1991-2005 sa nachádza v časti prílohy.

Veková štruktúra obyvateľstva

Vekovú štruktúru obyvateľstva mesta Štúrovo charakterizuje rozdelenie obyvateľstva do hlavných vekových skupín, ktoré sú:

predproduktívny vek	(0 - 14 rokov),
produktívny vek	(15 - 59 rokov muži, 15 - 54 rokov ženy),
poproduktívny vek	(60+ rokov muži, 55+ rokov ženy).

V časti prílohy je uvedená tabuľka s údajmi o skladbe vekovej štruktúry obyvateľov mesta Štúrovo a z hľadiska širších vzťahov aj obyvateľov okresu Nové Zámky, Nitrianskeho kraja ako aj celej SR v roku 2001.

Mesto Štúrovo malo v roku 2001 relatívne dobrú skladbu vekovej štruktúry obyvateľstva. Podiel predproduktívnej zložky (15,9 %) je nižší ako okresný priemer (16,6 %), krajský priemer (17,3 %), aj ako celoslovenský priemer (18,9 %). V meste Štúrovo má však vyššie zastúpenie obyvateľstvo v produktívnom veku (67,1 %), zatiaľ čo okresný, krajský aj celoslovenský priemer dosahovali hodnoty okolo 62 %. Obyvateľstvo Štúrova vykazuje nižší podiel najstaršej vekovej skupiny (60+ rokov muži, 55+ rokov ženy) (17,0 %) v porovnaní s okresným (21,2 %), krajským (20,3 %) ako aj s celoslovenským priemerom (18,9 %).

V roku 2001 sa v porovnaní s rokom 1991 zmenila skladba vekovej štruktúry obyvateľstva mesta Štúrovo tak, že sa znížil podiel predproduktívnej zložky (z 23,6 % na 15,9 %), zvýšil sa podiel obyvateľov v produktívnom veku (zo 63,1 % na 67,1 %) a tiež podiel poproduktívnej zložky (z 13,3 % na 17,0 %). Nepriaznivým javom je najmä podstatné zníženie podielu obyvateľov v predproduktívnom veku.

Nižšie uvedená tabuľka týkajúca sa vývoja vekovej štruktúry obyvateľstva mesta Štúrovo obsahuje okrem základných charakteristík (počet obyvateľov v predproduktívnom, produktívnom a poproduktívnom veku) aj informáciu o priemernom veku a indexe starnutia obyvateľstva tohto mesta. Za celé sledované obdobie 1996-2005 priemerný vek obyvateľstva každoročne rástol z hodnoty 35,03 v roku 1996 až na 39,56 v roku 2005. Rovnako index starnutia, ktorý vyjadruje počet osôb poproduktívneho veku pripadajúci na sto osôb v predproduktívnom veku zaznamenal v sledovanom období stúpajúcu tendenciu z hodnoty 77,43 až na 166,43. Uvedené údaje poukazujú na nepriaznivý vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva.

■ Tabuľka 2 Veková štruktúra obyvateľstva mesta Štúrovo v r. 1996-2005

rok	obyvateľstvo vo veku						obyvateľstvo spolu	priemerný vek	index starnutia
	Predproduktívnom (0-14 rokov)		Produktívnom (15-59 r.)		Poproduktívnom (60+ r., muži)				
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.		
1996	2 588	19,2	8 889	65,9	2 004	14,9	13 481	35,03	77,43
1997	2 485	18,6	8 864	66,2	2 036	15,2	13 385	35,47	81,93
1998	2 351	17,7	8 831	66,5	2 091	15,8	13 273	36,08	88,94
1999	2 079	17,3	8 070	67,1	1 880	15,6	12 029	36,17	90,43
2000	1 972	16,5	8 038	67,4	1 925	16,1	11 935	36,63	97,62
2001	1 818	15,6	7 826	67,1	2 016	17,3	11 660	37,27	110,89
2002	1 727	15,0	7 723	66,9	2 093	18,1	11 543	37,85	121,19
2003	1 607	14,1	7 623	66,8	2 180	19,1	11 410	38,49	135,66
2004	1 496	13,2	7 527	66,7	2 267	20,1	11 290	39,03	151,54
2005	1 409	12,7	7 368	66,2	2 345	21,1	11 122	39,56	166,43

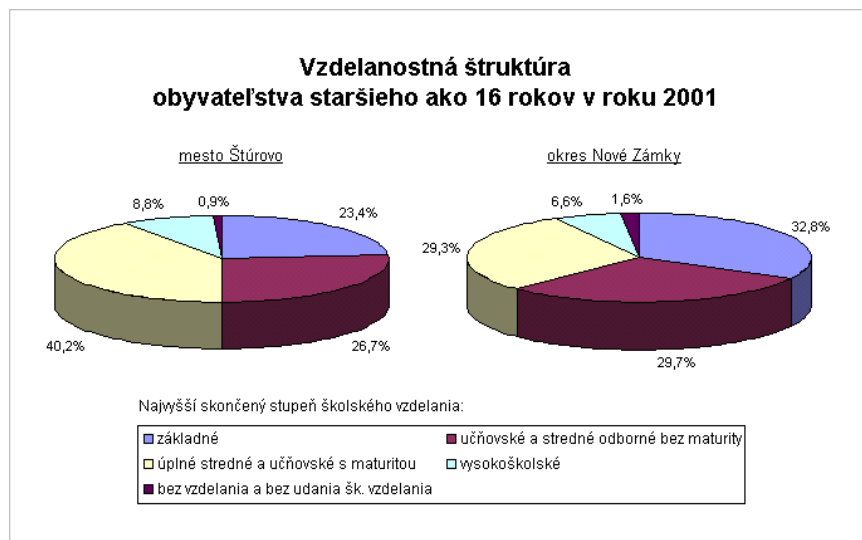
Zdroj: ŠÚ SR - Krajská správa v Nitre, 2006

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Údaje za vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva sa sledujú iba pri sčítaní ľudu. Uvádzame vzdelanostnú štruktúru obyvateľstva staršieho ako 16 rokov na základe podkladov ŠÚ SR zo sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2001 za mesto Štúrovo a okres Nové Zámky.

V meste Štúrovo a v okrese Nové Zámky nie je veľmi priaznivá vzdelanostná štruktúra v porovnaní so slovenským priemerom. V Štúrove je síce nižšie zastúpené obyvateľstvo s najvyšším dosiahnutým základným vzdelaním (priemer za SR = 26,4 %, mesto Štúrovo 23,4 %), ale okresné hodnoty sú o viac než 6 % vyššie (okres Nové Zámky = 32,8 %). V prípade obyvateľstva s vysokoškolským vzdelaním sledujeme na úrovni mesta aj okresu nižšie hodnoty, než je celoslovenský priemer (priemer za SR = 9,9 %, mesto Štúrovo = 8,8 %, okres Nové Zámky 6,6 %).

■ Graf 1 Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva staršieho ako 16 rokov v meste Štúrovo a okrese Nové Zámky v roku 2001

Spracované podľa údajov SODB 2001, ŠÚ SR

Národnostná štruktúra obyvateľstva

V národnostnej štruktúre mesta Štúrovo má výrazné zastúpenie obyvateľstvo maďarskej národnosti (68,7 %), druhá najzastúpenejšia národnosť je slovenská (28,1 %). K českej národnosti sa hlásilo 1,2 % obyvateľov. Zastúpenie ostatných národností porovnanie nedosahovalo ani 0,5 percenta.

Národnostná štruktúra obyvateľov okresu Nové Zámky má výrazne odlišné zastúpenie v porovnaní s mestom Štúrovo. Dominantná národnosť je slovenská (59,5 %), nasleduje maďarská (38,3). Česká národnosť dosahuje 0,6 %.

- Tabuľka 3 Národnostná štruktúra obyvateľstva mesta Štúrovo a okresu Nové Zámky v r. 2001

okres, obec	podiel trvale bývajúceho obyvateľstva podľa národností (%)				
	slovenská	maďarská	česká	rómska	ostatné, nezistené
okres Nové Zámky	59,53	38,28	0,58	0,64	0,97
mesto Štúrovo	28,13	68,74	1,17	0,34	1,62

Zdroj: SODB 2001, ŠÚ SR

Náboženská štruktúra obyvateľstva

V meste Štúrovo sa v roku 2001 viac než 3/4 obyvateľov (77,2 %) hlásili k rímskokatolíckemu vyznaniu, 4,5 % obyvateľov sa hlásilo k reformovanej kresťanskej cirkvi. Bez vyznania bolo 12,3 % obyvateľov. Okrem evanjelickej cirkvi augsburského vyznania (1,2 %) nemali ostatné cirkvi porovnanie zastúpenie ani 1 %.

Náboženská štruktúra celého okresu Nové Zámky sa od štruktúry v meste výrazne nelíši : rímsko-katolícka cirkev 82,7 %, reformovaná kresťanská cirkev 2,91 %, evanjelická cirkev augsburského vyznania 1,6 %, bez vyznania 9,43 %.

2.2.2 Ekonomická aktivita obyvateľstva

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo zahŕňa počet pracujúcich s jediným zamestnaním, počet osôb na materskej (rodičovskej) a ďalšej rodičovskej dovolenke a evidovaných nezamestnaných v príslušnom roku.

Miera ekonomickej aktivity vyjadruje podiel ekonomicky aktívneho obyvateľstva k počtu obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku. Na jej výšku vplývajú aj faktory, ako sú šedá ekonomika, odchod časti obyvateľstva za prácou do zahraničia a pod.

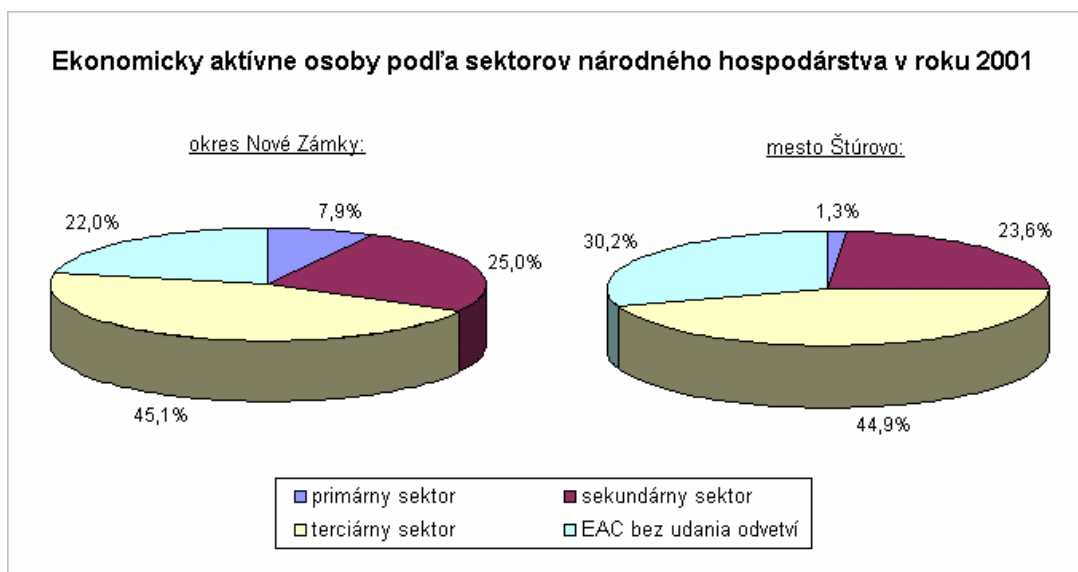
Za jednotlivé sídla sa sleduje štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva podľa odvetvia hospodárstva iba pri sčítaní obyvateľov, domov a bytov. Za mesto Štúrovo sú uvedené údaje za jednotlivé sektory národného hospodárstva, ako aj podľa odvetvia hospodárstva na základe podkladov Štatistického úradu SR zo SODB v roku 2001.

Ekonomická aktivita v okrese Nové Zámky a v meste Štúrovo

V roku 2001 bolo v okrese Nové Zámky 75 652 ekonomicky aktívnych osôb, v meste Štúrovo 6 474, čo predstavuje 55,3 % z celkového počtu trvale bývajúcej osôb. Zo 6 474 EAO bolo 3 291 mužov a 3 183 žien. V meste Štúrovo sa koncentruje 8,6 % ekonomicky aktívnych osôb okresu.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa v rámci okresu Nové Zámky a mesta Štúrovo sústreďovalo podľa sektorov národného hospodárstva v roku 2001 takto:

- Graf 2 Ekonomicky aktívne osoby v okrese Nové Zámky a v meste Štúrovo podľa sektorov národného hospodárstva v roku 2001

Údaje o ekonomickej aktivite obyvateľstva podľa sektorov a odvetví sú dostupné len zo SODB 2001. Tieto údaje sú navyše skreslené veľkým podielom obyvateľov bez udania odvetvia. Ak predpokladáme, že počet obyvateľov bez udania odvetvia bude rozdelený medzi sektory a odvetvia proporčne rovnako ako v prípade obyvateľov s udaným odvetvím, bude zastúpenie jednotlivých sektorov nasledujúce : v okrese Nové Zámky primárny 10,1 %, sekundárny 32,1 % a terciárny 57,8 %, v meste Štúrovo 1,9 %, 33,8 %, 64,3 %. V meste Štúrovo sú najzastúpenejšími odvetvia (podľa OKEČ) : priemyselná výroba 30,4 %, doprava skladovanie a spoje 12,8 %, veľkoobchod a maloobchod, oprava mot. vozidiel, motocyklov a spotr. tovaru 11,9 %, školstvo 9,3 %, verejná správa a obrana, povinné sociálne zabezpečenie 8 %. Graf rozdelenia ekonomicky aktívnych osôb podľa odvetví národného hospodárstva v roku 2001 sa nachádza v prílohách.

Dochádzka a odchádzka za prácou

Do mesta Štúrovo dochádzalo v roku 2001 za prácou 2 500 ekonomicky aktívnych osôb. Z každej z nasledujúcich 12 obcí dochádzalo do mesta Štúrovo viac ako 60 osôb. Sú to obce: Nána, Mužla, Obid, Kamenný Most, Kamenica nad Hronom, Kamenín, Gbelce, Salka, Biňa, Chľaba, Nové Zámky a Svodín.

Z týchto obcí dochádzalo do mesta Štúrovo spolu 1 642 ekonomicky aktívnych osôb, čo tvorilo 65,7 % z celkového počtu dochádzajúcich za prácou do Štúrova.

Z celkového počtu 2 500 dochádzajúcich za prácou bolo 2 081 z okresu Nové Zámky (83,2 %) a 419 z iných okresov (16,8 %).

Okrem ekonomicky aktívnych dochádzalo do Štúrova 1 157 žiakov a študentov. Z toho je 971 (83,9 %) z okresu Nové Zámky a 186 (16,1 %) z iných okresov.

Z celkového počtu 6 474 ekonomicky aktívnych osôb v meste Štúrovo odchádzalo v roku 2001 za prácou mimo obce bydliska 1 015 ekonomicky aktívnych osôb, čo je 15,7 % z celkového počtu ekonomicky aktívnych. Z celkového počtu odchádzajúcich zo Štúrova smeruje do obcí okresu Nové Zámky 413 osôb (40,7 %), do obcí iného okresu 388 ekonomicky aktívnych osôb (38,2 %) a do zahraničia odchádza 214 osôb (21,1 %).

Nezamestnanosť

Základné údaje o počte evidovaných nezamestnaných a miere nezamestnanosti uvádza nasledujúca tabuľka.

- Tabuľka 4 Nezamestnanosť v okrese Nové Zámky a meste Štúrovo

ukazovateľ	December 2006		August 2007	
	okres	mesto	okres	mesto
počet uchádzačov o zamestnanie spolu	7845	603	6606	507
počet disponibilných uchádzačov o zamestnanie	6897	536	5720	448
miera evidovanej nezamestnanosti z disp. uchádzačov(%)	10,5	X*	8,21	X*

Zdroj : UPSVAR Nové Zámky

* Mieru evidovanej nezamestnanosti za obce UPSVAR nevykazuje

V decembri 2006 bola miera evidovanej nezamestnanosti za celú SR 9,4 % a v auguste 2007 8,19 %. V oboch sledovaných mesiacoch bola miera nezamestnanosti v okrese Nové Zámky vyššia ako v SR, v auguste 2007 boli hodnoty takmer identické.

- Tabuľka 5 Vývoj nezamestnanosti v okrese Nové Zámky a v meste Štúrovo v r. 2002-2006 (k 31.12.)

rok	miera evidovanej nezamestnanosti (%) okres Nové Zámky	miera evidovanej nezamestnanosti (%) mesto Štúrovo	miera evidovanej nezamestnanosti (%) SR
2002	23,15	25,43	17,45
2003	19,99	20,04	15,56
2004	16,03	13,04	13,04
2005	12,32	10,06	11,36
2006	10,50	X	9,40

Zdroj : Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch

Vývoj nezamestnanosti v rokoch 2002 - 2005 v okrese Nové Zámky aj v meste Štúrovo korešponduje s trendom poklesu nezamestnanosti v celej SR.

Podľa veku je najpočetnejšou skupina od 40 do 49 rokov. Najväčšími skupinami podľa vzdelania boli obyvatelia so základným vzdelaním a vyučením. Podľa dĺžky evidencie sú najväčšími skupinami nezamestnaní nad 24 mesiacov a krátkodobo nezamestnaní do 3 mesiacov. Podrobné údaje o štruktúre nezamestnaných podľa veku, vzdelania a dĺžky evidencie sú uvedené v prílohách.

2.3 Domový a bytový fond**2.3.1 Počet domov a bytov**

V roku 2001 bolo v Štúrove 1 161 trvale obývaných domov, z toho 881 (75,9 %) tvorili rodinné domy, 262 bytové domy (22,6 %) a 18 ostatné budovy (1,5 %). V roku 2001 bolo v tomto meste 4 232 trvale obývaných bytov, z toho v rodinných domoch sa nachádzalo 912 trvale obývaných bytov (21,5 %), v bytových domoch 3 279 trvale obývaných bytov (77,5%) a v ostatných budovách to bolo 41 trvale obývaných bytov (1,0 %).

V roku 2001 bolo v Štúrove 184 neobývaných domov a 360 trvale neobývaných bytov.

Nasledujúca tabuľka poskytuje údaje o vývoji počtu bytov a obyvateľov. Počas celého sledovaného obdobia klesá počet obyvateľov pripadajúcich na jeden byt, čím sa zvyšuje štandard bývania v meste.

- Tabuľka 6 Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov, bytov a obložnosti v meste Štúrovo v r. 1970-2005

rok	počet obyvateľov	počet trvale obývaných bytov	počet obyv. / byt (obložnosť)
SLDB 1970 (1. 12.)	7 051	2 167	3,25
SLDB 1980 (1. 11.)	10 690	3 406	3,14
SLDB 1991 (3. 3.)	12 146	4 173	2,91
SODB 2001 (26. 5.)	11 708	4 232	2,77
2005	11122 /1	4232 /2	2,63

Zdroj: Historický lexikón obcí Slovenskej republiky 1970 - 2001, ŠÚ SR, ŠÚ SR - Krajská správa v Nitre, 2006, Pozn.:1 počet obyvateľov k 31. 12. 2005 2 výsledok Sčítania obyvateľov, domov a bytov k 26. 5. 2001

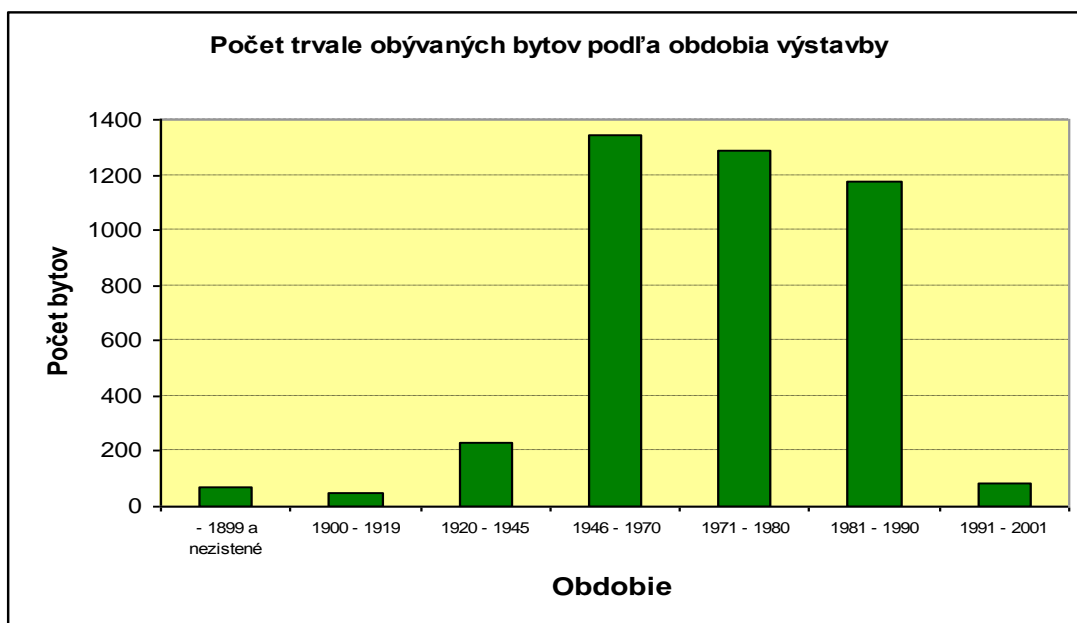
V Štúrove bolo v roku 2001 4 794 cenzových domácností (CD), z toho 1 095 v rodinných domoch, 3 656 v bytových domoch a 43 v ostatných budovách. Na 100 trvale obývaných bytov pripadalo 113,3 cenzových domácností. 113,3 CD / 100 TOB predstavuje 13,3 %-né spolunažívanie cenzových domácností.

Tabuľka s ukazovateľmi úrovne bývania v Štúrove sa nachádza v prílohách.

2.3.2 Veková štruktúra bytov

Štruktúru bytového fondu z hľadiska obdobia výstavby popisuje nasledujúci graf.

- Graf 3 Veková štruktúra trvale obývaných bytov podľa obdobia výstavby v meste Štúrovo v roku 2001

Najväčšia skupina bytov, 2 462, t. j. 58,2 %, pochádza z obdobia výstavby v rokoch 1971-1990. V ďalšom desaťročí 1991-2001 bolo postavených iba 82 bytov, čo predstavuje 1,9 % z celkového počtu bytov v roku 2001. Z toho v rokoch 1996-2001 bolo postavených 44 bytov, čo tvorí 1,0 % z celkového počtu bytov v Štúrove. Veková štruktúra bytového fondu indikuje vysokú energetickú náročnosť bývania.

Prírastky, úbytky a stav bytového fondu v r. 2002-2004

- Tabuľka 7 Prírastky, úbytky bytov a stav bytového fondu v meste Štúrovo k 31.12. 2002-2004

	Prírastok bytov	Úbytok bytov	Stav bytov
2002	7	2	4 596
2003	5	-	4 601
2004	10	3	4 608

Zdroj: ŠU SR - Krajská správa v Nitre, 2006

Počas obdobia 2002 – 2004 pribudol v meste len malý počet bytov, z toho všetky individuálnou výstavbou. S ohľadom na trend prirodzeného aj mechanického pohybu (úbytok) obyvateľstva v posledných rokoch, nebude v meste pravdepodobne v blízkej budúcnosti potrebná významnejšia bytová výstavba.

2.3.3 Kvalitatívne ukazovatele bytového fondu

Väčšina bytov v Štúrove (89,9%) patrí do I. kategórie - byty s ústredným, diaľkovým alebo etážovým kúrením a úplným základným príslušenstvom.

Veľkostná skladba bytov v Štúrove je dobrá. Prevažujú byty s 3 a viac obytnými miestnosťami, ktoré sa nachádzajú v 2 672 trvale obývaných bytoch, t. j. v 63,1 % TOB. Malé byty s jednou obytňou miestnosťou sú zastúpené 10,2 %-ami, byty s 2 obytnými miestnosťami tvoria 26,7 % bytového fondu.

Zo štruktúry trvale obývaných bytov v meste Štúrovo podľa počtu členov, ako ju zachytilo sčítanie obyvateľov, domov a bytov v roku 2001, vyplýva, že v 952 bytoch (22,5 %) býva po jednej osobe, v ďalších 969 b. j. (22,9 %) býva po 2 osobách. To znamená, že v týchto dvoch kategóriách bytov, ktoré reprezentujú 45,4 % bytového fondu mesta býva iba 24,7 % všetkých obyvateľov sidelného útvaru. Počet bytov v ktorých býva 1 - 4 osoby je pomerne vyrovnaný.

Na základe údajov o obložnosti bytov, počte miestností na obyvateľa a výmery na jeden byt a na obyvateľa môžeme hodnotiť kvalitatívnu stránku bývania ako dobrú.

2.4 Občianska vybavenosť

Zariadenia občianskej vybavenosti rozdeľujeme na trhové a netrhové. Zariadeniami prevažne netrhového charakteru sú školstvo, zdravotníctvo a sociálna starostlivosť, zatiaľ čo kultúra a telesná kultúra pôsobia do značnej miery na komerčnom základe. Zariadeniami trhového charakteru sa stali skupiny obchod, verejné stravovanie, verejné ubytovanie a služby, ktorých rozsah je ovplyvňovaný predovšetkým ponukou a dopytom na trhu.

2.4.1 Sociálna vybavenosť (verejný, nekomerčný sektor)

Sociálna vybavenosť predstavuje tie aktivity, ktoré zabezpečujú sociálne potreby jednak obyvateľom mesta Štúrovo, a jednak obyvateľom jeho širšieho zázemia. Mesto plní významnú funkciu pri zabezpečovaní potrieb v oblasti výchovy a vzdelávania, zdravotníckej a sociálnej starostlivosti, ako i podmienok kultúrno-spoločenskej činnosti a telesnej kultúry.

Školstvo a výchova

V meste Štúrovo sú vytvorené podmienky pre vzdelávanie detí a mládeže od systému predškolskej výchovy po stredoškolské vzdelanie, s doplnkovými zariadeniami mimoškolskej výchovnej činnosti.

Materské školy

Predškolské zariadenia zabezpečujú systematickú výchovu detí od 2 do 6 rokov. Tú v Štúrove zabezpečuje v šk. r. 2007/2008 päť zariadení materských škôl (4 obecné a jedna cirkevná materská škola), ktorých disponibilná kapacita bola 324 detí v 15 triedach. Jedna materská škola je s výchovným jazykom slovenským, dve s maďarským a dve MŠ sú slovensko-maďarské. Z 15 tried je 8 s vyučovacím jazykom maďarským a 7 slovenským. Triedy s vyučovacím jazykom slovenským navštevuje 165 detí a s maďarským 159.

■ Tabuľka 8 Materské školy v meste Štúrovo k 30.9.2007

názov	adresa	jazyk	typ	triedy	počet detí	počet detí v prípravných triedach (v min.šk.roku)	učitelia
Materská škola	Adyho 978/2	slovenský	obecná	2	53	15	4
Materská škola	Bartókova 38	slovenský - maďarský	obecná	6	130	52	13
Materská škola	Družstevný rad 22	slovenský - maďarský	obecná	3	64	15	6
Cirkevná materská škola Sv. Imricha s výchovným jazykom maďarským	Družstevný rad 22	maďarský	cirkevná	1	17	4	2
Materská škola - Óvoda s výchovným jazykom maďarským	Lipová 2	maďarský	obecná	3	60	26	6

Zdroj: ÚIPS, Publikácia Prehľad materských škôl v školskom roku 2007/2008., www.uips.sk

S poklesom pôrodnosti, rastom nezamestnanosti mladých rodičov, so zvýšením poplatkov za stravovanie detí v škole, príspevkov na materiálne vybavenie a prevádzku materských škôl a s trendom starnutia obyvateľstva je možné predpokladať redukciu siete materských škôl či zmenu funkcie niektorých zariadení materských škôl na zariadenia sociálnej starostlivosti pre starších obyvateľov.

Základné školy

Základná školská dochádzka (poskytovanie povinného všeobecného základného vzdelania) sa v Štúrove zabezpečuje v dvoch základných plnoorganizovaných školách, ktoré navštevovalo v septembri 2007 spolu 1 428 žiakov v 57 triedach. Oproti šk. roku 2005/2006 poklesol počet žiakov o 95 a počet tried o 4. Do týchto škôl dochádzajú aj žiaci z okolitých obcí, kde zariadenie základnej školy absentuje príp. je zriadený iba 1. stupeň ZŠ.

■ Tabuľka 9 Základné školy v meste Štúrovo k 15.9.2007

názov	ulica	typ	triedy	žiaci	počet učiteľov
Základná škola	Adyho 6	obecná	24	586	30
ZŠ Endre Adyho s vyuč.jazykom maďarským	Adyho 9	obecná	33	842	50

Zdroj: ÚIPS, Publikácia Prehľad základných škôl v školskom roku 2007/2008., www.uips.sk

ZŠ Štúrovo (Adyho 6, UO 05) s vyučovacím jazykom slovenským ponúka žiakom možnosť ďalšej realizácie i v mimoškolskej činnosti. Na škole pracujú záujmové útvary s rôznym zameraním, mnohé z nich dlhé roky veľmi úspešne, napr. výtvarný krúžok. Je snaha zabezpečiť aj voľnočasové športové aktivity dostavbou športového areálu. Žiaci majú už teraz k dispozícii telocvičňu, hádzanárske ihrisko, bežecký okruh, dve doskočiská a malé futbalové ihrisko.

ZŠ Endre Adyho (Adyho 9, UO 05) je v súčasnosti počtom žiakov a 3-4 paralelnými triedami v jednotlivých ročníkoch jednou z najväčších základných škôl s vyučovacím jazykom maďarským na Slovensku. Žiaci môžu vo svojom voľnom čase navštevovať folklórne súbory, knižnicu, v rámci školy fungujú športové či odborné krúžky a kurzy, škola má vlastnú telocvičňu a športové ihriská.

V prieskumoch boli identifikované priestorové podmienky škôl a nedostatky v zabezpečovaní materiálno-technickej základne (nedostavané školské budovy, zastarané a nedostatočne vybavené učebne, nutné opravy tried, chýbajúce odborné učebne chémie a fyziky).

Budovy základných škôl boli zrekonštruované z prostriedkov OPZI.

Stredné školy

Sieť zariadení stredného školstva v meste Štúrovo v šk. r. 2007/2008 bola nasledovná:

Gymnázium – Gimnázium (zriaďovateľ Nitriansky samosprávny kraj) - úplné stredné všeobecné vzdelanie v celom južnom regióne Nitrianskeho kraja už 56 rokov poskytuje gymnázium s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským, ktoré v šk. roku 1993/94 otvorilo aj prvé triedy osemročného gymnázia (1 trieda so slovenským a 1 trieda s maďarským vyučovacím jazykom). V súčasnosti je gymnázium lokalizované na ulici Adyho 7 (UO 05). V šk. r. 2007/2008 má gymnázium 448 žiakov. Škola má vlastnú telocvičňu, posilňovňu, ktorá sa využíva aj v mimovyučovacom čase, bola zriadená aj školská knižnica s čítárňou. Študenti môžu rozvíjať svoje schopnosti aj vo viacerých krúžkoch, ktoré sa podľa záujmu študentov každoročne menia.

Súkromná obchodná akadémia - Kereskedelmi Magánakadémia - 1. nezávislá stredná odborná škola ekonomického zamerania na Slovensku ako nový typ alternatívnej strednej školy bola zaradená do siete súkromných stredných škôl s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským dňa 19. mája 1992 a školské vyučovanie sa začalo dňa 1. septembra 1992. Je lokalizovaná na ulici Sv. Štefana 36 (UO 36). Od roku 1998 je škola zapojená do medzinárodnej siete International Education Society (IES) so sídlom vo Vsetíne. Popri absolvovaní maturit majú študenti možnosť získať osvedčenie o spôsobilosti práce na počítači a môžu vykonať štátnu skúšku z kancelárskeho písania na stroji a na počítači. Škola poskytuje žiakom úplné stredné odborné vzdelanie (4 roky pre absolventov ZŠ), aj vyššie odborné vzdelanie (2 roky v pomaturitnom kvalifikačnom štúdiu pre absolventov SŠ a 2 roky v pomaturitnom špecializačnom štúdiu pre absolventov SŠ). V šk. r. 2007/2008 má 111 žiakov. Škola vlastní aj telocvičňu, ktorá je členená na gymnastickú časť a na posilňovňu. V letných mesiacoch sa využívajú vonkajšie ihriská - volejbalové, basketbalové a tenisové.

Združená stredná škola - Ósszevont Középiskola - škola bola od založenia budovaná ako komplexné učilište s teoretickou i odbornou prípravou študentov, ako aj výchovou mimo vyučovania, ktorú zabezpečuje domov mládeže. Nachádza sa rovnako ako SOA na ulici Sv. Štefana, č. 81 (UO 04). Vyučovacím jazykom je slovenčina a maďarčina. V šk. r. 2007/08 má škola 273 žiakov. Škola má vlastnú telocvičňu s posilňovňou a vlastný športový areál s futbalovým ihriskom, bežeckú dráhu. Žiaci môžu rozvíjať svoje schopnosti aj vo viacerých krúžkoch. Združená stredná škola má vlastný domov mládeže, kde sú okrem vlastných žiakov školy ubytovávaní aj žiaci ostatných stredných škôl Štúrova.

Pri školských zariadeniach na všetkých troch úrovniach musíme oproti minulým rokom konštatovať pokles počtu žiakov.

Špeciálne školy a doplnkové výchovné zariadenia

Špeciálnymi školami sú špeciálne základné školy, špeciálne stredné školy, praktické školy a odborné učilištia. V meste Štúrovo zabezpečuje výchovu a vzdelávanie mládeže vyžadujúcej si osobitú starostlivosť **Špeciálna základná škola - Specialis Alapiskola** pre mentálne

postihnuté deti, ktorá je situovaná na Lipovej 6 (UO 04) s jazykom slovenským aj maďarským. V šk. r. 2007/2008 ju navštevuje 76 žiakov.

Základné umelecké školy ako školy polyestetického charakteru sú významným kultúrno-výchovným činiteľom spoločenského prostredia. V Štúrove na Komenského ulici 2 pôsobí **Základná umelecká škola Ferenc Liszta** (UO 08), na ktorej v šk. r. 2005/2006 pôsobilo 24 pedagógov, z toho 8 so zníženým úväzkom a 4 prevádzkoví pracovníci a navštevovalo ju 428, z toho tanečný odbor 12 detí, výtvarný odbor 141, literárno-dramatický odbor 26 a hudobný odbor 249 detí. V šk. roku 2007/08 vzrástol počet žiakov na 481.

Zariadeniami pre výchovu v čase mimo vyučovania sú školské kluby detí, centrá voľného času a školské strediská záujmovej činnosti, domovy mládeže, internáty špeciálnych škôl a internáty vysokých škôl a školy v prírode. V Štúrove boli v šk. r. 2005/2006 tieto zariadenia zastúpené nasledovne:

Školský klub detí pri ZŠ (Adyho 6, UO 05) - v šk. r. 2005/2006 mal ŠKD 6 zamestnancov, z nich všetci boli kvalifikovaní pedagogickí pracovníci, fungovalo 6 oddelení s vyučovacím jazykom slovenským, ktoré navštevovalo spolu 180 žiakov.

Školský klub detí pri ZŠ s VJM Endre Adyho v Štúrove (Adyho 9, UO 05) - v šk. r. 2005/2006 mal ŠKD 7 zamestnancov a oddelenia s vyučovacím jazykom maďarským navštevovalo priemerne 255 žiakov.

Školský klub detí pri SZŠ (Lipová 6, UO 04) - v šk. r. 2005/2006 boli zriadené oddelenia s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským.

Centrum voľného času (Hlavná 32, UO 10) - v šk. r. 2005/2006 navštevovalo 30 záujmových krúžkov spolu 345 detí a mládeže. Centrum voľného času sídli v centre mesta v budove, ktorá priestorovo zodpovedá záujmovej činnosti okrem telovýchovných krúžkov, pre ktoré sú priestorové podmienky zabezpečené v základnej škole. Materiálno-technické vybavenie týchto priestorov nie je na požadovanej úrovni. Zariadenie a vybavenie priestorov je zastarané a značne opotrebované. Tieto nedostatky sú postupne odstraňované v rámci možností.

Domov mládeže pri ZSŠ (Svätého Štefana 81, UO 04) - v DM boli v šk. r. 2005/2006 zamestnaní 3 pedagogickí a 2 nepedagogickí pracovníci a v priemere počas školského roka tu bolo ubytovaných 63 žiakov (32 dievčat a 31 chlapcov), a to zo ZSŠ, SOA, Gymnázia Štúrovo a SOU Svodín. Hlavným poslaním činnosti je aktívne využitie voľného času, ako aj štúdium. Žiaci majú počas celého školského roka k dispozícii vonkajší športový areál, telocvičňu, posilňovňu, knižnicu, internet, pisáreň, v každom oddiely klubovňu, hudobnú miestnosť a kinosálu. Rovnako tu fungujú i záujmové a odborné krúžky.

Cirkev

V meste sa nachádza rímsko katolícky kostol Sv. Imricha a rímsko - katolícky farský úrad na Sobieskeho ulici. Na ulici Svätého Štefana sa nachádza farský úrad Reformovanej kresťanskej cirkvi v Štúrove a tento cirkevný zbor má zámer výstavby kostola.

Zdravníctvo

Už v 50. rokoch 20. storočia bola v meste založená poliklinika a podstatne sa rozšírila sieť lekárskej starostlivosti a zdravotných zariadení. V súčasnosti v meste Štúrovo pôsobí Poliklinika Štúrovo na Jesenského 85, ktorá zabezpečuje zdravotnícku starostlivosť v ambulanciách na 6 oddeleniach:

Oddelenie TBC:

NZZ imunologická a alergologická ambulancia, 1 lekár + 1 zdravotná sestra,

NZZ oddelenie tuberkulózy a respiračných chorôb, 1 lekár + 2 zdravotné sestry,

Oddelenie interné:

NZZ interná ambulancia, 1 lekár + 1 zdravotná sestra,

NZZ interná a kardiologická ambulancia, 1 lekár + 1 zdravotná sestra,

NZZ interná a diabetologická ambulancia, 1 lekár + 1 zdravotná sestra,

Oddelenie rehabilitačné:

NZZ reumatologická ambulancia, 1 lekár,

NZZ onkologická ambulancia, 1 lekár + 1 zdravotná sestra,

NZZ ortopedická ambulancia, 1 lekár + 1 zdravotná sestra,

Oddelenie RTG:

1 lekár + 1 vedúca RTG laborantka + 4 laboranti + 2 zdravotné sestry,

Oddelenie zubné:

NZZ zubná ambulancia, 5 lekárov + 5 sestier (5 ambulancií),

NZZ zubná ambulancia - čelustná ortopédia, 1 lekár, 1 sestra,

NZZ zubné laboratórium, 2 laboranti,

Detské oddelenie:

NZZ detská ambulancia, 5 lekárov + 5 zdravotných sestier (2 ambulancie),

NZZ detská a dorastová ambulancia, 1 lekár + 1 zdravotná sestra.

Nepretržitú prevádzku poskytuje aj stanica urgentnej medicíny (záchranná služba, 1 vedúci lekár, 8 zdravotníckych záchranárov, 5 vodičov - záchranárov) a NZZ lekárska pohotovostná služba (2 lekári - prevádzkovatelia). Svoje priestory prenajíma poliklinika aj ako kancelárie pre Všeobecnú zdravotnú poisťovňu, Dôveru ZP, ZP Apollo, Sociálnej poisťovni Nové Zámky, optike, kaderníctvu, bufetu a byt k dispozícii má domovník.

Zdravotná starostlivosť je poskytovaná na Poliklinike v Štúrove s organizačným, odborným a kapacitným prepojením s nemocnicou v Ostrihome (MR).

Pre potreby zamestnancov Smurfit Kappa Štúrovo, a.s., ako i časti obyvateľstva mesta slúžia zdravotnícke priestory priamo v Smurfit Kappa Štúrovo, a.s.

Závodní lekári (Smurfit Kappa Štúrovo, a.s. Továrenská 1)

NZZ všeobecný lekár (2 ambulancie, 2 lekári + 2 zdravotné sestry),

NZZ zubný lekár (1 ambulancia, 1 lekár + 1 sestra),

NZZ gynekológ (1 ambulancia, 1 lekár + 1 sestra).

Špeciálne zdravotnícke zariadenia

NZZ očný lekár (3 ambulancie, 3 lekári + 3 sestry)

Samostatné ambulancie

FEMINA-M, s.r.o., Jesenského 85

Všeobecný lekár pre deti a dorast, Sv. Štefana 81

Lekárske služby poskytuje 5 lekární:

Lekárneň AESCULAP, Poliklinika Štúrovo, Jesenského 71 (1lek. + 2 prac.),

Lekárneň Astra, Hlavná 57 (1 lekárnik + 2 pracovníci),

Lekárneň FytoMedi, Bocskaiho 3,

Lekárneň LACRIMULA, v budove Smurfit Kappa Štúrovo, a.s., Továrnská 1 (1lekárnik + 1 prac.),

Lekárneň MAJA, Hlavná 49 (1 lekárnik + 2 pracovníci).

Sociálna starostlivosť

V štruktúre vybavenostných zariadení sociálnej starostlivosti sú na území mesta Štúrovo zastúpené tieto zariadenia:

Sociálno-rehabilitačné centrum (stredisko) SZTP RELAX sídli na ulici Vajanského 18. Poskytuje služby ako sú napr. masáže, výrivkové kúpele, hydromasážne kúpele a strojové masáže pre zdravotne a telesne postihnutých občanov a invalidných dôchodcov. Počet zamestnancov je 5, kapacita 25 ľudí.

Humanitné združenie „Ľudské srdce“ je neštátnym subjektom sídliačim na Lipovej 4. Domov dôchodcov, domov sociálnych služieb pre dospelých a spoločné stravovanie pre dôchodcov (cca 46 osôb) ponúkajú nepretržitú celoročnú starostlivosť o dôchodcov. Počet zamestnancov je 22 a kapacita 40 lôžok (12 lôžok DD a 28 lôžok DSS pre dospelých).

Na Sobieskeho 20 sídli **Dom opatrovateľskej služby**, zariadenie opatrovateľskej služby, ktorá sa poskytuje ubytovaným v rozsahu podľa dohody s opatrovaným. Počet zamestnancov je 4 a kapacita 23 izieb.

Mesto Štúrovo podporuje činnosť a prevádzku nasledujúcich organizácií:

- Klub dôchodcov ROZMARÍN (Hlavná ul. 42),
- Klub dôchodcov NOVÉ STOROČIE (Hlavná ul. 42),
- Únia nevidiacich,
- Slovenský zväz postihnutých civilizačnými chorobami (Hlavná ul. 42),
- Slovenský zväz telesne postihnutých základná organizácia č. 99 (Hlavná ul. 42),
- Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím (Na vyhliadke 33).

Delimitáciou z rezortu školstva boli dňom 1.1. 1997 k zariadeniam sociálnej starostlivosti pričlenené detské domovy. **Detský domov Štúrovo** na Nám. slobody 13 má kapacitu 38 miest.

■ Tabuľka 10 Zariadenia sociálnej starostlivosti

názov zariadenia	adresa	Počet zamestnancov	kapacita
RELAX, soc.-rehabilitačné centrum	Vajanského 18	5	25
Humanitné združenie „Ľudské srdce“ sociálne služby	Lipová 4	22	40 lôžok + stravovanie pre dôchodcov - 46 osôb
Dom opatrovateľskej služby	Sobieskeho 20	4	23 izieb
Detský domov Štúrovo	Nám. slobody 13	27	40 miest

Zdroj: Mestský úrad Štúrovo, internet

Kultúra

Vybavenostnú sieť zariadení kultúry na území mesta Štúrovo reprezentujú nasledovné zariadenia mestského významu:

■ Tabuľka 11 Kultúrne zariadenia v meste Štúrovo

názov zariadenia	adresa	počet zamestn.	kapacita
Mestské kultúrne stredisko	Hasičská 25	9	350, využitá 300
Mestské múzeum Štúrovo	Pri colnici 2	1	
Kino DANUBIUS	Hlavná 6	5	147+3
Mestská galéria	Hlavná 6	1	
Mestská knižnica	Nám. Sv. Imricha	6	48 897 knižničných jedn., 1 090 registr. užívateľov

Zdroj: Mestský úrad Štúrovo, internet

Mestské kultúrne stredisko Štúrovo je príspevkovou organizáciou mesta a do jeho pôsobnosti patria aj mestská galéria a múzeum. Mestské kultúrne stredisko organizuje rôzne kultúrne a spoločenské podujatia (koncerty, divadelné predstavenia, výstavy, Jesenné dni mesta, Štúrovský jarmok atď.)

Mestská galéria pôsobí od roku 1993 a patrí do pôsobnosti Mestského kultúrneho strediska. Galéria je úzko spojená s činnosťou Klubu výtvarníkov Štúrovo. Uskutočňujú sa tu výstavy (maľby, fotografie, plastiky, drevorezba a pod.) amatérskych, ale aj uznávaných profesionálnych umelcov zo Slovenska aj Maďarska.

Mestské múzeum Štúrovo bolo založené v roku 2004 ako súčasť Mestského kultúrneho strediska. Múzeum má dve stále expozície : výstava regionálnych dejín od praveku po súčasnosť a národopisná výstava poukazujúca na spôsob života a zvyky tunajších obyvateľov v minulosti. Okrem stálych expozícií sa v múzeu konajú aj dočasné tematické expozície.

Jedinou chránenou pamiatkou mesta je Rímsko-katolícky kostol sv. Imricha (Nám. sv. Imricha 8) postavený v roku 1701 v barokovom štýle a koncom 18. storočia bol prestavaný v neskorobarokovom štýle.

Významnou kultúrno-historickou pamiatkou je most Márie Valérie, ktorý bol slávnostne odovzdaný verejnosti dňa 28. septembra 1895. Počas 1. a 2. svetovej vojny bol most zničený. Znovu ho postavili na prelome 20. a 21. storočia a k premávke bol odovzdaný 11. októbra 2001. Most spája nielen mestá Ostrihom a Štúrovo, ale stal sa aj symbolom európskej spolupatričnosti.

Pravidelnými kultúrnymi podujatiami v meste sú jarné (majáles) a jesenné dni mesta, jarmok Šimona - Júdu (v októbri), otvorenie a zatvorenie letnej sezóny a pívny festival. Okrem toho sa v meste konajú divadelné predstavenia, výstavy, koncerty, operetné večierky, tanečné a športové akcie a festivaly. Dôležitou súčasťou kultúrneho života mesta v meste je činnosť Klubu

výtvarníkov, Miestny odbor Matice slovenskej, Kultúrne združenie Štúrovo a okolie a Spoločnosť slovensko-maďarského priateľstva.

Šport, telesná kultúra

Vďaka termálnemu kúpalisku Vadaš môžeme Štúrovo označiť za kúpeľné mesto. Kapacita kúpaliska je 8 500 návštevníkov (v exponovanom čase v sezóne až okolo 12 000 návštevníkov). Na ploche cca 35 ha sa nachádzajú 4 bazény rôznej veľkosti (plavecký, detský, rekreačný, masážny bazén), bazén s umelým vlnobitím, krytá plaváreň s dvoma bazénmi. V areály kúpaliska je možné vykonávať viacero športových a rekreačných aktivít (tenis, minigolf, plážový volejbal, tobogany, vodné bicykle a člňkovanie na jazere, rybolov, jazda na koni a iné).

Počas letných mesiacov je možné zúčastniť sa aj výletnej skupinovej plavby po Dunaji s nádherným výhľadom na ostrihomskú baziliku, na pohorie Burda a Pilišské vrchy či na malebný ohyb Dunaja, je možné prenajať si vodné skútre a iné vodné dopravné prostriedky.

Blízke Kováčovské kopce (pohorie Burda) poskytujú možnosti pre pešiu turistiku. Nachádzajú sa tu turistické značené chodníky aj náučný chodník.

Na území mesta Štúrovo sú okrem iného aj disponibilné plochy školskej telovýchovy, ktoré môže využívať i širšia verejnosť. Otvorené plochy tvoria futbalové, basketbalové ihriská a kryté zariadenia reprezentujú telocvične, posilňovne.

Športovo-telovýchovné aktivity zabezpečuje v Štúrove Mestská športová organizácia (so sídlom na Športovej 5), ktorá má 4 pracovníkov. V rámci športových aktivít fungujú krúžky kanoistiky, cyklo-vodnej aj vysokohorskej kanoistiky, vodný motorizmus a plávanie.

Administratíva, verejná správa a samospráva

Zariadenia verejnej administratívy a správy reprezentujú zariadenia štátnej správy a samosprávy, pošta a polícia a sú situované prevažne v centre mesta.

V meste Štúrovo sú to nasledujúce zariadenia:

- Mestský úrad Štúrovo, Nám. Slobody 1, 42 zamestnancov,
- Mestská polícia Štúrovo, Nám. Slobody 1, 14 zamestnancov,
- Obvodné oddelenie PZ SR, ul. Széchenyiho 3, 25 zamestnancov,
- Oddelenie hraničnej polície PZ v Štúrove, Jesenského 1, 60 zamestnancov,
- Daňový úrad Štúrovo, Sv. Štefana 79, 28 zamestnancov,
- Obvodný úrad Štúrovo, Sv. Štefana 79, 24 zamestnancov,
- Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny, Sv. Štefana 79, 40 zamestnancov,
- Požiarna ochrana (Hasiči, Nám. Slobody 1),
- Notárske úrady,
- Poštový úrad.

2.4.2 Trhové služby

Trhové služby pre obyvateľov (maloobchod, verejné stravovanie, verejné ubytovanie a služby) reprezentujú zariadenia, ktorých kapacitný rozsah a druhovú štruktúru by mal regulovať trh ponukou a dopytom. V tejto oblasti občianskej vybavenosti sa ako prvá začala transformácia ekonomiky na trhové hospodárstvo, keď sa malou privatizáciou začal štátny sektor profilovať na sektor súkromný. V súčasnosti pokračuje v komerčnej vybavenosti transformačný proces, ktorého ťažisko sa však už presunulo z transformácie vlastníctva do zmien druhej štruktúry a alokácie zariadení.

Podľa podkladov poskytnutých Mestským úradom Štúrovo je v súčasnosti štruktúra komerčnej vybavenosti nasledujúca:

- Pohostinstvá, reštaurácie (270 zamestnancov, 54 prevádzok),
- Ubytovanie (120 zamestnancov); v meste Štúrovo poskytujú ubytovanie
- hotely: Hotel Thermál, ÁTRIUM Hotel***, Hotel St. Florián, Hotel GUEST CENTRE, Hotel Šport, Hotel Eliot, Hotel Zahovay, Penzión Hotel EUROPA,
- široká sieť penziónov (napr. Penzión AB Tourist, Penzión Florida, Penzión Green House**, Penzión Griffin, Penzión KORZO, Penzión K-Plus, Penzión KORMOŠ, Penzión ROSE, Penzión KeruVia...),
- priváty (privát Victory, Lacková...),
- ubytovne (Turistická ubytovňa - Helena Tomová, ubytovňa PORTA, Ubytovňa Fortuna, Ubytovňa Menyhárt...),
- ubytovanie v apartmánach (apartmánový dom LUNA a SOLAR, Apartmán AQUA, Apartmán AT, Apartmán Kamanca, Apartmán Soňa...),
- v súkromí (Krakovská, Marlís, Santa, Torňošiová, T-byt...)
- a v letných mesiacoch Autocamp Vadaš.
- Obchody (690 zamestnancov),
- Cestovné kancelárie a agentúry (napr. Boomerang, CA Danubia tour, CA King Tours Tolgyesova, CA Guliver, Maria Valeria Tour),
- Pohrebné služby (10 zamestnancov, 2 prevádzky).
- Peňažné ústavy:
- ČSOB, a. s., Hlavná 144/28, 6 zamestnancov,
- Všeobecná úverová banka, a. s., Hlavná 2, 7 zamestnancov,
- OTP Banka Slovensko, a. s., Hlavná 27, 5 zamestnancov,
- TatraBanka, a. s., Hlavná 54, 9 zamestnancov,
- Slovenská sporiteľňa, Hlavná 30, 11 zamestnancov

2.5 Hospodárstvo

2.5.1 Poľnohospodárska výroba

Celé územie mesta Štúrovo leží v geomorfologickom celku Podunajská pahorkatina. Z geomorfologického hľadiska je územie okresu Nové Zámky tvorené najmä rovinným, prípadne mierne zvlneným reliéfom.

Poľnohospodársky pôdny fond je nenahraditeľný prostriedok pre zabezpečenie výživy a tvorí zároveň zložku životného prostredia. Druhy pozemkov a ich percentuálne zastúpenia sú uvedené v nasledujúcej tabuľke.

- Tabuľka 12 Druhy pozemkov a ich percentuálne zastúpenie k 1.6.2006

Druh pozemku	Výmera v ha	% -ny podiel	
		z poľnoh. pôdy	z celkovej výmery
orná pôda	581,6790	85,96	
vinica	17,4543	2,58	
záhrada	68,5194	10,13	
ovocný sad	2,1181	0,31	
trvalý trávny porast	6,8876	1,02	
poľnoh. pôda	676,6584	100,00	51,54
lesný pozemok	2,0984		0,16
vodná plocha	184,0314		14,02
zastavaná plocha	337,5132		25,71
ostatná plocha	112,6772		8,58
celková výmera	1 312,9786		100,00

Zdroj: Štatistický úrad SR

V rámci poľnohospodárskeho pôdneho fondu je prevládajúcim druhom pozemku orná pôda, ktorá zaberá 581,6790 ha, čo predstavuje 85,96 % z výmery PPF. Z ostatných druhov pozemkov sú najvýznamnejšie zastúpené záhrady, menším podielom vinice a trvalé trávne porasty (vid. tabuľka č. 1). Podiel poľnohospodárskej pôdy z celkovej výmery plôch katastrálneho územia. Štúrovo je 51,54 %.

Porovnanie úbytku poľnohospodárskych pôd (PP) za posledné tri roky svedčí o tom, že výmery PP zatiaľ nie sú stabilizované. Každoročne ubúda z výmery PPF najmä z dôvodu jej záberu pre nepoľnohospodárske účely. Štruktúra pestovaných plodín a chovu hospodárskych zvierat je priamo závislá od pôdno-klimatických podmienok, nepriamo od trhového hospodárstva a ekonomických podmienok.

V oblasti ide o najúrodnejšie pôdy Slovenska s veľmi priaznivými klimatickými podmienkami pre rozvoj rastlinnej výroby, zeleninárstva a ovocinárstva. Živočíšna výroba je v danom území rozvinutá len minimálne.

V k.ú. Štúrovo je poľnohospodárstvo plošne najrozšírenejšou aktivitou aj napriek recesii, v ktorej sa v súčasnosti nachádza. Z hľadiska perspektívy rozvoja poľnohospodárstva v sídle a v celej oblasti existujú základné predpoklady pre rozvoj trhov orientovanej efektívnej poľnohospodárskej výroby, ktoré plynú najmä z potenciálu územia ako aj významného postavenia poľnohospodárskej výroby v minulosti.

Poľnohospodárska pôda je na základe pôdno - ekologickej rajonizácie (Výskumný ústav pôdozvedectva a ochrany pôd) zaradená do pôdno - ekologickej podoblasti Podunajská pahorkatina. Z hľadiska kvality pôdneho fondu je riešené územie reprezentované

najúrodnejšími genetickými pôdnymi typmi. Pokryvné typy tvoria hlinité zeminy rôznej hĺbky a zloženia so strednou priepustnosťou. Ornica obsahuje 1,8 až 3,5 % kvalitného humusu.

Agronomická hodnota poľnohospodárskych pôd je vo vegetačnom období znižovaná nedostatkom vlhky, preto sa tu vo väčšom rozsahu (okres Nové Zámky) budovali doplnkové závlahy, ktoré je potrebné v tomto území chápať ako stabilizačný faktor. Otázka údržby, ďalšej výstavby a využívania závlahových stavieb sa v súčasnosti prehodnocuje vzhľadom na celkovú ekologizáciu poľnohospodárstva a usporiadanie vlastníckych vzťahov k pôde. Úlohu tu zohráva i súčasná ekonomická situácia. V súčasnosti sú závlahové systémy z veľkej časti nevyužívané a nefunkčné.

Rastlinná produkcia

Územie je zaradené do kukurično-jačmennej, časť kukurično-pšeničnej produkčnej oblasti. Rastlinná produkcia má dominantné postavenie v rámci celej poľnohospodárskej výroby. Keďže ide o nížinnú oblasť s teplou klímou a vyšším podielom závlah, prevláda orientácia na pestovanie plodín, ktoré najefektívnejšie reagujú na závlahy. Na nezavlažovaných plochách sa z ekologických a ekonomických dôvodov výroba orientuje na pestovanie potravinárskych pšeníc, sladovníckych jačmeňov a slnečnice.

Zo štruktúry osevných plôch (r. 2006) najväčšie percento tvorili obilniny. Z nich sú najviac zastúpené husto siate obilniny. Ide o vysokoprodukčné plodiny s najnižšou nákladnosťou.

Špecifickou plodinou je kukurica na zrnó s asi 25 % zastúpením v štruktúre osevných plôch. Tradičnými plodinami sú olejniný so stabilizovanými hektárovými úrodami, ktoré sa postupne stále lepšie uplatňujú na agrárnom trhu. Cukrová repa nie je v štruktúre osevných plôch zastúpená.

Najväčšími subjektmi hospodáriacimi na pôdach riešeného územia sú: Dan agro Holding, s.r.o. a Gazda – Farm, výrobná–obchodná družstvo, ktorí sa v riešenom území orientujú výlučne na rastlinnú výrobu. Zameriavajú sa na pestovanie obilnín, kukurice a olejnin.

Územie má veľmi dobré podmienky pre pestovanie rýchlejšej a poľnej zeleniny. Pestovanie plodín ako melóny, paprika, rajčiny, strukoviny a pod. však tvorí minimálny podiel v produkcii rastlinnej výroby a zväčša je orientované na malých súkromne hospodáriacich pestovateľov.

Živočíšna produkcia

Živočíšna výroba (v celej SR) po roku 1990 zaznamenala výrazný pokles stavov hospodárskych zvierat a obmedzenie výroby vo všetkých jej odvetviach. Od roku 1995 možno konštatovať spomalenie poklesu stavov a zlepšenie využívania ich úžitkových vlastností. Tým sa postupne vytvárajú predpoklady pre stabilizáciu trhu so živočíšnymi produktmi.

V riešenom území sa však živočíšna produkcia nevyskytuje. Vyššie zmieňované podniky sú v riešenom území výlučne orientované na rastlinnú výrobu. Obdobne ani žiaden zo súkromne hospodáriacich roľníkov nie je zameraný na produkciu mlieka, prípadne mäsa, s výnimkou chovu pre vlastné potreby prípadne malopredaj v minimálnom počte kusov zvierat.

2.5.2 Priemyselná výroba

Stručná história, územná lokalizácia priemyselnej výroby

Priemysel sa začal rozvíjať v druhej polovici 19. storočia, kedy začali vznikať menšie závody. Roku 1842 tu bola založená Prvá škrobáreň spolu s mlynom. Mesto sa stáva významným pohraničným uzlom v železničnej, vodnej i cestnej doprave. V meste bola zriadená colnica. V tom čase vznikajúci kombinát Juhoslovenských celulózk a papierní (teraz Smurfit Kappa Štúrovo, a.s.) patril medzi najväčšie podniky nielen mesta, ale aj regiónu. Základný kameň bol položený v roku 1963. Hospodársky rast bol významne ovplyvnený existenciou medzinárodnej

vodnej cesty na Dunaji, ktorá umožnila Štúrovu stať sa po Bratislave a Komárne tretím prístavným mestom na Slovensku. Významné zmeny nastali po novembri roku 1989, kedy bol zaznamenaný rozvoj súkromného podnikania. Dôležitým momentom hospodárskeho rozvoja bolo aj znovuotvorenie mosta Márie Valérie.

Významné podniky pôsobiace v meste

Priemysel zahŕňa činnosť spojenú so získavaním hmotných predmetov, ktoré sa vyskytujú v prírode, a činnosť spojenú so spracovaním týchto predmetov a poľnohospodárskych produktov. Počínajúc rokom 1992 sa priemysel člení do jednotlivých ekonomických činností podľa novej odvetvovej klasifikácie ekonomických činností (OKEČ), ktorá vychádza z európskej klasifikácie NACE (Nomenclature générale des activités économiques dans les Communautés européennes).

Najvýznamnejšie podniky v meste Štúrovo sú Smurfit Kappa Štúrovo, a.s a Smurfit Kappa Obaly Štúrovo. Tieto spoločnosti patria medzi najväčšie podniky celulózo-papierenského priemyslu na Slovensku (Smurfit Kappa Štúrovo, a.s 7. pozícia podľa tržieb v SR¹ a Smurfit Kappa Obaly Štúrovo, a.s 11. pozícia podľa tržieb v SR²). Tieto podniky sú významné nielen z regionálneho významu ale majú významné postavenie aj v celoslovenskom meradle.

Spomínané spoločnosti patria k významným nielen vo svojom odvetví, ale čo sa týka tržieb sú významné aj v porovnaní s podnikmi ostatných odvetví v Nitrianskom kraji. Smurfit Kappa Štúrovo, a.s. patrí do Top 200 spoločností podľa tržieb v SR.

■ Tabuľka 13 Najväčšie podniky v Nitrianskom kraji

Poradie v kraji	Poradie v TOP 200	Spoločnosť	Tržby 2005 (tis. Sk)	Zmena 2005/04 (%)
10.	127.	Smurfit Kappa Štúrovo, a.s., Štúrovo	2 161 995	-2,5
20.	–	Smurfit Kappa Obaly Štúrovo, a.s., Štúrovo	1 274 626	-2,7

Zdroj: zostavila TREND Analyses

Smurfit Kappa Štúrovo, a.s. . V roku 2006 zamestnávala Smurfit Kappa Štúrovo, a.s. cca 350 zamestnancov. Spoločnosť je zároveň 100%-ným akcionárom firmy Smurfit Kappa Obaly Štúrovo, a.s., ktorá je dominantným výrobcom vlnitých lepeniek a obalov z vlnitých lepeniek na Slovensku. Táto firma zamestnáva viac než 220 zamestnancov.

Smurfit Kappa Štúrovo, a.s. je členom Zväzu celulózo-papierenského priemyslu na Slovensku (ZCPP SR) a Asociácie priemyselnej ekológie na Slovensku (ASPEK). ZCPP SR sa v roku 2004 stal členom Konfederácie európskeho papierenského priemyslu - CEPI.

Smurfit Kappa Štúrovo, a.s. je členom skupiny Smurfit Kappa Group. Tento koncern je najväčším európskym výrobcom v oblasti dodávok vlnitých lepeniek a obalov z vlnitých a hladkých lepeniek. Zamestnáva približne 40 tisíc zamestnancov a dosahuje ročný obrat cca 7,1 miliárd eur. Skupina pozostáva z vyše 400 výrobných podnikov v 33 krajinách.

Smurfit Kappa Obaly Štúrovo, a.s. sa zaoberá výrobou vlnitých lepeniek a vlnitej kartonáže. Nadväzuje na dlhoročné tradície Juhoslovenských celulózk a papierní v Štúrove. Počiatočný výrobný program pozostával z výroby hladkých lepeniek a obalov z nich. Postupne pribudli výrobné linky na produkciu flutingu, polocelulózy a obalov z vlnitých lepeniek. Priemerný počet zamestnancov spoločnosti v roku 2005 bol 406, z toho vedúcich zamestnancov 45 (v roku 2004: 507, z toho 49 vedúcich zamestnancov). Celkové zníženie priemerného počtu

¹ Podľa TREND Analyses, Najväčšie podniky drevárskeho a celulózo-papierenského priemyslu SR za roky 2006

² Podľa TREND Analyses, Najväčšie podniky drevárskeho a celulózo-papierenského priemyslu SR za roky 2006

zamestnancov bolo ovplyvnené pokračujúcimi outsourcovanými aktivitami (napríklad činnosti údržby) ako aj inými opatreniami na zvýšenie produktivity práce.

CONVERTIS s.r.o. je ďalším subjektom v oblasti papierenského priemyslu. Hlavnou činnosťou podniku založeného v roku 1990 je výroba a obchod s hygienickými papierovými výrobkami, ďalej distribúcia baliacich a tlačiarenských papierov.

ICOPAL a.s. (JCP Izolácie, a.s.) má viac ako tridsaťročnú tradíciu vo výrobe a obchode s asfaltovanými hydroizolačnými a strešnými materiálmi. Od júla roku 2000 je štúrovský výrobný závod členom najsilnejšej kapitálovej skupiny ICOPAL v oblasti hydroizolácií v Európe. Okrem klasických pásov na báze strojnej handrovej lepenky sa vyrábajú aj asfaltované strešné krytiny a hydroizolačné pásy na báze sklenenej rohože, sklenenej tkaniny, hliníkovej fólie a polyesterovej rohože. Firma Icopal a.s. patrí medzi najvýznamnejšie spoločnosti vo výrobe stavebných materiálov. V roku 2006 jej patrila 13. pozícia podľa tržieb v tomto odvetví (podľa TREND Analyses).

Dánska spoločnosť **Monarflex**, ktorá je európskym lídrom vo výrobe polyetylénových membrán, presťahovala svoj závod do Štúrova. V priebehu roka 2006 premiestnili všetky výrobné kapacity do časti priemyselného areálu bývalého závodu JCP Izolácie. Tento podnik špecializovaný na produkciu asfaltových izolačných pásov a šindľov vlastní od roku 2000 dánska skupina Icopal Group. Jej súčasťou je aj firma Monarflex. V štúrovskom závode bude vyrábať rôzne druhy izolačných a difúzných fólií, ktoré sa používajú v stavebníctve ako ochranná bariéra proti nepriaznivému počasiu, ale aj proti pôsobeniu radónu, rôznych plynov a ďalších látok.

Projekt si vyžiadal celkové náklady 800 miliónov korún a v regióne južného Slovenska vytvorí 70 nových pracovných miest.

MCE Industrietechnik Slovensko, s.r.o., /býv Strojpap, a.s./ - údržba a oprava strojných zariadení, realizácia odstávok, servis a výroba valcov (oprava čapov, výmena ložísk, brúsenie a vyvažovanie), obnova rotačných častí povrchovou úpravou zvaraním a práškovým nanášaním kovu, mechanické obrábanie veľkorozmerných súčiastok vrátane výroby náhradných dielov, výroba oceľových konštrukcií, nádrží, potrubárske práce, servis a údržba NN a VN elektromotorov.

Elektro Demar, s.r.o. - bola založená koncom r.2000 a v januári 2001 zahájila svoju činnosť. Predchodcom tejto spoločnosti bola súkromná firma Demar - Dömötör Ladislav, ktorá vznikla v roku 1990. Súčasnú činnosť spoločnosti: služby elektroinštalačné práce, montáž, revízie, oprava, údržba, obchodná činnosť a maloobchodný predaj výroba elektrických rozvádzačov nízkeho napätia.

Zastúpenie ostatných odvetví priemyslu je spojené hlavne s prepravou – špedičnou činnosťou, so stavebnou činnosťou a poľnohospodárstvom.

Csonka Trans s.r.o., Sládkovičova 6 - Medzinárodné a vnútroštátne zasielateľstvo a preprava, nákup a predaj vozidiel a náhradných dielov, servis vozidiel, predaj úžitkových automobilov.

SPEED LINE, s.r.o., Dubčekova 20 - Špedičné, dopravné a logistické služby

Gold Trans, s.r.o., Továrenská 1 - Medzinárodná doprava

ASSA - Štúrovo, spol. s r.o., Dolná 43 - Izolácia plochých striech, pokrývanie šikmých striech, stavebné prác, stavebná činnosť - izolácia striech a mostov, strešné konštrukcie, pokrývačské práce, veľkoobchod so stavebným materiálom.

INTER-STAV-MARKET ŠTÚROVO, s.r.o., Sládkovičova 1 - Predaj stavebného materiálu, zemné práce, realizácie na kľúč

TransCom, s.r.o., Sládkovičova 8 - Firma sa zaoberá výrobou betonárskych výrobkov. Vznikla v roku 1999. V roku 2000 vstúpil do firmy zahraničný investor Ferrobeton Dunaújváros a.s.. Nasledujúceho roku firma odkúpila bývalú paneláreň v katastri Štúrovo. Firma sa orientuje na výrobu predpätých montovaných stropných nosníkov a vibrolisovaných tvární, a ďalších betonových výrobkov. Firma je lokalizovaná v „západnej priemyselnej zóne“ pri železničnej stanici.

Stavebniny STAVMAX, Komenského 4

AGROVARIA export-import, spol. s r.o., Hlavná 49 - poradenstvo, projektovanie, realizácia, distribúcia a servis závlahových systémov, programy pre ekologické spracovanie a aplikáciu odpadov z poľnohospodárskej prvovýroby, distribúcia rozpustných priemyselných hnojív, zeleninových a kvetinových osív.

Mlyn Štúrovo a.s., Nánanská 17 - Mlyn Štúrovo pôsobí ako súkromná akciová spoločnosť od augusta 1998. Spracúva prevažne ovos nahý na vložky. V roku 2000 sa začala realizovať výroba ovsenej múky. Po rekonštrukcii budovy bola zriadená vložkáreň s kapacitou 30 t ovsu denne. Nachádza sa v zastavanom území v blízkosti centra.

Potenciál rozvoja priemyslu

Papierenský a celulózo-výrobný priemysel

Smurfit Kappa a Smurfit Kappa Obaly (sú súčasťou veľkej nadnárodnej korporácie, ktorá vznikla koncom predminulého roka zlúčením írkeho Jefferson Smurfitu a holandskej Kappa Packaging) patria k najvýznamnejším podnikom v meste Štúrovo a do značnej miery ovplyvňujú hospodárstvo mesta. Priemyselná výroba v meste nie je dostatočne diverzifikovaná z čoho vyplýva, že rast alebo pokles výroby v tomto odvetví ovplyvní vývoj celej priemyselnej výroby v meste.

Vysoký rast v súčasnom období zaznamenáva najmä papierenský sektor (produkcia najväčších firiem združených vo Zväze celulózo-papierenského priemyslu vzrástla v roku 2006 medziročne takmer o desatinu na vyše 240-tisíc ton.) Pričom práve tento sektor je dominantný aj v meste Štúrovo. Smurfit Kappa vykázala za minulý rok po dvojročných stratách zisk (rok 2004 ukončila spoločnosť s vyše stopäťdesiatmilionovou a ten nasledujúci s takmer deväťstomilionovou stratou).

Napriek tomu, že v prvom polroku 2007 sa spomalilo tempo rastu odvetvia³ (hlavnou príčinou bolo ďalšie posilnenie slovenskej koruny k euru), aj v nasledujúcom období sa predpokladá pozitívny vývoj odvetvia aj v nadväznosti na rastúcu ekonomiku Slovenska.

Na zvýšení výroby v papierenskom sortimente sa podieľal export až 91 percentami. Pozitívom pre spoločnosti Smurfit Kappa a Smurfit Kappa Obaly je rastúci dopyt po jej výrobkoch zo zahraničia a blízkosť Maďarska, kam umiestňuje podstatnú časť svojho exportu.

Rozvoj priemyselných parkov

Na základe posúdenia možnosti a vhodnosti lokalizácie najmä z hľadiska územno-technického, socio-ekonomického a environmentálneho, boli v dokumente Koncepcia lokalizácie priemyselných parkov na území Nitrianskeho kraja určené štyri oblasti vhodné na lokalizáciu priemyselných parkov. Ide o priemyselné parky druhej kategórie t.j. nadregionálne až celoštátneho významu (park schopný realizovať rozvojové a inovačné programy podporované európskou úniou s veľkosťou okolo 50 ha s rezervnými rozvojovými plochami).

Jednou z lokalít pre výstavbu priemyselného parku je Štúrovo – Obid. Navrhovaným funkčným využitím priemyselného parku je priemyselná výroba na báze existujúceho priemyslu, výroba

³ Podľa údajov zo Zväzu celulózo-papierenského priemyslu

obalov a obalovej techniky, elektronický priemysel, komponenty pre automobilový priemysel, podnikateľský inkubátor a logistické centrum.

2.6 Cestovný ruch

2.6.1 Charakteristika Štúrova a okolia z hľadiska cestovného ruchu

Prírodné danosti

Mesto Štúrovo leží v rovinnom teréne pri ľavom brehu rieky Dunaj a v blízkosti ústia rieky Hron. Na sever a západ od mesta sa začína mierne dvíhať Pohronská pahorkatina (do 254 m.n.m.) a na východ od mesta krátke pohorie Burda / Kováčovské kopce (395 m.n.m.), pokračujúce na sever ako Ipeľská pahorkatina. Na východ od mesta sa Dunaj začína predierať Kľukatým tokom cez Karpaty a to medzi – z ľavej strany pohorím Burda a už na maďarskej strane pohorím Börzsöny (500 – 600 m.n.m.) a z pravej strany pohorím Pilis (757 m.n.m.).

Dunaj, ako najvýznamnejší prvok tunajšej krajiny, poskytuje možnosti pre vodácku turistiku, výletné plavby a ďalšie rekreačné aktivity.

Z prírodných daností je významný výskyt termálnej vody priamo v meste v lokalite Vadaš (teplota 20 až 47 stupňov).

Prírodné danosti dávajú veľmi priaznivé možnosti pre rozvoj v prvom rade vodných športov, vodáckej turistiky, kúpeľného turizmu, ďalej pre pešiu a cykloturistiku.

Kultúrne a historické pamätihodnosti

Kultúrnymi inštitúciami s významom pre cestovný ruch sú Mestské múzeum a Mestská galéria v Štúrove. Múzeum má dve stále expozície – historickú a národopisnú. Okrem stálych expozícií usporadúva rôzne časovo obmedzené tematické expozície. V mestskej galérii sa konajú výstavy amatérskych aj profesionálnych umelcov zo Slovenska aj Maďarska. Činnosť galérie je spojená s pôsobením Klubu výtvarníkov Štúrovo.

V Štúrove je pomerne zachovalá urbanistická štruktúra centra mesta. Najväčší význam pre kultúrno-poznávací cestovný ruch však má protihľané historické mesto Ostrihom (Esztergom). Najvýznamnejšími pamiatkami Ostrihomu sú monumentálna klasicistická bazilika s arcibiskupskou klenotnicou, hradný vrch, niekoľko múzeí, historické stavby a sochy.

Ďalšími kultúrnymi pamiatkami v blízkosti Štúrova na slovenskej strane Dunaja sú kostol s rotundou v Bíni, kaštieľ v Želiezovciach s pamätnou izbou Franza Schuberta, nedávno obnovený kaštieľ v Belej s vinnou pivnicou, Komárno (pevnostný systém), Iža (rímsky tábor), Vrt (technická pamiatka), Hurbanovo (hvezdáreň), Svodín (expozícia roľnícky dom).

2.6.2 Infraštruktúra cestovného ruchu a rekreácie

Ubytovacie a stravovacie zariadenia

V meste sa nachádzajú zariadenia hotelového typu, apartmány, penzióny a ubytovanie na súkromí.

Hotely v meste: H. Zahovay (44 lôžok), H. Park Atrium (46 lôžok), H. Green centrum (40 lôžok), H. Guest centrum (32 lôžok), H. Eliot (24 lôžok), hotel Thermal – Vadaš (154 lôžok), spolu 340 hotelových lôžok,

- **Apartmenty** - Vadaš (44 objektov s 144 lôžkami),
- **Bungalovy** - chatky, ubytovňa – Vadaš (484 lôžok),

- **Ubytovne** - na Ostrihomskej ulici pri moste, Dunaj na Sobieskeho ul.,
- **Penzióny** - (uvádzaných 18 objektov, z nich niektoré aj v rámci areálu Vadaš),
- **Ubytovanie na súkromí** (uvádzaných 42 subjektov),
- **Autokempingy** - pred Vadašom (100 parciel), v areáli Vadaš (200 parciel), miesto pre kempovanie v športovom areáli MŠO Štúrovo (býv. TJ Juhocelpap).

V Štúrove sa nachádza množstvo reštaurácií a ďalších stravovacích zariadení, ktorých počet prudko rastie následkom rozvoja cestovného ruchu po obnovení mostu cez Dunaj. Lokalizované sú najmä v centre mesta, pozdĺž pešej zóny a v areáli termálneho kúpaliska Vadaš.

Vybavenie pre šport a rekreáciu a kultúrno-poznávacie aktivity

Vodné športy

- športovo-rekreačné územie - areál termálneho kúpaliska Vadaš,
- areál starého termálneho kúpaliska v blízkosti nábrežia s bazénom a ubytovacími bunkami,
- lodenica,
- improvizované prístavisko pre motorové člny (zátoka pri Jesenského ul.),
- pláže pozdĺž Dunaja (Pri zálive - ponad most a popod most – zatiaľ neupravené a živelne navštevované).

Areál termálneho kúpaliska Vadaš

Rozprestiera sa na ploche cca 35 ha a kapacita je 8 500 návštevníkov. Ponúka veľký počet vonkajších aj krytých bazénov s rozličnou teplotou vody, vrátane lagúny s umelým vlnobitím, športové aktivity (plážový volejbal, basketbal, tenis, minigolf, jazda na koni, paintball a iné), relaxačno-zdravotné aktivity (sauna, masáže) a rozličné typy ubytovania. Člení sa na niekoľko častí:

- predvstupná časť (parkovisko, kemping č.1, ubytovňa, hotel Guest centrum),
- vstupná časť (hotel Thermal, chatová osada),
- časť s bazénmi rozdelená hlavnou vnútornou komunikáciou na časť:
  - východnú (plató s bazénmi – plavecký, Delfín, Hviezda, vonkajší sedací, krytá plaváreň, tobogan),
  - západnú (plató s bazénmi – Lagúna s umelým vlnobitím, detský,
- šport (tenisové dvorce, minigolf),
- vodná plocha – jazero,
- kemping č.2,
- apartmány Lux, západne od jazera, so samostatným prístupom aj z Kasárenskej ulice,

- ďalšie rôzne ubytovacie objekty, východne od jazera, s nezosúladenou výstavbou (zväčša samostatne prevádzkované).

Ďalšie športy

- areál futbalového štadiónu MŠO Štúrovo (býv. TJ Juhocelpap) s tribúnou, športhotelom, miestom pre kempovanie,
- futbalová lúka (za Združenou strednou školou na ul. Sv. Štefana)
- školské športové zariadenia pri gymnáziu a základných školách – slovenskej a maďarskej, sústredených medzi ulicami Adyho a Sv. Štefana,
- bowling centrum s halovými športami pri Hlavnej ulici, bowling club na Komenského ulici,
- fitness centrum na Lipovej ul.

Individuálna rekreácia

Na území mesta je rozšírená najmä forma záhradkárenia v rámci záhradkárskeho osád:

- Vadaš, Dunaj I., II., Tyúkfalom
- mimo mesta sa nachádzajú vo vinohradoch viničné domky - hajlochy (na južných a východných svahoch Veľkého, Modrého a Starého vrchu).

Kultúrno - spoločenská vybavenosť pre cestovný ruch

- sakrálne objekty: kostol sv Imricha s kalváriou,
- mestské múzeum – pri colnici,
- mestská galéria, Hlavná ul.,
- kultúrny dom, Hasičská ul.,
- kino Danubius,
- centrum voľného času.

2.6.3 Uplatnenie jednotlivých foriem cestovného ruchu

Blízkosť Štúrova a Ostrihomu ako aj silné kultúrne a historické väzby poskytujú možnosť pre vytvorenie mimoriadne cenného turistického územia (turisticko-rekreačného územného celku) medzinárodného významu, spočívajúceho v jedinečnej symbióze dvoch druhov turizmu – na slovenskej strane rekreačného v Štúrove – Vadaši a na maďarskej strane kultúrneho v Ostrihomi. Územie navyše leží na významných medzinárodných turistických tranzitných trasách – cestnej, železničnej aj vodnej. Obe mestá sú od roku 2001 znovu spojené obnoveným mostom Márie Valérie, ktorý prispel k rozvoju cestovného ruchu v Štúrove.

Ďalšie formy cestovného ruchu sú :vodáctvo, cykloturistika, pešia turistika a vínná turistika.

Cykloturistika

V území sú výborné podmienky pre **cykloturistiku** pozdĺž Dunaja, aj v nížinnom a podhorskom teréne. Pripravené sú cykloturistické trasy:

- Podunajská medzinárodná trasa vedená pozdĺž Dunaja až z Rakúska, v danom území po jeho ľavom brehu a ďalej po prechode cez Dunaj do Ostrihomu,
- Okolo pohoria Burda (Štúrovo – Kamenica nad Hronom – Chľaba – Leľa – späť Štúrovo,
- Malý okruh Dunajským ohybom (Štúrovo – Ostrihom – Visegrád – Nagymaros – Szob – Salka – Štúrovo).

Pre cykloturistiku je vhodné pripraviť aj trasy pozdĺž Hrona a Ipľu a po Pohronskej pahorkatine.

Pešia turistika

Pre pešiu turistiku sú vhodné Kováčovské kopce (najvyšší vrch Burdov 388 m n.m.) s výhľadmi na ohyb a prienik Dunaja cez karpatské pohoria (Pilis, Börzsöny). Od obce Kamenica nad Hronom vedie červená turistická značka k okraju národnej prírodnej rezervácie Kováčovské kopce - juh. Po prechádzke lúkami s pekným výhľadom na Dunaj, predovšetkým na jeho sútok s Hronom, chodník vchádza do lesa a pokračuje po hrebeni spoločne s náučným chodníkom Kováčovské kopce - juh. Východiskom náučného chodníka je Kamenica nad Hronom alebo Kováčovo. Po odbočení na modrú značku chodník klesá a stáča sa vpravo. Modrá značka vedie Veľkou dolinou do Chľaby, kde je možnosť pozrieť si 300 rokov staré vinohradnícke pivnice. Známymi turistickými trasami sú: podunajská trasa (jej dĺžka cez Štúrovo je 9 km), trasa okolo pohoria Burda (11 km) a malý okruh dunajským ohybom (12 km).

Vinársky turizmus

Rozvoj vinárskeho turizmu podporí už fungujúca Nitrianska kráľovská vínná cesta vychádzajúca z krajského mesta Nitra dvoma smermi, ktoré sa zbiehajú v Štúrove:

- trasa Podzoborsko – tekovsko – pohronská (Nitra – Levice – Želiezovce – Štúrovo),
- trasa Južnoslovenská (Nitra – Šurany – ďalej v rozvetvení smerom na Dvory nad Žitavou/ Podhájska – Gbelce a smerom na Hurbanovo – Bátorové Kosihy, obe s cieľom v okolí Štúrova).

Okrem vyššie uvedených sú to aj početné vinohrady často s viničnými domčekmi/hajlochmi na území obcí Nána, Mužla, Kamenný Mlyn, Kamenín, Ľuba, Belá a ďalšími na Pohronskej a Ipeľskej pahorkatine, navštevované najmä pobytovými návštevníkmi termálneho kúpaliska Vadaš.

Špecifické športy

V okolí sú tiež veľmi dobré podmienky pre špecifické športy – športový rybolov, poľovníctvo na drobnú a pernatú zver, jazdectvo a hipoturistiku, ako aj pre rozvoj vidieckeho turizmu a jeho formy – agroturistiku.

Kultúrno-poznávací cestovný ruch

V samotnom Štúrove majú význam pre kultúrno-poznávací cestovný ruch najmä Mestské múzeum a Mestská galéria. V Štúrove sa uskutočňuje niekoľko tradičných kultúrno-spoločenských podujatí: jaré (majáles) a jesenné dni mesta, jarmok Šimona - Júdu (v októbri), otvorenie a zatvorenie letnej sezóny a pivný festival.

V okolí Štúrova je možné navštíviť niekoľko pamiatok a zaujímavých miest:

Kaštieľ v obci Belá – kaštieľ je obkolesený parkom a nachádza sa tu vínná pivnica.

Pamiatky v Bíni – dvojvežový kostol z 13. storočia v románskom slohu, románska rotunda z 12 storočia, zvyšky zemného opevnenia z 10. storočia, pútnické miesto Svätá studnička.

Pamiatky v Želiezovciach – kaštieľ rodiny Eszterházy z 18. storočia s parkom, pamätná izba Franza Schuberta, ktorý v Želiezovciach pôsobil ako učiteľ hudby u Eszterháziovcov.

Rímsky tábor v Iži – nachádzajú sa tu zvyšky kamenného opevnenia jedného z najväčších rímskych sídel na sever od Dunaja.

Komárno – systém mestského opevnenia, architektonické pamiatky, niekoľko múzeí (M. Maďarskej kultúry a Podunajska, Roľnícky dom, Pamätná izba Móra Jókaiho a Franza Lehára, Rímske lapidárium) a galérií (G. Limes, G. Csemadok).

Hvezdáreň Hurbanovo - jedno z prvých astrofyzikálnych observatórií v Európe, prístupná aj pre verejnosť

Technická pamiatka v obci Virt – parná prečerpávací stanica z roku 1897.

Najvýznamnejšie pamiatky v blízkosti Štúrova sa nachádzajú na druhom brehu Dunaja v Ostrihome, ktorý má veľmi bohatú históriu. Dominantou mesta je klasicistická bazilika z 19. storočia s arcibiskupskou klenotnicou. V meste sa zachovalo viacero historických budov a zvyšky hradu. Nachádza sa tu niekoľko múzeí : Hradné m., M. Bálinta Ballasu, Kresťanské m., M. Dunaja, Pamätný dom Babitsa.

Prírodné zaujímavosti v blízkosti mesta sú prírodné rezervácie Parížske Močiare, Čenkovská lesostep a Kováčovské kopce.

2.7 Doprava

2.7.1 Širšie dopravné vzťahy

Štúrovo je vzhľadom na svoju polohu na hraniciach s Maďarskom (hraničný prechod), rieke Dunaj, mostu Márie Valérie a významnému železničnému ťahu dôležitým dopravným uzlom. Na území mesta sú využívané cestná, železničná a vodná doprava, pričom najviac verejnej dopravnej práce sa vykonáva na cestnej sieti.

Základný komunikačný systém tvoria cesty I. a II. triedy, ktoré mesto spájajú s celou republikou a prostredníctvom nich i so zahraničím. Sú to nasledovné cestné ťahy:

- I/63 Bratislava - Dunajská Streda - Komárno - Štúrovo,
- I/76 Štúrovo - Želiezovce - Hronský Beňadik, kde nadväzuje na cestu smerujúcu na Pohronie,
- II/509 Štúrovo - Bajč spája mesto so sídlom okresu Novými Zámkami,
- II/564 Štúrovo - Salka - Demandice – Levice.

Zvláštny význam, ako súčasť základného komunikačného systému, tvorí obnovený most Márie – Valérie spájajúci Štúrovo s Ostrihomom v Maďarsku ako súčasť cesty I/63. Hoci je to most spájajúci dva štáty - mestá na oboch brehoch Dunaja, po dopravnej stránke by mal mať význam len lokálny, pretože spája centrá oboch miest. Vzhľadom na to, že najbližší most cez Dunaj je až v Komárne, vzdialenom cca 50 km, plní tento most i funkciu medzištátneho dopravného prepojenia oboch štátov. Táto situácia je ešte posilnená štátnymi cestami SR (I/63, I/76, II/509, II/564), ktoré v Štúrove končia a štátnymi cestami MR č. 11 a 111 prechádzajúcimi cez Ostrihom do Budapešti. Tieto významné cestné ťahy v smere sever – juh vyvolávajú v

oboch mestských centrách nepriaznivú dopravnú situáciu vo zvýšení intenzity dopravy o nežiaduci tranzit.

Ďalší cestný hraničný priechod je v obci Salka cez Ipeľ na ceste II/564, ktorý je však len lokálnym priechodom neležiacim na hlavných cestných ťahoch.

Pred r. 1989 bolo Štúrovo významným tranzitným železničným uzlom v rámci ČSFR i celej RVHP, cez ktorý prúdil tovar a cestujúci elektrifikovanou traťou medzi severozápadnou a juhozápadnou Európou cez hraničný priechod Szob.

Štúrovská stanica patrí k najväčším železničným areálom na Slovensku. Dnes jej význam rozpadom ČSFR a RVHP výrazne poklesol. Využívanie stanice pokleslo na cca 30-40% jej celkovej kapacity.

Vodnú nákladnú dopravu využíva pre svoje potreby len Smurfit Kappa Štúrovo a.s. (býv. JCP - Juhoslovenské celulóžky a papierne), hoci potenciál ich prístavu je ďaleko väčší.

2.7.2 Doprava v meste

Automobilová doprava

Štúrovo bolo pred obnovením mostu Márie Valérie typickým pohraničným mestom, ktoré nebolo poznačené veľkým množstvom tranzitnej automobilovej dopravy smerujúcej cez hranice štátu. Kompa, ktorá prevážala isté množstvo vozidiel cez hranicu s Maďarskom, nemohla, vzhľadom na svoju malú kapacitu, negatívne ovplyvniť dopravu v meste. Dopravné záťaže boli preto relatívne malé a ich charakter bol zdrojovo - cieľový.

Obnovenie mostu Márie Valérie výrazne ovplyvnilo dopravnú situáciu v meste a to najmä negatívne vo vzraste počtu motorových vozidiel prechádzajúcich cez centrum mesta. Najväčší nárast intenzity dopravy po otvorení mosta Márie Valérie v r. 2001 zaznamenali c. I/63 a najmä c. II/564 privádzajúca do mesta dopravu z oblastí, ktoré do otvorenia tohto mostu nemali vhodný prístup k nijakému hraničnému priechodu do Maďarska.

Osobná doprava

Najväčší podiel v cestnej doprave majú cesty cez hranice mesta vrátane ciest cez štátnu hranicu najmä za prácou a v letnom období za rekreáciou. Z celoštátnych prieskumov cestnej dopravy možno vydedukovať dva veľké zdroje a ciele osobnej dopravy areál Smurfit Kappa Štúrovo, a.s., a centrum mesta, s ktorým susedí termálne kúpalisko VADAŠ.

V súvislosti s rozvojom priestoru okolo priemyselného podniku a obnovením mostu Márie Valérie je možné očakávať ešte výraznejšie smerovanie OD do týchto oblastí. Obnovenie mostu prinieslo nárast OD v centre mesta. Doprava cez hranicu by sa však mala obmedziť len na malý pohraničný styk - cesty medzi Ostrihomom a Štúrovom s príslym zákazom vstupu nákladných vozidiel na most.

Nákladná doprava

Prakticky celá nákladná doprava smeruje cez hranice mesta, pričom najväčší podiel má nákladná doprava viazaná na priemysel. Ostatnú časť tvorí zásobovacia doprava obyvateľstva a ostatných podnikateľských subjektov na území mesta.

Komunikácie smerujúce k mestu sú historicky založené tak, že prechádzajú intravilánom mesta. Nákladné autá sú tým nútené prechádzať zastavaným územím. Už dnes sú snahy obmedziť jej vplyv na intravilán obmedzením jej pohybu. V meste sú vytvorené dva kordóny na jej reguláciu

1. kordón na hraniciach mesta zakazuje pohyb nákladných automobilov v čase 22 - 6 hod,
2. kordón - Hlavná ul. a Nám. Slobody - obmedzuje vstup nákladných automobilov do centra len na zásobovanie.

Odklonu väčších nákladných automobilov smerujúcich z c. I/76 do Smurfit Kappa Štúrovo, a.s., mimo zastavané územie Tehliarskou bráni nedostatočná svetlá výška (3 m) podjazdu pod železnicou. Jeho úpravou na min. 4,2 m by sa získala obchvatová komunikácia pre nákladnú dopravu.

Komunikácie

Miestne komunikácie sú podľa svojho významu rozdelené v zmysle STN 73 6110 nasledovne:

- zberné B 1 - prietahy ciest I. triedy,
- zberné B 2 - prietahy ciest II. triedy,
- zberné B 3 - prietahy ciest III. triedy, komunikácie nadväzujúce na c. I. a II. triedy, alebo spájajúce významné ciele prevažne s dopravným významom,
- obslužné C 1 - obslužné osi mestských útvarov so spoločenským významom,
- ostatné významnejšie obslužné C 2 - obslužné osi nižších obytných útvarov,
- ostatné obslužné - celý ostávajúci systém miestnych komunikácií.

Základný komunikačný systém bude potrebné doplniť o nové premostenie Dunaja pri podniku Smurfit Kappa Štúrovo, a.s. a v tej súvislosti zmeniť smerovanie c. I/63, I/76, II/509 a II/564. Zmeny a doplnenia miestnych komunikácií budú potrebné aj v nadväznosti na nové investičné počiny v oblasti rozvoja priemyslu.

Statická doprava

Nárok na parkovanie a odstavovanie osobných áut (OA) pri stupni automobilizácie cca 1:5 stanovený podľa STN 73 6110 pre základné aktivity v meste je nasledovný:

- Tabuľka 14 Nároky na parkovanie a skutočný počet parkovacích miest

Demogr. údaj	Nárok	Počet státí	Rozdiel
9800 obyvateľov V KBV	3130	1350	-1780
360 zamest. V Smurfit Kappa Štúrovo, a.s.,	260	220	-40
10000 návšt. Vadašu za deň	1260	520	-740
Spolu	4650	2090	-2560

Poznámka: V počte státí pre KBV sú zahrnuté aj garáže pri štadióne a v rozptyle, ktoré sú využívané najmä obyvateľmi KBV.

Z vyššie uvedených údajov vyplýva, že najväčší nedostatok parkovacích státí je na sídliskách, kde chýba cca 55 % státí. Tento nedostatok, ktorý je rozptýlený na relatívne veľkom území, je však nižší o cca 30% o státia na komunikáciách. Tieto státia však možno považovať za núdzovú formu parkovania.

Plošná rezerva v zeleni je dostatočne veľká a pre blízku budúcnosť bude nutné prikrčiť k výstavbe ďalších parkovísk a garáží už aj s ohľadom na postupné zvyšovanie stupňa automobilizácie - zvyšovanie počtu OA v meste.

Nepriaznivejší je nedostatok parkovacích miest pre termálne kúpalisko Vadaš, ktoré sú koncentrované prakticky len v priestore pred vstupom do jeho areálu. Je potrebné vybudovať ďalšie parkoviská a prípadne parkovacie domy, pretože atraktivita kúpaliska bude aj ďalej rásť. Je nevyhnutné vytvoriť ďalší vstup do areálu, ktorým by sa neznížila len koncentrácia parkovísk, ale aj rozdelenie dopravných prúdov návštevníkov.

Parkovanie a odstavovanie nákladných vozidiel nie je problémom, väčšina týchto vozidiel je odstavovaná v areáloch organizácií.

Hromadná doprava osôb

Hromadnú dopravu osôb diaľkovú, prímestskú (PHD) i mestskú (MHD) zabezpečuje Slovenská autobusová doprava. K tomu je na území mesta vybudovaných 18 zastávok pre MHD i diaľkovú PHD. K PHD môžeme radiť aj linku premávajúcu zo Štúrova do Ostrihomu, ktorá zastavuje na 6 zastávkach. Z tohto počtu sú 2 zastávky na území obce Nána, ktorá funkčne i keď nie administratívne, patrí k Štúrovo.

Na území mesta sú 3 autobusové stanice - pri železničnej stanici a pred vstupom do areálu Smurfit Kappa Štúrovo, a.s., a v blízkosti termálneho kúpaliska Vadaš. AS v prednádraží železničnej stanice nie je v dobrom stavebnom a dopravnom stave. Na rekonštrukciu prednádražia je vypracovaný projekt, ktorého súčasťou je aj nová AS, ktorá bude reprezentačným vstupom do mesta najmä pre turistov v letnom období.

MHD má 5 liniek s intervalom spojov 20 min. - 4 hod., ktorých dĺžka závisí od dennej doby a dňa v týždni. Možno však konštatovať, že vzhľadom na veľkosť a rozlohu mesta je počet liniek i dĺžka intervalu medzi spojmi primeraná.

Zastávky v intraviláne sú vzdialené max. 600 m, čo vyhovuje zaužívanej dostupnosti 300 m (5 min.). STN 73 6110 uvádza, že dostupnosť by nemala presahovať 500 m, avšak pre túto veľkosť mesta je vhodnejšia menšia dostupnosť. Nepokryté zostáva okrajová časť mesta v okolí Sobieskeho ul.. Bude potrebné doplniť v týchto častiach mesta aspoň zastávky na znamenie.

Železničná doprava

Štúrovo bolo jedným z najvýznamnejších tranzitných železničných uzlov pred r.1989 v ČSFR. Po rozpade RVHP klesla niekoľkonásobne obchodná výmena medzi bývalými socialistickými štátmi. Pred r. 1989 bola kapacita uzlu prekračovaná niekedy až o 30 %, dnes sa kapacita využíva iba na 30 - 40 %.

V Dohode AGTC (Európska dohoda o najdôležitejších trasách medzinárodnej kombinovanej dopravy a súvisiacich objektoch) na území SR je železničná trať ŽSR C-E 52 Wien-Marchegg/ÖBB - Devínska Nová Ves - Bratislava - Galanta - Nové Zámky - Štúrovo - Szob/MÁV - Budapest - Szolnok - Debrecen - Nyíregyháza zaradená do siete najdôležitejších železničných tratí medzinárodnej kombinovanej dopravy.

Železničný uzol má dnes k dispozícii celkovo 75 koľají z čoho je

- 25 koľají dopravných,
- 17 koľají relačných,
- 5 koľají manipulačných,
- 28 koľají účelových.

V tomto počte je zahrnutá aj odovzdávková stanica pre nákladnú dopravu smerujúcu do zahraničia vybudovaná za viac ako 1 mld. korún, ktorá dnes nie je vôbec využívaná a postupne chátra.

Nákladná doprava

Dnes má stanica priemerný obrat cca 550 vagónov/deň v čom sú zahrnuté prechádzajúce vlaky i obrat na vlečkových koľajach. Vlečkové koľaje smerujú len do areálu Smurfit Kappa Štúrovo, a.s., kde je vybudovaná ďalšia stanica so samostatným vlečkovým systémom. Táto stanica je pripojená na uzol 4 vlečkovými koľajami, cez ktoré prechádza časť výrobného objemu spoločnosti Smurfit Kappa Štúrovo, a.s., - 150 vagónov/deň. Zatiaľ čo v minulosti podnik prepravoval 60 percent svojich výrobkov železnicou, dnes len 40 percent. Dnes je vyrobený tovar v objeme 60% prepravovaný cestnou dopravou, ktorá zaťažuje životné prostredie a uberá z priepustnosti komunikácií. Vytvárajú sa však podmienky pre postupný presun vyššieho podiel výrobného objemu na železnicu.

Osobná doprava

Stanica má k dispozícii 3 nástupištia a ďalšie 2 provízorne sú využívané príležitostne. Cez stanicu prechádzajú dnes vlaky podľa nasledovného rozdelenia:

- medzinárodné vlaky - expresné - 10 párov, osobné - 2 páry,
- vnútroštátne vlaky - rýchliky - 1 pár, osobné - 38 spojov.

Stanica vybavuje priemerne denne cca 2500 cestujúcich na rýchlikoch, z toho cca 80 % smerujúcich do zahraničia. Tento počet kolíše o cca 30 % v závislosti na ročnom období.

Podstatná časť plôch železničnej dopravy sa nachádza v katastrálnych územiach obcí Nána a Obid. Aj samotná železničná stanica leží mimo správne územie mesta, len predstaničný priestor sa nachádza v katastri mesta Štúrovo. Poloha stanice v rámci mesta nie je výhodná (centrum mesta a termálne kúpalisko sú vzdialené asi 3 km) tak vo vzťahu k zapojeniu stanice do dopravnej štruktúry mesta ako aj možnosti investovať a revitalizovať tento priestor. Budova železničnej stanice je renovovaná, avšak úroveň predstaničného priestoru nezodpovedá významu tejto stanice a mesta. Na rekonštrukciu predstaničného priestoru je vypracovaný projekt, ktorého súčasťou je aj nová AS, ktorá bude reprezentačným vstupom do mesta najmä pre turistov v letnom období.

Hodnotenie železničnej dopravy

Železničná doprava v Štúrove a najmä jej nákladná doprava má obrovské rezervy a aj bez ďalších investícií je možné zvýšiť jej využitie 4 násobne. Tento dopravný potenciál môže byť výrazným impulzom pre rozvoj Štúrova ako budúceho juhoslovenského obchodno - podnikateľského centra.

Na základe vyjadrenia ŽSR GR budú v následných etapách rešpektované požiadavky:

- v blízkosti žel trate zapracovať opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky,
- novozriadované križovania s cestnými komunikáciami riešiť mimoúrovňovo,
- pri situovaní objektov v ochrannom pásme dráhy rešpektovať ustanovenia zákona č. 164/96 Z.z. (zákon o dráhach).

Vodná doprava

Napriek tomu, že Štúrovo leží na Dunaji, ktorý je intenzívne využívaný pre vodnú dopravu, je tento druh dopravy pre jeho prepravné potreby veľmi málo využívaný.

Nákladnú vodnú dopravu si pre svoje potreby zriadilo ako podnikový prístav bývalé JCP (v súčasnosti spoločnosť Smurfit Kappa Štúrovo, a.s.). Nemá verejný charakter, ale je v potenciáli tohto prístavu, aby po určitých úpravách slúžil i pre iné subjekty - napr. zriadenie cestného prístupu mimo priemyselného areálu.

Osobné prístavisko na prepravu osôb pozdĺž toku Dunaja prakticky neexistuje. Pravidelná doprava neexistuje, sú zabezpečované len nepravidelné rekreačné prepravy cestujúcich do Kováčova a príležitostné plavby do Komárna, Gabčíkova alebo Bratislavy.

Vzhľadom na rozvoj turistického ruchu v posledných rokoch je osobná vodná doprava predurčená na rozvoj, preto by bolo vhodné budovať priestory na tieto účely t.j. kultúrnejšieho prístaviska aj s odbavovacou budovou a príslušnou vybavenosťou a po dohode s kompetentnými orgánmi a organizáciami (aj na medzinárodnej úrovni) aj podporovať zriadenie pravidelných liniek do Bratislavy, Komárna, Budapešti. Na tento účel by mohlo slúžiť po rekonštrukcii prístavisko kompy.

Vláda SR schválila Dopravnú politiku SR do r. 2015 a v rámci nej aj prioritu stanovenú pre oblasť vôd, „Modernizácia a rozvoj vodnej infraštruktúry“. Rozvoj vodnej dopravy vo veľkej miere závisí od rozvoja a dobudovania verejných prístavov na Dunaji a modernizácie ich technického vybavenia tak, aby očakávané rozvojové priemyselné aktivity štátu boli vo väčšej miere realizované vodnou dopravou a najmä využitím vodného toku Dunaj. Rozvoj infraštruktúry vodnej dopravy sa v súčasnosti aj v budúcnosti bude orientovať na dobudovanie existujúcich vodných ciest a verejných prístavov a zabezpečenie ich optimálneho rozvoja. Konkrétne opatrenia sa budú týkať hlavne modernizácie existujúcich vodných ciest (Dunajskej) a v súlade s postupom v EÚ vytvárania podmienok na dobudovanie projektov patriacich do TEN-T (vodná cesta Rýn-Dunaj, časť Viedeň – Bratislava a cezhraničná časť Sap – Moháč). V zmysle Konceptii rozvoja vodnej dopravy SR, ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 469/2000, je potrebné zohľadniť územnú rezervu pre verejný prístav Štúrovo, vrátane jeho napojenia na iné druhy dopravy.

Nemotoristická doprava

Štúrovo má dnes zriadenú pešiu zónu v centre mesta na Hlavnej ul. a Nám. Slobody, ktorá nadväzuje na osobný prístav Pri colnici a na most Márie Valérie. V predmostí mosta začína pešia Promenáda pri zálive.

Pozdĺž Hlavnej ul. medzi termálnym kúpaliskom Vadaš a pešou zónou sú výrazné pešie ťahy, ktoré nadväzujú na polyfunkciu a služby na nej umiestnené. Ostatné menej významné pešie trasy sú zabezpečené chodníkmi pri komunikáciách.

Cyklistické trasy nie sú na území mesta zriadené, hoci projekt pre systém mestských trás už bol vypracovaný. Na tento systém bude zapojená aj Medzinárodná dunajská cykloturistická cesta Passau - Budapešť, ktorá je vyprojektovaná a zrealizovaná len po Medved'ov. Na túto cyklocestu pri obnovenom moste nadviaže plánovaná Pohronská cykloturistická cesta vedená na hrádzach Hrona. Zrealizovanie oboch nadregionálnych cyklistických ciest a systém mestských trás, by zvýšilo atraktivitu mesta.

Hlavné dopravné problémy mesta Štúrovo

1. Na základe analýzy môžeme identifikovať nasledujúce problémy v oblasti dopravy :

2. Obnovenie mostu Márie Valérie malo negatívny vplyv v podobe výrazného nárastu počtu motorových vozidiel prechádzajúcich cez centrum mesta. Mesto sa na túto situáciu nestačilo pripraviť a včas navrhnuť opatrenia na jej zvládnutie.
3. Most Márie Valérie by mal slúžiť predovšetkým pre malý pohraničný styk s preferenciou nemotoristickej dopravy. Pre automobilovú a najmä tranzitnú dopravu je potrebné rezervovať územie pre ďalšie premostenie v oblasti podniku Smurfit Kappa Štúrovo, a.s., kde sú možnosti pre rozvoj podnikateľských aktivít. V nadväznosti na túto oblasť a premostenie je vhodné uvažovať aj s novými trasami ciest I/63, I/76 a II/564, ktoré by odvedli vnútromestský tranzit mimo obytné útvary novou obchvatovou komunikáciou.
4. Odklonu väčších nákladných automobilov smerujúcich z cesty I/76 do podniku Smurfit Kappa, mimo zastavané územie Tehliarskou bráni nedostatočná svetlá výška (3 m) podjazdu pod železnicou. Jeho úpravou na min. 4,2 m by sa získala obchvatová komunikácia pre nákladnú dopravu.
5. Prípadné ďalšie podnikateľské aktivity v meste by sa mali koncentrovať do priestoru Smurfit Kappa Štúrovo, a.s, kde sú na to vhodné dopravné podmienky - prístav a železničná stanica, cestné spojenie. Nákladná doprava vznikajúca v tomto priestore by však mala byť odklonená mimo obytných útvarov.
6. Negatívnym javom je nedostatok parkovacích miest pre termálne kúpalisko Vadaš, ktoré sú koncentrované prakticky len v priestore pred vstupom do jeho areálu. Je potrebné vybudovať ďalšie parkoviská a prípadne parkovacie domy, pretože atraktivita kúpaliska bude aj ďalej rásť. Taktiež je nevyhnutné vytvoriť ďalší vstup do areálu, ktorým by sa neznížila len koncentrácia parkovísk, ale aj rozdelenie dopravných prúdov návštevníkov.
7. Nevýhodná poloha železničnej stanice neumožňuje efektívnu dostupnosť centra mesta a termálneho kúpaliska (vzdialenosť asi 3 km) ani efektívne zapojenie stanice do dopravnej štruktúry mesta. Úroveň predstaničného priestoru nezodpovedá významu stanice a mesta (budova stanice už bola renovovaná). Na rekonštrukciu predstaničného priestoru je vypracovaný projekt, ktorého súčasťou je aj nová autobusová stanica.
8. Verejnou hromadnou dopravou zostáva nepokrytá okrajová časť mesta v okolí Sobieskeho ul. V tejto časti by bolo vhodné doplniť aspoň zastávky na znamenie.
9. V meste chýba osobné prístavisko a absencuje pravidelná osobná vodná doprava.
10. Na území mesta nie sú vybudované cyklotrasy. Podľa projektu systému mestských trás by mali byť tieto napojené na Medzinárodnú dunajskú cykloturistickú cestu Passau - Budapešť a plánovanú Pohronskú cykloturistickú cestu.

2.8 Technická infraštruktúra

2.8.1 Vodné hospodárstvo

Protipovodňová ochrana

Katastrom mesta Štúrovo pretekajú vodné toky Dunaj a Hron, na ktorých sú vybudované ochranné hrádze. V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 211/2005 Z.z. sú tieto vodné toky vyhlásené za vodohospodársky významné vodné toky. V severovýchodnej časti katastra sa nachádza sústava odvodňovacích kanálov, do ktorej patria Kamenický kanál, Želiarsky kanál, Štúrovský kanál, Odľahčovací kanál a Hronský kanál.

Zastavané územie mesta Štúrovo sa nachádza v zmysle zákona č. 666/2004 Z.z. o ochrane pred povodňami v potenciálnej zóne inundačného územia vodohospodársky významného toku Dunaj, pričom pri prekročení projektovaných parametrov ochranných hrádzí alebo ich porušení, môže dôjsť k zaplaveniu tohto územia. Výstavbu prístavov pre osobné a športové lode je potrebné navrhovať v zmysle ustanovení zákona 364/2004 Z.z. o vodách, zákona č. 666/2004 Z.z. o ochrane pred povodňami pri rešpektovaní existujúcej protipovodňovej línie.

Zásobovanie pitnou a úžitkovou vodou

Kataster mesta Štúrovo má vybudovaný verejný vodovod zásobovaný pitnou vodou zo skupinového vodovodu Gabčíkovo z vetvy Kolta - Štúrovo (DN 500). Staršie vodné zdroje sú Kravany nad Dunajom a I. vodný zdroj.

Vodovodná sieť mesta Štúrovo je zásobovaná vodou z vodojemov (s kapacitou 1 x 5000 m³ a 2 x 650 m³) dvomi prívodnými potrubiami: zo severozápadu cez obec Nána (DN 600) a zo západu cez železničnú stanicu (DN 250). Zásobovacia vodovodná sieť mesta Štúrovo bola vybudovaná v roku 1970. Hlavná časť vodovodnej siete je zokruhovaná, niektoré okrajové časti sú vetvové. Na verejnej vodovodnej sieti sú osadené požiarne hydranty a vodovodné prípojky s uzávermi vody pre jednotlivých odberateľov.

Podľa údajov z roku 2006 je z verejných vodovodov zásobovaných 100 % obyvateľov mesta.

Termálna voda

V sídelnom útvare Štúrovo sa nachádzajú prírodné zdroje termálnej vody, ktorá sa využíva na rekreačné účely na termálnom kúpalisku Vadaš. Voda nie je vyhlásená za liečivú, ale má dobrý účinok na pohybové ústrojenstvo a alergické kožné ochorenia.

V Štúrove sa nachádzajú 3 zdroje termálnych vôd:

- Kúpeľný prameň (vrt OPKS)
- Vrt FGŠ - 1
- Vrt VŠ – 1

Praktické využitia geotermálnej energie

V roku 1973 na lúke "Vadaš" v Štúrove bol realizovaný prieskumný geologický vrt. Geologický ústav Dionýza Štúra v Bratislave tu objavil zdroj termálnej vody v hĺbke asi 130 m, o teplote 39,7 °C a výdatnosti 70 l/s. Na tomto mieste bolo vybudované termálne kúpalisko Vadaš, ktoré má dnes šesť bazénov umiestnených na ploche 24 hektárov. Termálna voda je čerpaná čerpadlom v hĺbke 6 – 7 m, $Q_{\max} = 43$ l/s a využívaná na prevádzku bazénov. Z bazénov je vypúšťaná do vychladzovacieho jazera a odtiaľ do Štúrovského kanála. Priemerná teplota vypúšťaných vôd do vychladzovacieho jazera je 30°C a do Štúrovského kanála 26°C.

Teplota termálnych vôd je nízka na priame využitie napr. pre prípravu teplej vody. Využitie by bolo možné pomocou tepelného čerpadla, alebo ako napájacia voda pre tepelné zariadenia. Nevýhodou však je vzdialená poloha od možného miesta využitia. Perspektívne sa môže uvažovať s jej využitím v plánovanej bytovej výstavbe v lokalite v blízkosti kúpaliska Vadaš.

Ako zdroj nízkopotenciálneho tepla je možné využiť termálnu vodu vypúšťanú do vychladzovacieho jazera z kúpaliska Vadaš v množstve cca 3352 m³/deň, ktorá má priemernú teplotu 30°C.

Odkanalizovanie a čistenie odpadových vôd

Sídlný útvar Štúrovo má pomerne rozvinutú (jednotnú) kanalizačnú sieť. Táto kanalizácia je vyústená do recipientu – Dunaj, a to bez čistenia s odľahčením – odvádzaním dažďových vôd do povrchových tokov.

Mestská kanalizačná sieť bola vybudovaná v roku 1967. V roku 1995 bolo vypracované zadanie pre stavbu ČOV Štúrovo a v roku 2006 bol vypracovaný projekt pre stavebné povolenie. ČOV zabezpečí čistenie odpadových vôd z mesta Štúrovo a obcí Nána, Kamenný Most, Ľubá, Belá, Mužla a Obid.

2.8.2 Energetická infraštruktúra

Zásobovanie elektrickou energiou

Jestvujúca VVN a VN elektrická sieť je v dobrom stave. Novonavrhované lokality budú napájané káblovými vedeniami. Doplnenie transformačných staníc, resp. prípadná výmena transformátorov v jestvujúcich distribučných trafostaniciach je v kompetencii Západoslovenskej energetiky, a.s., ktoré budú realizované na základe výkonových meraní v sieti a požiadaviek odberateľov.

Verejné osvetlenie v riešenom území je vedené spoločne s rozvodmi nízkeho napätia na betónových a drevených stožiaroch a je namontované na výložníkoch s výbojkovými svietidlami. Pre osvetlenie je vedený samostatný vodič.

Zásobovanie plynom

Mesto Štúrovo má v súčasnosti vybudovanú vyhovujúcu plynovodnú sieť, ktorá zásobuje zemným plynom jednotlivé domácnosti, ako aj ostatných maloodberateľov – kotolne, občianska vybavenosť, podnikateľská sféra.

V Štúrove je len jeden veľkoodberateľ zemného plynu – spoločnosť Smurfit Kappa Štúrovo, a.s., ktorá má vlastnú regulačnú stanicu plynu.

Zásobovanie teplom

Do roku 1999 bolo teplo pre bytový a verejný sektor dodávané spoločnosťou Smurfit Kappa Štúrovo, a.s., prostredníctvom hlavnej výmenníkovej stanice (HVS) umiestnenej v jej areáli. V roku 1999 bola uvedená do prevádzky nová plynová kotolňa, ktorá slúži ako centrálny tepelný zdroj (CTZ).

Výrobu a dodávku tepla na území Štúrova zabezpečuje hlavne ENERBYT s.r.o. , ktorý sa orientuje na bytovo – komunálnu oblasť.

- Výroba tepelnej energie je zabezpečovaná centralizovane z troch zdrojov:
  - Centrálny tepelný zdroj na Jesenského ul. č. 69
  - Kotolňa K4 na Orechovej ul. č. 41
  - Kotolňa 2 x 8 b.j. na Jesenského ul. č. 59-61

Podľa údajov zo Sčítania obyvateľov z roku 2001 sa v Štúrove nachádza 881 rodinných domov. Teplo na vykurovanie a prípravu TÚV je zabezpečované vlastnými kotlami spaľujúcimi zemný plyn.

Telekomunikačné a informačné siete

Cez intravilán mesta sú situované jednak klasické trasy telekomunikačných káblov a tiež trasy diaľkových optických káblov. Miestna telefónna sieť bola vybudovaná postupne podľa potrieb mesta. Vlastná telefónna sieť je zrealizovaná káblovými, resp. vzdušnými rozvodmi, situovanými v krajniciach resp. chodníkoch miestnych komunikácií v podzemnom a tiež vzdušnom prevedení na stĺpoch. Týmito rozvodmi je zabezpečená prevádzka rozvodnej siete, ktorých prípojky sú zaústené do sieťových a účastníckych rozvádzačov v jestvujúcich objektoch.

Posledné roky sú charakteristické prudkým rozvojom mobilnej siete, v meste sú zastúpení obaja prevádzkovatelia mobilnej siete (Orange, T-mobile). V súčasnej dobe Slovak telecom (T-com) spolupracuje s operátormi, ktorí poskytujú internetovú, audiotextovú službu telekomunikačnej siete a aj s mobilnými operátormi. Okrem dvoch spomínaných prevádzkovateľov mobilnej siete pôsobí na Slovensku aj tretí mobilný operátor O2, ktorý však momentálne využíva v rámci národného roamingu siete T-mobile..

2.9 Životné prostredie

Podľa environmentálnej regionalizácie SR, spracovanej v roku 1997 a ďalej aktualizovanej v roku 2004 na základe komplexného zhodnotenia stavu ovzdušia, podzemnej a povrchovej vody, pôdy, horninového prostredia, bioty a ďalších faktorov, nie je územie Štúrova zaradené medzi zaťažené územia. Väčšina katastrálneho územia mesta však patrí do prostredia narušeného (4.stupeň) až mierne narušeného (3. stupeň).

2.9.1 Ovzdušie

Ovzdušie je najvýraznejšie poškodenou zložkou životného prostredia. Znečistené ovzdušie, najmä v dôsledku silného emisno - imisného zaťaženia zo zdrojov znečisťovania, je potenciálnou hrozbou pre zdravie obyvateľstva.

Širšie riešené územie patrí v rámci SR z hľadiska znečistenia ovzdušia k menej zaťaženým územiám. Kvalita ovzdušia je ovplyvňovaná najmä emisiami z veľkých priemyselných zdrojov nachádzajúcich sa priamo na území mesta (Smurfit Kappa Štúrovo, a.s.) a okrem toho diaľkovým prenosom znečisťujúcich látok. Hlavný podiel na znečisťovaní ovzdušia má chemicko - papierenský priemysel a automobilová doprava.

Najväčšie množstvá škodlivín sa produkujú predovšetkým vo forme CO₂, NO_x, uhľovodíkov, ťažkých kovov, v menšej miere SO₂ zo spaľovacích procesov. Znečisťovanie ovzdušia tuhými látkami (TL) je pri spaľovaní zemného plynu minimálne. Zdroje tepla, vybavené novšími kotlami s novými typmi horákov, emisné limity všetkých znečisťujúcich látok neprekračujú.

Emisná situácia

- Tabuľka 15 Emisie základných znečisťujúcich látok v meste Štúrovo za roky 2003 až 2005

rok	2003	2004	2005
Tuhé emisie (t/rok)	109,147	62,584	48,868
SO ₂ (t/rok)	1674,338	924,464	655,977
NO _x (t/rok)	1138,586	838,898	672,66
CO (t/rok)	211,229	172,428	143,515

Zdroj: SHMÚ a OÚ ŽP Štúrovo

Na základe údajov porovnávajúcich vývoj emisií na území celého okresu je možné pozorovať pokles množstva emitovaných tuhých emisií, oxidu siričitého, oxidu uhľovitého aj oxidov dusíka v celom okrese. Najväčší zdroj znečistenia ovzdušia v meste Štúrovo - Smurfit Kappa Štúrovo,

a. s. figuroval v roku 2004 v skupine najväčších znečisťovateľov v Nitrianskom kraji v produkcii všetkých hlavných znečisťujúcich látok.

Imisná situácia

V rámci monitorovacieho systému kvality ovzdušia sa na dlhodobom meraní kvality ovzdušia regiónu podieľajú príslušné Regionálne úrady verejného zdravotníctva a SHMÚ. Na území Nitrianskeho kraja sa nenachádza ani jedna z meracích staníc, ktoré sú súčasťou siete regionálnych staníc SR. Z toho dôvodu nie je možné zhodnotiť regionálne znečistenie v meste Štúrovo.

Lokálne znečistenie ovzdušia

Za zdroj znečistenia ovzdušia možno označiť i poľnohospodársku výrobu. Používanie agrochemikálií, prašnosť a živočíšna výroba (zaťažuje územie najmä pachmi) nepriaznivo vplýva na kvalitu ovzdušia.

Prehľad opatrení na zlepšenie kvality ovzdušia:

- systematické znižovanie emisií základných látok znečisťujúcich ovzdušie (SO₂, NO_x, CO, tuhých látok) s orientáciou na najväčších znečisťovateľov,
- pre vybrané veľké zdroje vypracovanie národných programov zameraných na zníženie emisií oxidu uhličitého a ostatných plynov vyvolávajúcich skleníkový efekt,
- dobudovanie komplexného monitorovacieho a informačného systému životného prostredia v okrese.

2.9.2 Voda

Riešené územie patrí do povodia Dunaja, ktorého priemerný ročný prietok v Štúrove je 2 044 m³.s⁻¹.

Mesto Štúrovo je z veľkej časti odkanalizované jednotnou kanalizačnou sieťou odvádzajúcou odpadovú vodu z domácností, priemyselných areálov ako aj dažďové vody zo spevnených plôch. K najvýznamnejším znečisťovateľom vôd patria najmä komunálne odpadové vody a miestny priemysel. Prienik látok organického aj anorganického pôvodu do pôdy, povrchových tokov a do podzemných vôd spôsobuje aj poľnohospodárska výroba. Znečistenie je charakteristické tým, že spravidla pochádza z rozptýlených zdrojov a je nárazové.

Povrchová voda

Zdrojmi znečistenia povrchových a podzemných vôd sú najmä priemysel, technická infraštruktúra ako aj komunálne odpadové vody.

K najväčším znečisťovateľom toku patria odpadové vody z priemyselnej a poľnohospodárskej výroby ako aj komunálne odpadové vody.

Prehľad opatrení na zlepšenie kvality vôd v riešenom území:

- nevyhnutným predpokladom je dobudovanie kanalizačnej siete v celom riešenom území
- eliminovať kontamináciu povrchových i podzemných vôd poľnohospodárskou výrobou preferovaním ekologického poľnohospodárstva, dodržiavaním opatrení, aby neprichádzalo k nekontrolovanému úniku látok do vody

Podzemná voda

Vzhľadom na charakter znečistenia je nutné realizovať opatrenia eliminujúce znečistenie podzemných vôd. Podzemné vody sa môžu stať, pri lokálnych zdrojoch, jedným zo závažných rizikových faktorov zdravotného stavu obyvateľstva z dôvodu, že uvedené skupiny látok pôsobia toxicky na živé organizmy. Ochrana podzemných vôd je potrebné zamerať na likvidáciu divokých skládok odpadov, dobudovaním verejnej kanalizácie a odstránenie jej netesnosti a tiež budovaním čistiarní odpadových vôd.

2.9.3 Pôda

Kvalita pôdy patrí medzi najvýznamnejšie faktory využívania a rozvoja územia. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú environmentálnu funkciu pôd patria najmä zhutňovanie, acidifikácia, neuvážené meliorácie a rekultivácie, nadmerná chemizácia, emisno - imisná kontaminácia a zvyšujúca sa erózia.

Z priemyselných exhalátov, ktoré majú škodlivý vplyv na pôdu, je to najviac SO₂, ktorý obmedzuje asimilačnú schopnosť rastlín, čím sa evidentne znižuje úrodnosť poľnohospodárskych plodín na kontaminovanom území. Znižuje sa i úžitkovosť hospodárskych zvierat. Pri pôsobení SO₂ dochádza k zvýšeniu obsahu síry v sušine rastlinných pletív a k poklesu obsah bielkovín v potravinách. Na plošnej kontaminácii pôd sa najväčšou mierou podieľajú najmä nasledujúce činitele:

- výskyt prirodzenej kontaminácie pôd rizikovými prvkami z geochemických anomálií,
- vplyv globálnych emisií pochádzajúci prevažne zo zahraničných zdrojov a prejavuje sa zvýšeným obsahom Cd, Pb, Cr, As,
- vplyv vnútroštátnych zdrojov s lokálnym až regionálnym dosahom z rôznych druhov priemyslu,
- vplyv poľnohospodárstva (najmä obsah Cd z fosforečných hnojív, ako aj priemyselné komposty a kaly z ČOV),
- vplyv emisií z dopravných prostriedkov.

Vplyvom intenzívnej poľnohospodárskej výroby na Podunajskej nížine sa používanie rôznych agrochemikálií prejavuje miernym zvýšením koncentrácie niektorých rizikových prvkov v poľnohospodárskych pôdach nad referenčnú hodnotu, t.j. ich obsahy sú mierne vyššie ako požadované hodnoty pre tieto prvky. Ide o zvýšené koncentrácie Cd a Ni (pravdepodobne spôsobenú aplikáciou fosfátov) a Cu, Zn.

Zvláštnou kategóriou potenciálneho znečistenia pôd sú staré ekologické záťaže, ktoré eviduje Obvodný úrad ŽP v Štúrove. Vznikali v minulých obdobiach nesprávnymi technologickými postupmi, nedbanlivosťou a haváriami v priemyselných podnikoch - časti areálov kontaminované ropnými látkami, najmä v priestoroch skladov ropných produktov a pod.

Chemické rozbory z hľadiska znečistenia pôdy sa v okolí takýchto lokalít nevykonávali, preto sa v budúcnosti považuje za nutné preveriť stupeň znečistenia a podľa výsledkov analýz vykonať sanácie (napr. v okolí areálu Smurfit Kappa Štúrovo, a.s. – troskové pole, odkalisko).

2.9.4 Zatiaženie hlukom

Ďalšími rizikovými faktormi, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú kvalitu životného prostredia, sú hluk a vibrácie. Negatívne pôsobia na zdravotný stav ľudí, vyvolávajú poruchy sluchu, psychiky, zapríčiňujú neurózy a tiež spôsobujú predčasné starnutie stavieb a konštrukcií.

Významnými líniovými zdrojmi hluku na území mesta sú automobilová a železničná doprava. Bodovými zdrojmi hluku sú najmä výrobné procesy, ktoré však nepredstavujú závažný problém.

Hluk zo železničnej dopravy dosahuje pomerne vysoké hodnoty v dôsledku súčasných zlých akustických parametrov vlakových súprav a zlého technického riešenia koľajového systému. Nakoľko je však železničná trať riešeného územia č. 130 Bratislava – Nové Zámky - Štúrovo takmer výlučne vedená úplne mimo zastavaných území, nie je nutné uvažovať o ovplyvňovaní obyvateľstva hlukom.

2.9.5 Odpadové hospodárstvo

Odpady vznikajú pri každej ľudskej činnosti, vo výrobnej aj v spotrebiteľskej sfére. Ich vznik a hromadenie výrazne ovplyvňuje životné prostredie hlavne škodlivými látkami, ktoré odpady obsahujú. Nesprávnou manipuláciou a nakladaním s odpadmi je ohrozená nielen kvalita podzemných a povrchových vôd, ale aj kvalita ovzdušia a pôdy. Okrem škodlivých vplyvov na zložky životného prostredia poskytuje aj možnosť obnovy využiteľných zložiek odpadu ich recykláciou.

Množstvo a zloženie odpadov

Nosným elementom hospodárstva v meste je Smurfit Kappa Štúrovo, a.s.. Nemalým podielom prispievajú i stavebné firmy a sektor poľnohospodárstva a v neposlednej rade i produkcia odpadov z komunálnej sféry.

Množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov za rok 2005 v meste Štúrovo bolo 3 300 t, z toho cca 60 % predstavoval domový odpad z domácností (čo predstavuje cca 212 kg odpadu na obyvateľa ročne).

Z výsledkov monitorovania produkcie odpadov od roku 1995 je zrejмый pokles produkcie odpadov u zvláštnych a nebezpečných odpadov. Ostatné druhy odpadov majú vzrastajúci trend.

Zariadenia na zneškodňovanie a úpravu odpadov

Priamo na území mesta Štúrovo sa riadená skládka nevyskytuje. Najbližšia skládka kategórie nie nebezpečného odpadu sa nachádza v k.ú. Nána, kde sa zväžša komunálny odpad z mesta ako aj odpad z podniku Smurfit Kappa Štúrovo, a.s.

Opad zo skla sa odváža do sklárne v Nemšovej. Priamo na území mesta Štúrova sa zhodnocuje zberový papier v závode Smurfit Kappa Štúrovo, a.s.

V katastrálnom území Štúrova nie sú evidované prevádzky spaľovania odpadov.

Využívanie odpadu

Pri využívaní biologického odpadu nie je celkom uspokojivý stav.

Pre zachytenie maximálneho množstva zhodnotiteľných odpadov bol v posledných rokoch položený dôraz na separovanie druhotných surovín z komunálneho odpadu, a to priamo v domácnostiach, čím sa zamedzilo znehodnoteniu separovateľných druhov odpadov. Táto forma zhodnocovania bola orientovaná na nasledujúce zložky odpadu:

V roku 2005 Technické služby mesta zabezpečovali zber a prepravu odpadov: komunálny, biologicky rozložiteľný, odpady z ulíc, zmes odpadov zo stavieb a demolácií, kamenivo a zemina) v celkovom množstve 4 883 090 kg.

Jednotlivé vyseparované zložky odpadu sú zhodnocované v : Smurfit Kappa Štúrovo, a.s., SLEDGE s. r. o. Kolárovo, Vetropack Nemšová s.r.o., Kurucz Company s. r. o. Šurany, MACH TRADE s. r. o. Sereď, ENZO Veronika Ves, a. s. Dežerice, DETOX s. r. o. Banská Bystrica, ZBEROL – Gábor Kádek Vrt a RECOPLAST s. r. o. Moča.

Environmentálna záťaž z odpadov

Okrem vyššie uvedenej skládky odpadov uzavretej k 30.6.1999 ostáva na úseku odpadového hospodárstva v Štúrove stále veľkým problémom sanácia starých a neriadených (tzv. divokých) skládok. Vyskytujú sa najmä neriadené skládky komunálneho a stavebného odpadu.

Ciele a opatrenia odpadového hospodárstva

V oblasti vypracovania programov odpadového hospodárstva v zmysle §4 nového zákona č. 223/2001 Z.z. o odpadoch možno skonštatovať, že situácia je takmer neriešená. Vzhľadom na to, že zatiaľ nie je k dispozícii ani krajský program odpadového hospodárstva, nie je možné predpokladať, že v blízkej budúcnosti budú vypracované POH na nižších úrovniach, ktoré vychádzajú práve zo zmieňovaného dokumentu. Niektoré nami uvádzané údaje sú preto čerpané najmä z programu odpadového hospodárstva pre mesto Štúrovo do roku 2005.

3 SWOT analýza, kľúčové disparity a faktory rozvoja

3.1 SWOT analýza

Poloha a prírodné danosti	
Silné stránky <ul style="list-style-type: none"> • Výhodná geografická poloha mesta s dobrou dopravnou dostupnosťou • Blízkosť a silné väzby s maďarským Ostrihomom • Mesto leží na rieke Dunaj, ktorá je významnou z hľadiska medzinárodnej riečnej dopravy • Výskyt termálnej vody 	Slabé stránky <ul style="list-style-type: none"> • Pomerne veľká vzdialenosť k najbližším väčším centráam osídlenia na slovenskej strane
Príležitosti <ul style="list-style-type: none"> • Blízkosť budapeštianskej aglomerácie 	Hrozby <ul style="list-style-type: none"> • Hrozba odlivu obyvateľstva do väčších centier osídlenia
Ľudské zdroje	
Silné stránky <ul style="list-style-type: none"> • Obojstranná mobilita pracovných síl vzhľadom na znalosť maďarského jazyka 	Slabé stránky <ul style="list-style-type: none"> • Prirodzený aj mechanický úbytok obyvateľstva v posledných rokoch • Nie veľmi priaznivá vzdelanostná štruktúra v porovnaní s republikovým priemerom • Vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných • Veľká skupina nezamestnaných vo veku do 30 rokov
Príležitosti <ul style="list-style-type: none"> • Otvorený trh práce so susedným Maďarskom 	Hrozby <ul style="list-style-type: none"> • Nízke zastúpenie predproduktívnej zložky obyvateľstva, nízky počet narodených detí
Bývanie	
Silné stránky <ul style="list-style-type: none"> • Pomerne dobrý štandard bývania (počet obyvateľov/1 byt, obytná plocha/obyvateľa, počet miestností/1 obyvateľa) 	Slabé stránky <ul style="list-style-type: none"> • Vysoká energetická náročnosť panelových domov
Príležitosti <ul style="list-style-type: none"> • Výstavba nájomných bytov pre mladé rodiny 	Hrozby
Občianska vybavenosť	
Silné stránky <ul style="list-style-type: none"> • Existencia múzea a galérie v meste • Termálne kúpalisko Vadaš a jeho ponuka športovo-rekreačných aktivít • Dostatočná sieť vzdelávacích inštitúcií (od MŠ po SŠ) 	Slabé stránky <ul style="list-style-type: none"> • Zastarané a nedostatočne vybavené budovy základných škôl • Veľká vzdialenosť najbližšej nemocnice od mesta (na území Slovenska)
Príležitosti <ul style="list-style-type: none"> • Spolupráca s nemocnicou v Ostrihome pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti 	Hrozby <ul style="list-style-type: none"> • Očakávaná redukcia materských škôl v súvislosti s negatívnym demografickým trendom
Hospodárstvo	
Silné stránky <ul style="list-style-type: none"> • Tradícia papierenského priemyslu v meste • Existencia veľkého priemyselného podniku • Úrodná poľnohospodárska pôda 	Slabé stránky <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatočná diverzifikácia priemyselnej výroby

<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výstavba priemyselného parku v blízkosti mesta • Napojenie sa na trh budapeštianskej aglomerácie • Prilákanie nových investorov zameraných na inovatívne technológie s vyššou pridanou hodnotou 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prípadný útlm papierenského priemyslu so silným vplyvom na hospodárstvo mesta
Cestovný ruch	
<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Termálne kúpalisko Vadaš • Blízkosť Maďarska a významnej budapeštianskej aglomerácie • Protiľahlé mesto Ostrihom a jeho pamätihodnosti • Rieka Dunaj – vodné športy a výletné plavby • Pohorie Burda vhodné pre pešiu turistiku • Širšie okolie Štúrova je vinárskym regiónom 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výrazná sezónnosť cestovného ruchu • Nedostatočne využitý potenciál rieky Dunaj pre výletné a rekreačné plavby
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj osobnej lodnej dopravy • Dobudovanie cyklotrás • Ponuka atraktívnych integrovaných produktov CR • Rozvoj vinárskeho turizmu (zapojenie mesta do projektu vínnej cesty) 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Narastajúca konkurencia kúpeľných a wellness centier v regióne
Doprava	
<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dostupnosť viacerých druhov dopravy (cestná, železničná, lodná) • Bezprostredné spojenie s Maďarskom mostom cez Dunaj 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nevhodná poloha železničnej stanice vzhľadom na mesto • Nedostatočne využitý potenciál železničnej stanice a lodnej dopravy • Nadmerný tranzit nákladnej dopravy vo väzbe na hraničný prechod • Nedostatočné pokrytie okrajovej časti mesta MHD • Nedostatočne využitý potenciál prístavu
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Výstavba ďalšieho mosta cez Dunaj • Výstavba/rozšírenie osobného/nákladného prístavu • Budovanie južného diaľničného ťahu a následné napojenie smerom na Budapešť 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ďalší nárast tranzitnej dopravy cez mesto
Životné prostredie	
<p>Silné stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prírodné rezervácie v blízkosti mesta 	<p>Slabé stránky</p> <ul style="list-style-type: none"> • Absencia čističky odpadových vôd • Negatívny vplyv veľkých priemyselných podnikov (papierenský priemysel) na životné prostredie • Negatívny vplyv tranzitnej dopravy – hluk, znečistenie ovzdušia
<p>Príležitosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • Využívanie obnoviteľných zdrojov energie 	<p>Hrozby</p> <ul style="list-style-type: none"> • Potenciálny negatívny vplyv nerekvultivovanej skládky odpadu

3.2 Kľúčové disparity a faktory rozvoja

3.2.1 Disparity

Neefektívny dopravný systém v meste

Najvýraznejším problémom z hľadiska dopravy v Štúrove je neefektívne usporiadanie cestných komunikácií. Problémom je aj statická doprava, najmä s ohľadom na sezónnu zaťaženosť mesta návštevníkmi termálneho kúpaliska. Mestu chýba aj systém cyklistickej dopravy. Nevyužitý zostáva potenciál nákladnej železničnej stanice, ktorá je druhou najväčšou v SR.

Nedostatočne využitý potenciál v oblasti rozvoja cestovného ruchu

Štúrovo v súčasnosti návštevníkom okrem sezónne využiteľného termálneho kúpaliska neponúka ďalšiu výraznejšiu atraktivitu. Mesto však vďaka prírodným danostiam a geografickej polohe disponuje významným potenciálom pre ďalší rozvoj cestovného ruchu.

Nepriaznivý vývoj počtu obyvateľov

Štatistické údaje preukazujú stagnujúci až klesajúci vývoj počtu obyvateľstva mesta v posledných rokoch. Na zabránenie negatívneho vývoja počtu obyvateľov je potrebné realizovať súbor opatrení vo viacerých oblastiach života mesta. Vývoj počtu obyvateľstva môže ovplyvniť tvorba atraktívnych pracovných miest, zlepšenie dopravnej dostupnosti, zatraktívnenie vzhľadu mesta a podobne.

Jednostranne zameraná priemyselná výroba

Dominantným odvetvím priemyslu mesta je papierensko-celulóзовý priemysel. Pre vyvážený rozvoj hospodárstva by bolo vhodné rozšíriť priemyselnú základňu o ďalšie výrobné aktivity s vyššou pridanou hodnotou, nezaťažujúce životné prostredie.

Nedostatočná občianska vybavenosť a nevhodný vzhľad verejných priestranstiev

Úroveň občianskej vybavenosti a vzhľad verejných priestranstiev ovplyvňuje jednak kvalitu života obyvateľov, ale na druhej strane má vplyv na vzhľad a celkové pôsobenie mesta navonok. Z hľadiska občianskej vybavenosti má mesto rezervy najmä v oblasti vzdelávacích zariadení (budovy vyžadujúce rekonštrukciu, zastarané vybavenie a pod.). S ohľadom na kvalitu života obyvateľstva je celkový charakter a vzhľad sídlisk nevhodný. Nedostatočnú úroveň však majú aj niektoré centrálné oblasti mesta, ktoré sú dôležité aj s ohľadom na cestovný ruch.

3.2.2 Faktory rozvoja

Zlepšenie dopravného systému

Pre zlepšenie podmienok automobilovej dopravy je potrebné čiastočne zmeniť systém cestných komunikácií a vytvoriť mestský systém cyklistickej dopravy. Žiaduce je tiež (s ohľadom na rozvoj hospodárstva aj cestovného ruchu) vo väčšej miere využívať železničnú a lodnú dopravu.

Využitie potenciálu cestovného ruchu

Oblasť rozvoja cestovného ruchu je potrebné zamerať na rozvoj takých atraktivít, ktoré budú schopné prilákať návštevníkov počas celého roka. Potenciál ďalšieho rozvoja cestovného ruchu vychádza z dobrej dostupnosti železničnou dopravou, rieky Dunaj ako prírodnej dominanty a dopravnej tepny, tvorby nových produktov termálneho kúpaliska Vadaš a blízkosti historického Ostrihomu. Významným faktorom rozvoja cestovného ruchu by mala byť cezhraničná spolupráca s mestom Ostrihom.

Diverzifikácia priemyselnej výroby

Nástrojom pre diverzifikáciu odvetvovej štruktúry by mal byť príchod nových investorov do mesta. Dôležitý však bude charakter výrobných podnikov. Mali by byť orientované na produkciu s vyššou pridanou hodnotou a nesmú vytvárať dodatočný tlak na životné prostredie. Umiestnenie vhodných podnikov v blízkosti mesta by mohlo mať pozitívny vplyv na stabilizáciu počtu obyvateľov.

Cezhraničná spolupráca

Vzhľadom na polohu Štúrova a kontinuálne trendy európskej integrácie v rôznych oblastiach je cezhraničná spolupráca jedným z kľúčových faktorov rozvoja mesta. Cezhraničná spolupráca by pritom mala byť chápaná v širšom zmysle, jednak z hľadiska subjektov ako aj oblastí spolupráce.

Regenerácia verejných priestranstiev a zlepšenie stavu občianskej vybavenosti

Kľúčovým faktorom ovplyvňujúcim budúcnosť mesta je úroveň vzdelávacích inštitúcií. Dôležité je prispôsobiť podmienky vzdelávacieho procesu súčasným trendom a v súlade s nimi neustále zvyšovať kvalitu vzdelávania na všetkých úrovniach. Základným predpokladom, ktorý určuje podmienky pre vzdelávací proces je úroveň priestorov, v ktorých výučba prebieha a úroveň vybavenia škôl (v súčasnej dobe najmä informačné a komunikačné technológie).

Regenerácia verejných priestranstiev by mala byť zameraná na zlepšenie úrovne obytných zón (sídlišká), čím sa prispeje k zlepšeniu stavu prostredia, v ktorom sa obyvatelia každodenne pohybujú. Regenerácia by však mala byť zameraná aj na vytvorenie atraktívnych oddychových zón, ktoré budú využiteľné návštevníkmi, ale aj domácimi obyvateľmi.

4 Strategická časť

4.1 Vízia mesta

Mesto Štúrovo je v roku 2020 prosperujúcim mestom na Dunaji. Spolu s protiľahlým Ostrihomom je významnou destináciou cestovného ruchu a svojim návštevníkom ponúka rôzne typy aktivít a zážitkov. V hospodárskej oblasti sa popri tradičných odvetviach (papierenský a celulózový priemysel) rozvíjajú aj moderné výrobné odvetvia bez negatívneho vplyvu na životné prostredie. Vo všetkých sférach života mesta sa dôsledne uplatňuje princíp trvalo udržateľného rozvoja. Štúrovo profituje zo svojej výhodnej polohy vo vzťahu k susednému Maďarsku a veľmi dobrej dostupnosti tromi druhmi dopravy: železničná, cestná a lodná. Obyvatelia mesta majú dostatok možností na pracovné uplatnenie a na trávenie voľného času. Školské zariadenia v Štúrove poskytujú kvalitné vzdelávanie. Štúrovo je významným mestom južného Slovenska a prirodzeným centrom pre obyvateľov okolitých obcí, ktorým poskytuje pracovné príležitosti, možnosti na trávenie voľného času a rekreáciu. Populácia mesta je stabilizovaná, obyvatelia nemajú dôvod z mesta odchádzať pretože tu majú vytvorené kvalitné podmienky pre život a sebarealizáciu.

Globálny cieľ stratégie

Vytvoriť zo Štúrova prosperujúce mesto na Dunaji s významným postavením v regióne, s kvalitnými podmienkami pre všetky sféry aktivít jeho obyvateľov a s diverzifikovanou hospodárskou štruktúrou, ktorej základom je cestovný ruch.

4.2 Prioritné osi

Prioritné osi stratégie PHSR identifikujú a podrobnejšie popisujú rozvojové oblasti, na ktoré je potrebné sústrediť aktivity a zdroje, za účelom dosiahnutia globálneho cieľa PHSR. Prioritné osi sú následne rozpracované do konkrétnejších opatrení a projektových zámerov, ktoré sú vyšpecifikované s ohľadom na možnosti čerpania prostriedkov zo zdrojov štrukturálnych fondov EÚ. Strategická časť PHSR je rozdelená do nasledujúcich prioritných osí.

Rozvoj cestovného ruchu

Diverzifikácia hospodárstva

Občianska vybavenosť, služby obyvateľom a vzhľad mesta

Infraštruktúra

Cezhraničná spolupráca

4.2.1 Prioritná os 1 – Rozvoj cestovného ruchu

Špecifický cieľ prioritnej osi: Využiť rôznorodý potenciál mesta pre rozvoj cestovného ruchu

Štúrovo disponuje významným a iba čiastočne využitým potenciálom pre rozvoj cestovného ruchu. Potenciál vyplýva z:

1. Polohy na dôležitých dopravných koridoroch : železničná trať – Praha-Bratislava-Budapešť-Balkán, rieka Dunaj, ale aj medzinárodná Dunajská cyklocesta.

2. Prírodného prostredia, osobitne je potrebné vnímať rieku Dunaj, ďalej možno spomenúť rieku Hron a Kováčovské kopce.
3. Polohy vzhľadom na susedné Maďarsko a znalosti maďarského jazyka u obyvateľov Štúrova.
4. Väzby na susedný Ostrihomom, s ohľadom na jeho významné kultúrne a historické pamätihodnosti.
5. Existencie termálneho kúpaliska Vadaš.

Rozvoj Štúrova v oblasti cestovného ruchu by mal byť orientovaný na rozšírenie ponuky atraktivít a to najmä s ohľadom na zvýšenie návštevnosti počas celého roka. Čo sa týka návštevníkov, potrebné je zamerať sa na udržanie si súčasného segmentu, ako aj hľadať nové segmenty návštevníkov. Najväčšou skupinou návštevníkov sú mladé rodiny s deťmi z blízkeho okolia, ktoré sem prichádzajú v letných mesiacoch na termálne kúpalisko Vadaš. Pre túto klientelu je potrebné rozšíriť ponuku kúpaliska o možnosti pobytov aj mimo hlavnej sezóny. Za týmto účelom by bolo potrebné Vadaš rozšíriť o kryté bazény s využitím termálnej vody.

Ako ďalšie potenciálne skupiny návštevníkov mesta prichádzajú do úvahy:

1. Návštevníci z Maďarska a Čiech s ohľadom na dobrú dostupnosť mesta po železnici.
2. Cykloturisti prichádzajúci po medzinárodnej Dunajskej cykloceste.
3. Športové kluby, vo väzbe na Vadaš, ktoré by tu mohli realizovať zimné sústredenia.
4. Návštevníci prichádzajúci do mesta na výletných lodiach po Dunaji (za predpokladu vybudovania osobného prístavu).

Uvedené potenciálne skupiny návštevníkov majú diferencované nároky. Pre každú skupinu je potrebné identifikovať relevantné produkty cestovného ruchu a následne zvážiť ich realizáciu. V tomto smere by bolo vhodné vypracovať sektorový strednodobý strategický dokument, ktorý by podrobne riešil problematiku rozvoja cestovného ruchu v meste.

Rozvoj cestovného ruchu by sa nemal zameriavať len na jednu skupinu aktivít, ale s ohľadom na využitie existujúceho potenciálu by malo ísť o diverzifikovaný rozvoj, ktorý bude zameraný na tvorbu rozličných produktov cestovného ruchu pre rôzne typy návštevníkov. Tematicky môžeme rozdeliť aktivity zamerané na rozvoj cestovného ruchu do nasledujúcich oblastí:

Cykloturistika

Cieľ: Štúrovo ako atraktívne mesto pre cykloturistov na medzinárodnej Dunajskej cykloceste

Štúrovo leží na významnej európskej (Dunajskej) cyklistickej ceste, ktorá vedie z nemeckého Passau a cez hlavné mestá troch krajín: Viedeň, Bratislava, Budapešť. Potenciál vyplývajúci z tejto polohy nie je využitý.

Základom pre prilákanie cykloturistov do Štúrova je dobudovanie značenia vrátane informačného systému o potenciálnych cieľoch (historické pamiatky, prírodné a iné atraktivity a pod.) a efektívneho napojenia mestského systému cyklotrás na Dunajskú cyklocestu. Úsek medzi Štúrovom a Komáromom je v súčasnosti značený nedostatočne. Pre vedenie cyklotrasy je potrebné nájsť vhodné komunikácie vedúce pozdĺž Dunaja, mimo cestných komunikácií. Súčasťou cyklotrasy by mali byť aj oddychové miesta s prístreškom a možnosťou posedenia, mapy a informačné panely.

Vyznačenie cyklocesty a jej napojenie na mesto však samo o sebe nie je pre ekonomické využitie existujúceho potenciálu dostatočné. Žiaduce je vytvorenie, resp. prispôsobenie služieb potrebám cyklistov. Z hľadiska zahraničných skúseností (napr. Švajčiarsko, Česká republika) sa úspešným javí marketingový nástroj zameraný na certifikáciu poskytovateľov ubytovacích a stravovacích zariadení. Zariadenie po splnení určitých podmienok získa certifikát, na základe ktorého zvýši svoju atraktivitu (možnosť používať u cyklistov známu značku – napr. „Vitajte cyklisti“ pilotne zavádzanú v SR, zaradenie do online databázy a pod.). Existencia niekoľkých certifikovaných zariadení v meste by zvýšila jeho príťažlivosť pre cykloturistov.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že aktivity zamerané na rozvoj cykloturistiky je potrebné koordinovať s rozličnými typmi subjektov: podnikatelia, občianske združenia v oblasti cyklistiky a služieb, euroregióny a cezhraniční partneri na maďarskej strane.

Termálne kúpalisko Vadaš

Cieľ : Vytvorenie podmienok pre celoročné využitie termálneho kúpaliska.

Termálne kúpalisko je tradične najvýznamnejšou turistickou atraktivitou mesta. Kúpalisko je svojím charakterom v súčasnosti výrazne orientované na letné obdobie. Sezónnosť spôsobuje rapídny úbytok návštevníkov mimo letného obdobia a na druhej strane nadmerné zaťaženie dopravy v meste počas letných prázdnin.

Ďalší rozvoj termálneho kúpaliska je potrebné viesť smerom k jeho celoročnému využitiu, a to najmä rozšírením ponuky prostredníctvom vybudovania krytých areálov s využitím termálnej vody, dobudovanie rehabilitačných a zábavných prvkov (tobogány, šmykľavky, detské vodné atrakcie). Nové služby by mali byť zamerané na klientelu, ktorá v prevažnej miere navštevuje Vadaš aj v letnom období. Kúpalisko by malo zostať cenovo dostupné pre širokú verejnosť, najmä rodiny s deťmi, aj mimo letného obdobia. Práve táto skupina návštevníkov je najpočetnejšia a preto je dôležité „nestratiť jej priazeň“. Ďalšou možnosťou je zamerať ponuku kúpaliska, prostredníctvom budovania športových zariadení, na športové kluby a poskytovať im možnosti na zimné sústredenia.

Problémom Vadašu je aj nedostatok parkovacích miest a orientácia hlavného vchodu k centru mesta, čo má za následok nadmernú koncentráciu automobilovej dopravy v centrálnej časti mesta. Vhodné by bolo vybudovať hlavný vchod a parkovacie kapacity zo severnej strany areálu, teda na vonkajšej strane mesta.

Ďalší ucelený rozvoj termálneho kúpaliska by mali podrobne riešiť stratégie rozvoja cestovného ruchu mesta a urbanistická štúdia.

Rieka Dunaj

Cieľ : Využitie potenciálu rieky Dunaj pre rozvoj cestovného ruchu

Potenciál rieky Dunaj vyplýva jednak z jeho funkcie ako vodnej dopravnej tepny, ale aj významu pre využitie na rekreáciu a šport.

Hlavným rozvojovým zámerom viažucim sa k Dunaju je vybudovanie osobného prístavu, využiteľného aj pre vodné športy. Prístav vytvorí podmienky pre rozvoj rekreačných aktivít na Dunaji, pre domácich obyvateľov aj návštevníkov: kanoe a kajaky, vodné lyžovanie a pod. Zlepší tiež možnosti pre vyhlídkové jazdy po Dunaji. Celkovým prínosom prístavu bude posilnenie pozitívneho imidžu Štúrova ako mesta na Dunaji a vytvorenie užšieho kontaktu s riekou.

Prístav by mohol byť za určitých podmienok chápaný ako jeden z hlavných rozvojových impulzov Štúrova. Výrazným príspevom k rozvoju cestovného ruchu by bola možnosť zastavovania veľkých výletných lodí premávajúcich po celom toku Dunaja, čo by umožnilo priviesť do Štúrova novú skupinu návštevníkov. Pasažiermi takýchto lodí je prevažne solventnejšia klientela z rôznych častí sveta. Pre takúto špecifickú klientelu je však potrebné

vytvoriť dodatočné produkty cestovného ruchu, ktoré umožnia pasažierom lodí stráviť v Štúrove určitý čas. Z tohto hľadiska bude potrebné spolupracovať na tvorbe nových spoločných produktov cestovného ruchu s mestom Ostrihomom.

Na prístav by mala nadviazať revitalizácia nábrežia za účelom vytvorenia atraktívnej pešej zóny. Vybudovanie prístavu a úpravu dunajského nábrežia by mali podrobne upravovať urbanistická a architektonická štúdiá.

Ďalšou alternatívou ako využiť potenciál rieky Dunaj, okrem spomínaného prístavu a revitalizácie nábrežia, je možnosť vybudovania nového športovo-rekreačného vodáckeho areálu. Tento by pozostával zo samotnej vodnej plochy v tvare obdĺžnika o rozlohe cca. 12-18 ha a širšieho okolia, v ktorom by sa nachádzali zariadenia pre športové a rekreačné účely. Ako príklad môžeme spomenúť ubytovacie zariadenie hotelového typu, minigolfové ihrisko, multifunkčné betónové (asfaltové) ihrisko na futbal, basketbal a pod., tenisové ihrisko, piesočná plocha na plážový volejbal. Po obvode vodnej plochy je možnosť vybudovania chodníku určeného pre bicyklovanie, resp. in-line korčuľovanie, ktorý by mohol byť prípadne napojený na dunajskú cyklistickú cestu. Primárnym účelom areálu by bolo poskytovanie kompletných služieb pre rýchlostnú kanoistiku na profesionálnej úrovni. Bolo by vhodné, aby svojimi rozmermi a vybavením spĺňal požadované parametre na usporadúvanie národných i medzinárodných športových podujatí. Doplnil by tak existujúcu sieť športových stredísk podobného zamerania na Slovensku.

Doplnkovou, no tiež významnou atrakciou areálu by mohli byť rôzne druhy vodného lyžovanie praktizované pomocou ťažného vleku, ktoré by využívali istú časť vodnej plochy.

Mimo letnú sezónu by bolo možné areál využívať na rekreačný rybolov. Dosiahlo by sa tým prakticky celoročné využitie areálu.

Tento areál by mal celonárodný význam a svoje služby by poskytoval tak vrcholovým športovcom, ako aj domácim i zahraničným rekreantom túžiacim po aktívnom využití voľného času.

Spoločný rozvoj cestovného ruchu s Ostrihomom

Cieľ: Vytvorenie efektívnej spolupráce oboch miest v cestovnom ruchu

Pre rozvoj cestovného ruchu je potrebné vo väčšej miere využiť potenciál vyplývajúci z blízkosti Ostrihomu a jeho atrakcií. Obe mestá sú schopné vzájomne si vhodne dopĺňať ponuku produktov cestovného ruchu a takto uspokojovať dopyt širokého spektra návštevníkov. Ostrihom disponuje významnými historickými a kultúrnymi pamätihodnosťami a Štúrovo možnosťami na rekreáciu. Takto sa koncentruje na pomerne malom priestore (prakticky „v jednom meste“) významný a rôznorodý potenciál pre rozvoj turizmu. Dôležitým faktorom je aj znalosť maďarského jazyka na oboch stranách Dunaja. Z vyššie uvedeného vyplýva, že mestá by sa nemali usilovať vzájomne si konkurovať, ale práve naopak – využiť možnosti kooperácie pre vzájomný prospech.

Dôležité je prehlibnúť vzájomnú spoluprácu a koordinovať všetky významné aktivity cestovného ruchu ako aj ďalších oblastí súvisiacich s cestovným ruchom. Nemalo by však ísť len o spoluprácu na úrovni samospráv, ale dôležité je zapojenie rozličných typov subjektov (podnikatelia, občianske združenia a pod.). Samosprávy by však mali významnú úlohu z hľadiska koordinácie a riadenia rozvoja cestovného ruchu. Významným faktorom pre podporu spoločných aktivít je možnosť čerpania prostriedkov na spoločné projekty z Operačného programu cezhraničnej spolupráce Maďarsko – Slovensko.

Manažment a propagácia cestovného ruchu

Cieľ: Efektívne riadiť rozvoj cestovného ruchu a zabezpečiť propagáciu mesta ako atraktívnej destinácie

Ak má byť cestovný ruch jedným z kľúčových faktorov rozvoja mesta, jeho ďalšie smerovanie sa nezaobíde bez efektívneho manažmentu a propagácie. Za týmto účelom by mala byť ustanovená inštitúcia, ktorá bude zodpovedná za celkové smerovanie cestovného ruchu v meste. Dôraz je potrebné klásť na spoluprácu na úrovni oboch miest a susediacich regiónov, ako aj na tvorbu projektov a efektívne využitie prostriedkov zo štrukturálnych fondov. Základom pre ucelené smerovanie turizmu by mal byť strategický dokument (ako spoločný dokument s Ostrihomom, prípadne v súlade s rovnakým dokumentom na maďarskej strane), ktorý bude podrobne určovať ďalšie smerovanie cestovného ruchu.

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať tvorbe a zavádzaniu nových produktov cestovného ruchu a marketingových nástrojov v spolupráci s regionálnymi partnermi (vrátane maďarských). Dobrým príkladom takéhoto produktu, ktorý si vyžaduje participáciu širokého spektra regionálnych subjektov, je vína cesta.

V oblasti propagácie je potrebné zamerať sa na relevantné segmenty potenciálnych návštevníkov a následne navrhnúť vhodnú marketingovú stratégiu destinácie. Dôležitým nástrojom by sa mala stať on-line propagácia.

Projektové zámery v rámci prioritnej osi 1

Názov projektu	Dobudovanie Dunajskej cyklotrasy a jej napojenie na mesto
Stručný popis projektu	Dobudovanie Dunajskej cyklotrasy pozdĺž rieky, mimo cestných komunikácií a jej následné napojenie na Štúrovo bude základným faktorom pre rozvoj cykloturistiky.
Rámcové aktivity	<p>Vypracovanie štúdie na vedenie cyklotrasy</p> <p>Vyznačenie a dobudovanie Dunajskej cyklotrasy (mimo cestných komunikácií)</p> <p>Vybudovanie doplnkovej infraštruktúry pre cykloturistov</p> <p>Predpokladom pre napojenie na mesto je existencia mestského systému cyklistickej dopravy (toho času v štádiu spracovania projektu)</p>
Nositeľ projektu	Mesto, prípadne Euroregión Ister-Granum, v spolupráci s cyklistickými organizáciami a ďalšími obcami
Financovanie	Operačný program cezhraničnej spolupráce Maďarsko – Slovensko.

Názov projektu	Napojenie mesta na Pohronskú cyklotrasu
Stručný popis projektu	Po dobudovaní Pohronskej cyklotrasy a jej následnom predĺžení do Štúrova, vznikne v meste významná križovatka s medzinárodnou Dunajskou cyklocestou.
Rámcové aktivity	<p>Dobudovanie a vyznačenie Pohronskej cyklotrasy do Štúrova, mimo cestných komunikácií</p> <p>Vybudovanie doplnkovej infraštruktúry pre cykloturistov</p> <p>Prepojenie s mestským systémom cyklistickej dopravy (napojenie na Dunajskú promenádu)</p>
Nositeľ projektu	Mesto, prípadne Euroregión Ister-Granum, v spolupráci s cyklistickými organizáciami
Financovanie	Operačný program cezhraničnej spolupráce Maďarsko – Slovensko.

Názov projektu	Tvorba služieb pre cykloturistov v meste
Stručný popis projektu	Napojenie mesta na cyklotrasy samo o sebe nezaručuje zotrvanie cyklistov a vznik príjmov z cestovného ruchu. Dôležité je poskytnúť cykloturistom kvalitné služby prispôbené ich potrebám. Významným nástrojom pre vznik služieb zameraných na cykloturistov je systém certifikácie.
Rámcové aktivity	Poskytovateľov ubytovacích, stravovacích prípadne ďalších služieb je potrebné informovať a presvedčiť o význame certifikačného systému. Samotní podnikatelia následne prispôbia svoje služby podmienkam certifikácie.
Nositeľ projektu	Vo fáze informovania môže zohrať významnú rolu mesto, konkrétne aktivity budú realizovať podnikatelia v spolupráci s organizáciou udeľujúcou certifikáty.
Financovanie	Súkromný sektor

Názov projektu	Podpora celoročného využitia termálneho kúpaliska Vadaš
Stručný popis projektu	Ponuku termálneho kúpaliska je potrebné rozšíriť s ohľadom na jeho celoročné využitie. Potrebné je tiež vybudovať nové parkovacie miesta a vchod zo severnej strany areálu.
Rámcové aktivity	Vypracovanie urbanistickej štúdie a územného plánu zóny Vybudovanie krytých bazénov a areálov s možnosťou celoročného využitia Vybudovanie nového hlavného vchodu a parkovacích miest
Nositeľ projektu	Vadaš s.r.o. ako spoločnosť, ktorej jediným spoločníkom je mesto Štúrovo
Financovanie	Časť prostriedkov je možné získať v rámci Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

Názov projektu	Vybudovanie osobného prístaviska
Stručný popis projektu	Osobné prístavisko (vybudované na mieste bývalej kompy) priamo prispeje k rozvoju cestovného ruchu. Prístav bude slúžiť ako nástupište pre vyhladkové jazdy po Dunaji (napr. pre návštevníkov kúpaliska Vadaš). Mohlo by slúžiť aj pre cestujúcich na väčších výletných lodiach plaviacich sa po Dunaji, ako výstupné miesto na návštevu Štúrova a Ostrihomu. Prístav bude slúžiť aj pre rozvoj vodných športov na Dunaji (kajaky, menšie motorové člny a pod.).
Rámcové aktivity	Urbanistická a architektonická štúdia Potrebné brehové úpravy Vybudovanie objektu prístaviska Vybudovanie prístupových komunikácií vo väzbe na centrum mesta
Nositeľ projektu	Mesto Štúrovo
Financovanie	Operačný program cezhraničnej spolupráce Maďarsko – Slovensko

Názov projektu	Vybudovanie športovo-rekreačného areálu vodných športov
Stručný popis projektu	Športovo rekreačný areál pre vodné športy by doplnil ponuku mesta v oblasti vodných športov (rýchlostná kanoistika) na profesionálnej úrovni. Umožnil by organizovať športové podujatia národného i medzinárodného významu. Tým by sa zvýšila atraktivita i povedomie o meste, čo by pozitívne vplývalo na rozvoj celkového cestovného ruchu. Areál by súčasne plnil funkciu rekreačno-oddychového centra pre širokú verejnosť. Z voľnočasových aktivít možno spomenúť vodné lyžovanie a mimo letnej sezóny rybolov.
Rámcové aktivity	Urbanistická a architektonická štúdia Vybudovanie areálu
Nositeľ projektu	Mesto Štúrovo + súkromný investor
Financovanie	Súkromné zdroje, mestský rozpočet, Štátny rozpočet

Názov projektu	Presunutie mestského múzea na pešiu zónu
Stručný popis projektu	Mestské múzeum sa v súčasnosti nachádza v bočnej časti mestského úradu. Toto umiestnenie nie je, vzhľadom na pohyb návštevníkov mesta, veľmi vhodné. Múzeum by bolo žiaduce presunúť do historickej budovy (vo vlastníctve mesta) na pešej zóne, ktorá je pre turistov najatraktívnejšou zónou. Múzeum by tak bolo zároveň umiestnené v blízkosti ďalšej kultúrnej inštitúcie – mestskej galérie.
Rámcové aktivity	Potrebná úprava budovy pre pôsobenie múzea Presun muzeálnych expozícií.
Nositeľ projektu	Mesto Štúrovo
Financovanie	Regionálny operačný program

Názov projektu	Stratégia rozvoja cestovného ruchu
Stručný popis projektu	Pre ucelený rozvoj cestovného ruchu je vhodné vypracovať strednodobú sektorovú rozvojovú stratégiu. Stratégia by tiež mohla byť vypracovaná spoločne s mestom Ostrihom v rámci uceleného rozvoja CR oboch miest.
Rámcové aktivity	Vypracovanie dokumentu
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Mestský rozpočet, Operačný program cezhraničnej spolupráce Maďarsko – Slovensko

Názov projektu	Spoločný manažment a propagácia turistickej destinácie Štúrovo - Ostrihom
Stručný popis projektu	Štúrovo a Ostrihom, po otvorení mostu Márie Valérie, môžu pôsobiť na návštevníka ako „jedno mesto“. Z tohto pohľadu ich môžeme považovať za jednu turistickú destináciu. Navyše obe strany Dunaja sa vhodne dopĺňajú v ponuke cestovného ruchu : rekreačný cestovný ruch - termálne kúpalisko Vadaš v Štúrove a kultúrno-poznávací cestovný ruch - Bazilika so starým mestom v Ostrihome.
Rámcové aktivity	Sieťovanie medzi turistickým organizáciami na oboch stranách (prípadne vytvorenie spoločnej inštitúcie) za účelom spoločného manažmentu turistickej destinácie Tvorba integrovaných produktov cestovného ruchu Organizácia spoločných podujatí Vytvorenie podmienok pre spoluprácu podnikateľov v oblasti CR Spoločná propagácia produktov CR (on-line propagácia, viacjazyčné brožúry, letáky a pod.)
Nositeľ projektu	Mestá Štúrovo a Ostrihom, podnikatelia, občianske združenia a turistické organizácie z oboch strán hranice
Financovanie	Operačný program cezhraničnej spolupráce Maďarsko – Slovensko

Názov projektu	Zábavný park
Stručný popis projektu	Vytvorenie zábavného parku zameraného najmä na rodiny s deťmi prispeje k rozšíreniu ponuky cestovného ruchu a môže slúžiť ako komplementárna atrakcia k Vadašu. Tematicky by mal byť zameraný tak aby oslovil čo najširšiu škálu návštevníkov (adrenalinové atrakcie, rozprávkový park, safari park, filmový zábavný park a podobne)
Rámcové aktivity	Propagácia zámeru, oslovenie investorov, vypracovanie podporných dokumentov (štúdia uskutočniteľnosti, marketingová koncepcia, architektonická štúdia atď.)
Nositeľ projektu	Súkromný investor v spolupráci s mestom
Financovanie	Súkromný sektor, časť nákladov je možné pokryť z prostriedkov Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

Názov projektu	Kasíno
Stručný popis projektu	Vybudovanie kasína by prispelo k zvýšeniu atraktivity mesta aj pre návštevníkov z vyššej príjmovej skupiny (napríklad pasažieri výletných lodí), čím by sa rozšírila klientela Štúrova ako strediska cestovného ruchu o nový segment návštevníkov. Kasíno by mohlo byť aj novým významným zdrojom príjmov pre mesto. Kasíno pritom netreba chápať ako hrozbu v podobe vzniku socio-patogénnych javov u obyvateľstva. V tomto prípade by bolo kasíno úzko zamerané na špecifickú klientelu.
Rámcové aktivity	Rokovania mesta s potenciálnym investorom
Nositeľ projektu	Súkromný investor
Financovanie	Súkromný investor

4.2.2 Prioritná os 2 – Diverzifikácia hospodárstva

Špecifický cieľ prioritnej osi: Diverzifikovať odvetvovú štruktúru hospodárstva mesta smerom k odvetviám s vyššou pridanou hodnotou a efektívna podpora rozvoja malých a stredných podnikov.

Priemysel tvorí dôležitú súčasť ekonomiky každého mesta. Pre mesto Štúrovo je typická silná monoodvetvová štruktúra hospodárstva. Dominantné postavenie jedného odvetvia hospodárstva zastupujú Smurfit Kappa a Smurfit Kappa Obaly Štúrovo, ktoré patria k najväčším firmám v papierensko-celulóзовom priemysle na Slovensku, pričom zamestnávajú najväčší podiel ľudí zamestnaných v priemysle mesta.

Pre ďalší rozvoj hospodárstva v meste je potrebné diverzifikovať odvetvovú štruktúru smerom k odvetviám s vyššou pridanou hodnotou, ktoré nevytvárajú ďalší tlak na znečisťovanie životného prostredia.

Snahou mesta je prilákanie viacerých malých a stredných podnikateľov. Ďalšie zahustenie súčasného priemyselného areálu je možné len v obmedzenej miere. Preto je nevyhnutné rozšíriť tento existujúci areál, čím sa pripraví nová priemyselná zóna pre ďalších investorov, alebo sa vytýpuje nové územie s adekvátnymi podmienkami.

Ťažiskom v oblasti rozširovania výrobných kapacít by malo byť vytvorenie priemyselnej zóny v blízkosti areálu Smurfit Kappa, v západnej časti katastrálneho územia mesta, čím by sa zabezpečila koncentrácia priemyslu mesta na jednom mieste. V priemyselnej zóne by malo pôsobiť približne 5-6 firiem, ktoré by vytvorili 100-200 pracovných miest. Týmto by sa vytvorili podmienky pre uplatnenie obyvateľov, ktorí v súčasnosti denne dochádzajú za prácou do Maďarska.

Pre investorov môžu mať ako lokalizačné faktory význam: dobrá poloha mesta vzhľadom na susedné Maďarsko (Ostrihom, Dorog, Budapešť), priemyselná tradícia v meste a z toho vyplývajúca kvalifikačná štruktúra, dostupnosť železničnou dopravou a kapacity nákladnej stanice, možnosť využitia lodnej dopravy.

Úlohou mesta je vytypovať a rokovať s vhodnými investormi a následne zabezpečiť prípravu lokality pre umiestnenie nových firiem. Nová priemyselná zóna by mala vzniknúť na pozemku, na ktorom už v minulosti boli vykonávané hospodárske (výrobné) aktivity – tzv. hnedý park (bývalý poľnohospodársky dvor). Týmto spôsobom je možné zhodnotiť staré, nevyužívané areály a zároveň sa vyhnúť zastavaniu kvalitnej poľnohospodárskej pôdy.

V sektore poľnohospodárstva by sa mala produkcia zamerať aj na pestovanie okrasných rastlín a drevín s využitím termálnej energie s existujúceho termálneho vrtu. Taktiež medzi vhodný pestovateľský sortiment možno zaradiť korenie a liečivé byliny.

Základ ekonomickej štruktúry mesta je tvorený sektorom malých a stredných podnikov (MSP). Pre zvyšovanie a zachovanie si konkurencieschopnosti na európskom trhu je nevyhnutné v MSP zavádzať inovácie (výrobkov, služieb, technológií, marketingu atď.). MSP však často čelia nedostatku kapitálu na uskutočnenie takýchto inovácií. Jednou z možností ako získať doplnkové zdroje na realizáciu inovácií je podpora MSP z Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast. Mesto by sa malo snažiť pôsobiť na MSP prostredníctvom informovania o možnostiach získania podpory a stimulovať aktívny prístup podnikateľov k inovatívnosti a zvyšovaniu konkurencieschopnosti. Samotná realizácia inovácií výrobkov a služieb spočíva na ochote a schopnostiach podnikateľov, mesto však môže zohrať významnú úlohu pri informovaní a zdôvodňovaní dôležitosti realizácie inovácií. Aktivity mesta na podporu MSP môžu byť štartovacím nástrojom pre realizáciu projektov (aj s podporou z Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast) zvyšujúcich konkurencieschopnosť jednotlivých podnikateľských subjektov.

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať sektoru cestovného ruchu, pretože, významný podiel MSP v Štúrove tvoria subjekty podnikajúce v tejto oblasti. Konkurencieschopnosť jednotlivých subjektov výrazne determinuje celkovú konkurencieschopnosť mesta ako turistickej destinácie.

Mesto by tiež malo podporovať zakladanie prípadne prilákanie nových MSP. Aktivity by sa mali týkať najmä poskytovania poradenstva v oblasti začatia podnikania, prezentácie vhodnej lokality pre začatie podnikania, iných podporných aktivít pre začínajúcich podnikateľov (vytvorenie databázy voľných priestorov v meste, prezentácia a propagácia možností pre MSP, poradenstvo pri založení a prevádzkovaní živností a pod, organizovanie rôznych seminárov a školení so zameraním sa na špecifické potreby MSP, propagácia MSP na stránke mesta).

Projektové zámery v rámci prioritnej osi 2

Názov projektu	Vytvorenie priemyselnej zóny
Stručný popis projektu	Priemyselná zóna by mal byť vybudovaná v tzv. „hnedom území“, v blízkosti priemyselného areálu Smurfit. Pôsobiť tu budú malé a stredné podniky orientované na produkciu s vyššou pridanou hodnotou, ktoré prispievajú k diverzifikácii priemyslu.
Rámcové aktivity	Rokovanie mesta s potenciálnymi investormi Výber vhodného pozemku – hnedého areálu Rekonštrukcia a výstavba infraštruktúry hnedého parku Rekonštrukcia a výstavba budov
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Finančnú podporu na realizáciu projektu je možné získať zo zdrojov Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

Názov projektu	Podpora sektora malých a stredných podnikateľov s cieľom stimulácie inovácií
Stručný popis projektu	Mesto by malo iniciovať a stimulovať aktívny prístup podnikateľov k zvyšovaniu konkurencieschopnosti svojich podnikov prostredníctvom inovatívnosti ako aj podporovať vznik nových MSP. Ťažisko aktivít by malo byť zamerané na MSP pôsobiacich v cestovnom ruchu – jednom z kľúčových odvetví mesta.
Rámcové aktivity	Informovanie o možnostiach podpory zo štrukturálnych fondov, organizovanie workshopov pre podnikateľov, informovanie a vzdelávanie o nových trendoch v podnikaní (najmä v oblasti CR). Podporné aktivity pre začínajúce MSP.
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast. Mestský rozpočet, súkromné zdroje

Názov projektu	Doplnenie poľnohospodárskej produkcie
Stručný popis projektu	Poľnohospodári sa v posledných rokoch veľmi ťažko uplatňujú na spoločnom trhu EÚ z dôvodu rôznych množstevných a kvalitatívnych obmedzení. Z dôvodu rozsiahlej konkurencie z ďalších členských krajín, typicky poľnohospodárskych ako sú Maďarsko a Poľsko. Z tohto aspektu je vhodné aj v oblasti poľnohospodárstva rozšíriť produkciu o ďalšie produkty. Vhodné je v rámci poľnohospodárskej produkcie využiť geotermálnu energiu z existujúceho vrtu a tým znížiť náklady na vykurovanie v zimných mesiacoch, čím sa predĺži poľnohospodárska sezóna. Vhodnými rastlinami na celoročnú produkciu sú korenia a liečivé byliny, ale aj okresné rastliny a dreviny.
Rámcové aktivity	Prieskum trhu a konkurencie Business plán Dobudovanie prívodných potrubí s termálnou vodou Vybudovanie skleníkov, alebo fóliovníkov, prípadne využitie aj ďalších technológií na zimné prekrytie produkcie
Nositeľ projektu	Súkromný sektor
Financovanie	Finančnú podporu na realizáciu projektu je možné získať zo zdrojov Operačného programu Rozvoj vidieka

4.2.3 Prioritná os 3 – Občianska vybavenosť, služby obyvateľom a vzhľad mesta

Špecifický cieľ prioritnej osi: Zlepšenie kvality rôznych sfér života obyvateľov mesta

Prioritná os sa zameriava na vytvorenie podmienok pre zlepšenie kvality rôznych sfér života obyvateľov mesta. Obsahové zameranie prioritnej osi je pomerne široko koncipované a jej opatrenia sú rozdelené do troch tematických oblastí: regenerácia vybraných verejných priestranstiev, zlepšenie stavu občianskej vybavenosti (s dôrazom na školstvo) a skvalitnenie služieb pre obyvateľov mesta.

Regenerácia verejných priestranstiev

Cieľ : Zatraktívnenie mesta Štúrovo pre obyvateľov aj návštevníkov

Regenerácia verejných priestranstiev bude zameraná na zlepšenie stavu a vzhľadu obytných zón mesta (sídliisk), ako aj vytvorenie atraktívnej oddychovej zóny na dunajskom nábreží a regenerácia železničnej a autobusovej stanice ako vstupných bodov do mesta. Takto sa prispeje k zlepšeniu kvality života obyvateľov jednak skvalitnením ich prostredia pre bývanie, ale aj rozšírením možností pre každodenný oddych a rekreáciu. Reprezentatívna promenádna zóna na dunajskom nábreží navyše podporí imidž Štúrova ako dunajského mesta a posilní jeho atraktivitu pre turistov. Potreba regenerácie železničnej a autobusovej stanice vyplýva z ich nevhodného vzhľadu nezodpovedajúcemu významu Štúrova ako dopravného uzla.

Za účelom revitalizácie sídlisk je potrebné určiť súvislú územnú oblasť, s ohľadom na funkcie bývania a občianskej vybavenosti, ktorej sa bude revitalizácia týkať. Vo vybranej oblasti by sa následne mali realizovať aktivity zamerané na úpravu verejných priestranstiev a prvkov verejnej zelene, rekonštrukciu verejných osvetlení, výstavbu a rekonštrukciu chodníkov a cyklistických trás, rekonštrukciu miestnych komunikácií rozšírenie a vybudovanie nových parkovacích plôch a pod.

Hlavným účelom vybudovania Dunajského korza je „priblíženie mesta a jeho obyvateľov k rieke Dunaj“, ktorá tvorí najvýznamnejšiu prírodnú dominantu. Korzo by malo mať charakter prítlačivej promenády s vyčlenenými pruhmi pre cyklistov a korčuliarov a malo by byť priamo prepojené s Dunajskou a Pohronskou cyklotrasou. Súčasťou Korza bude aj novovybudovaný osobný prístav. Bude teda prvou kontaktnou časťou mesta pre turistov prichádzajúcich loďnou dopravou, aj preto by malo byť reprezentatívnou časťou mesta.

Podobnú promenádu je možné vybudovať aj na Ostrihomskej strane a následne ich prepojiť mostom Márie – Valérie, čo by prispelo k ďalšej integrácii oboch miest.

Vybudovaniu „Korza“ by mala predchádzať urbanistická a architektonická štúdia.

Poloha Štúrova na medzinárodnej železničnej trase má pre mesto veľmi veľký význam. Železničná stanica slúži na jednej strane obyvateľom pri každodennom cestovaní, zároveň je aj „vstupnou bránou“ pre návštevníkov mesta. Súčasný vzhľad stanice a najmä jej bezprostredného okolia nezodpovedá jej významu ako stanice, v ktorej denne zastavujú medzinárodné rýchliky. Predstaničné priestory vrátane príslušného autobusového nástupišťa si vyžadujú rekonštrukciu.

Autobusová stanica v centre mesta je ďalším dôležitým prvkom verejnej hromadnej prepravy osôb. Služí obyvateľom mesta, ale vo veľkej miere je využívaná aj obyvateľmi okolitých obcí, ktorí do Štúrova každodenne dochádzajú. Stanica si vyžaduje rekonštrukciu v podobe vybudovania prístreškov a verejných toaliet pre cestujúcich.

Skvalitnenie občianskej vybavenosti

Cieľ: Skvalitnenie technického stavu občianskej vybavenosti a zlepšenie služieb poskytovaných v týchto zariadeniach

Školstvo

V oblasti občianskej vybavenosti je potrebné venovať osobitnú pozornosť rozvoju školstva. V Štúrove je zabezpečené vzdelávanie od materskej školy až po strednú školu (čiastočne aj s možnosťou vysokoškolského vzdelávania – Edukačné centrum Vysokej školy logistiky v Přerove) vrátane doplnkových zariadení mimoškolskej výchovy. Vzdelávacie inštitúcie sú navštevované aj deťmi z okolitých obcí.

Problémom v oblasti školstva je nevyhovujúci technický stav niektorých budov, ktoré si vyžadujú rekonštrukciu. Vzhľadom na negatívne demografické trendy je tiež potrebné riešiť otázku nízkeho naplnenia materských škôl.

Dôležité je pôsobiť aj na zvyšovanie kvality vzdelávacieho procesu prostredníctvom modernizácie vybavenia, a to najmä s ohľadom na rozvoj informačných a komunikačných technológií.

Špecifickým v oblasti stredného školstva je potreba prispôbovať kvalifikáciu, schopnosti a zručnosti meniacim sa požiadavkám praxe s ohľadom na smerovanie k vedomostnej spoločnosti. Dôležité je skvalitňovať vzdelávací proces smerom k vyššej adaptabilite žiakov voči nárokom zamestnávateľov. K zvýšeniu úrovne vzdelávacieho procesu vzhľadom na potreby trhu práce by malo prispieť: zavádzanie moderných metód vyučovania, väčší dôraz na IKT, zavádzanie kariérneho poradenstva a spolupráca s podnikmi.

Osobitnú pozornosť je potrebné zamerať na odborné školstvo, ktoré v súčasnosti čelí poklesu záujmu o tento typ štúdia zo strany žiakov. V Štúrove pôsobiaca Združená stredná škola by okrem vyššie uvedených aktivít mal klásť dôraz aj na kvalitný marketing s cieľom tvorby dobrého imidžu školy a zvýšenia jej atraktívnosti pre potenciálnych uchádzačov o štúdium.

Kvalitné stredné školstvo v meste by malo byť základom pre formovanie kvalifikovanej a kvalitnej pracovnej sily, ktorá môže byť významným lokalizačným faktorom pre potenciálnych investorov.

Zdravotníctvo

Ďalšou oblasťou ktorej je potrebné venovať pozornosť je zdravotnícka infraštruktúra. V meste sa nachádza poliklinika, ktorá poskytuje obyvateľstvu základnú ambulantnú starostlivosť. Za účelom rozšírenia ponuky poskytovaných zdravotníckych služieb by malo v meste vzniknúť súkromné zdravotnícke zariadenie. Takéto zariadenie by zlepšilo dostupnosť niektorých špecifických zdravotníckych služieb, ktoré v meste v súčasnosti nie sú poskytované. Rozšírenie zdravotníckych služieb a ich poskytovanie na vysokej úrovni prispeje k pohodliu obyvateľov mesta, ktorí nebudú musieť za takýmito službami cestovať do iných miest. Oblasť zdravotníctva by sa mohla rozšíriť o tzv. jednoduchú chirurgiu, plastickú chirurgiu, laserovú očnú chirurgiu a rehabilitáciu aj s ohľadom na klientov rekreačného zariadenia Vadaš, ktoré by takto doplnilo svoje služby.

Sociálna oblasť

V oblasti sociálnej práce mesto Štúrovo disponuje širokým spektrom zariadení poskytujúcich sociálne služby, pre rôznych prijímateľov pomoci. Vzhľadom na demografický vývoj je nevyhnutné naďalej podporovať a posilňovať úlohu sociálnych zariadení venujúcich sa starším obyvateľom, resp. obyvateľom s ťažšou pohybovou schopnosťou. V oblasti starostlivosti o deti vychovávané mimo rodín je potrebné sledovať aktuálne trendy, ktorými sú integrácia detí do rodín, náhradná pestúnska starostlivosť, menšie zariadenia v rozsahu 10-15 klientov, atď. V rámci týchto trendov je nevyhnutné pripraviť marketingovú stratégiu, ktorá by sa zamerala na zvýšenie povedomia obyvateľov a možnostiach a výhodách takýchto druhov zariadení pre správny vývoj jedinca a spoločnosti. Mesto by v tejto oblasti malo vytvárať motivačné prostredie pre rodiny, ktoré by sa zapojili do siete pestúnskych rodín, resp. náhradných rodín. Motivačnými nástrojmi v takomto prípade môžu byť okrem legislatívne stanovených aj rôzne benefity a zvýhodnenia od poskytovateľov rôznych služieb v meste. Mesto by takýmto poskytovateľom zvýhodnilo podmienky pre ich podnikanie v rozsahu svojich kompetencií. V súvislosti s prevádzkou detského domova by sa mala riešiť aj otázka dobudovania ďalších sociálnych zariadení a to Domov na polceste slúžiaci pre odchovancov detského domova na prechodné obdobie, ďalej sociálne zariadenie pre matky s maloletými deťmi, ktoré sa ocitli v sociálnej núdzi a vybudovanie obmedzeného počtu nízkoštandardných nájomných bytov pre marginalizované osoby, ktoré sa ocitli v nepriaznivej situácii z rôznych príčin. Problematiku bývania pre mladé rodiny s deťmi by malo zlepšiť zapojenie mesta do projektu Nájomné byty,

ktorý je zameraný na výstavbu nájomných bytov pre mladé rodiny a podporovaný dotáciami Ministerstva výstavby a regionálneho rozvoja SR a Štátnym fondom rozvoja bývania.

Šport

Možnosti na športovanie pre obyvateľov mesta poskytuje Mestská športová organizácia Štúrovo. Pre zvýšenie úrovne poskytovaných služieb v oblasti športu je potrebné rekonštruovať a modernizovať vybavenosť Mestskej športovej organizácie. Modernizované športové zariadenia budú slúžiť najmä obyvateľom mesta, ale zároveň rozšíria a zatraktívnia ponuku služieb pre návštevníkov mesta.

Služby obyvateľom

Cieľ : Poskytnúť občanom mesta nové služby súvisiace s vedomostnou spoločnosťou

V súčasnej dobe preniká elektronizácia a digitalizácia do stále širšieho spektra oblastí ľudského života. Jednou z týchto oblastí sa postupne stáva aj verejná správa a služby, ktoré poskytuje občanom. Účelom elektronizácie verejnej správy je poskytovať občanom kvalitnejšie služby a šetriť ich čas. Viacero služieb je možné poskytovať priamo prostredníctvom internetu čím občanovi zaniká nutnosť návštevy verejnej inštitúcie. Ďalšie služby by sa mali poskytovať v rámci tzv. integrovaného obslužného miesta na mestskom úrade. Zmyslom integrovaného obslužného miesta je, že občan alebo podnikateľ tu môžu vybaviť všetky svoje záležitosti na jednom mieste, pri jednej návšteve. Predpokladom pre poskytovanie služieb na jednom mieste je elektronická integrácia všetkých potrebných agend. Pre občanov s nedostatočnou počítačovou gramotnosťou bude k dispozícii odborne vyškolený pracovník.

V rýchlo sa meniacich spoločenských a ekonomických podmienkach vzniká potreba neustáleho dopĺňania vzdelania a kvalifikácie. V meste je potrebné vytvoriť možnosti pre rozvoj vzdelávania a rozširovanie kvalifikácie pre všetky skupiny obyvateľstva. Potrebu celoživotného vzdelávania je možné chápať v súvislosti s meniacimi sa požiadavkami na trhu práce, ale aj s ohľadom na osobnostný rozvoj jednotlivca, ktorý môže viesť k zvýšeniu individuálnej úrovne kvality života

Podmienky pre rozvoj celoživotného vzdelávania v Štúrove by sa mali zabezpečiť prostredníctvom založenia centra celoživotného vzdelávania. Takéto centrum by malo pôsobiť v rámci existujúceho školského zariadenia (gymnázium), čím by sa mohli využiť existujúce odborné kapacity pedagógov ako aj školské vybavenie. Zriadenie centra si tiež bude vyžadovať vytvorenie študijných programov a úvodné zaškolenie lektorov, ktorými by mohli byť aj učitelia z vzdelávacích inštitúcií.

Požiadavky na dopĺňanie vzdelania sa týkajú najmä znalostí svetových jazykov (najmä angličtiny), schopností v oblasti informačných a komunikačných technológií a znalostí z oblasti ekonómie a podnikania. Okruh ponúkaných študijných kurzov je možné ďalej rozširovať podľa požiadaviek obyvateľov. Centrum sa môže špecificky zameriavať na rôzne skupiny študentov od absolventov stredných škôl až po seniorov.

Projektové zámery v rámci prioritnej osi 3

Názov projektu	Rekonštrukcia a modernizácia ZŠ Štúrovo, Adyho 6
Stručný popis projektu	Projekt bude zameraný na zlepšenie technického stavu budovy ZŠ
Rámcové aktivity	Pavilón C a telocvičňa : zateplenie a výmena výplní otvorov, výmena strešnej krytiny Pavilón A a B : tepelná izolácia podkrovia, výmena rozvodov zdravotníckej, ústredného kúrenia a elektroinštalácie, výmena podlahových krytín v učebniach
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Regionálny operačný program

Názov projektu	Integrácia odborov ZUŠ do jednej budovy
Stručný popis projektu	V súčasnosti pôsobí ZUŠ Ferencza Liszta v dvoch budovách, ktorých lokalizácia je nevhodná vzhľadom na bezpečnosť dopravy a na pomerne veľkú vzdialenosť od ostatných školských zariadení. Budovy sú tiež v nevyhovujúcom technickom stave. Riešením danej situácie by bola rekonštrukcia a rozšírenie budovy na Komenského ulici. Ako alternatívne riešenie tiež do úvahy prichádza presťahovanie odborov ZUŠ do v súčasnosti nevyužitej novostavby základnej školy
Rámcové aktivity	Rekonštrukcia budovy ZUŠ / presťahovanie ZUŠ do nevyužitej budovy základnej školy
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Regionálny operačný program / rozpočet mesta

Názov projektu	Moderná stredná odborná škola
Stručný popis projektu	Modernizácia Združenej strednej odbornej školy by sa mala týkať skvalitnenia vyučovacieho procesu s ohľadom na potreby vedomostnej spoločnosti a lepšej príprave absolventov pre uplatnenie na trhu práce. Škola by mala kladť dôraz aj na budovanie dobrého imidžu za účelom stabilizácie počtu študentov.
Rámcové aktivity	Zavádzanie netradičných foriem vyučovania; zmeny metódy vyučovania s dôrazom na využívanie IKT; dni kariéry pre žiakov; spolupráca s podnikmi a inými organizáciami praxe; podpora podnikateľských vedomostí; zručností a ekonomického myslenia; spolupráca a výmena najlepších skúseností s inými školami; podpora efektívneho manažmentu a marketingu školy
Nositeľ projektu	Združená stredná škola
Financovanie	Operačný program Vzdelávanie

Názov projektu	Rekonštrukcia materských škôl
Stručný popis projektu	Tri zo štyroch obecných materských škôl sa nachádzajú v budovách v zlom technickom stave. Pre zabezpečenie adekvátnych podmienok pre predškolskú výchovu je potrebné rekonštruovať budovy a areály jednotlivých materských škôl.
Rámcové aktivity	Postupné rekonštrukcie jednotlivých materských škôl
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Regionálny operačný program

Názov projektu	Elektronizácia mestského úradu
Stručný popis projektu	Projekt bude zameraný na zlepšovanie dostupnosti a skvalitňovanie služieb samosprávy prostredníctvom elektronizácie.
Rámcové aktivity	Odborné zaškolenie, zamestnancov, zavedenie a integrácia potrebného softwaru a hardwaru.
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Operačný program Informatizácia spoločnosti

Názov projektu	Centrum celoživotného vzdelávania
Stručný popis projektu	Centrum celoživotného vzdelávania zabezpečí možnosti pre rozširovanie vzdelania a kvalifikácie všetkých skupín obyvateľov. Centrum by malo vzniknúť na pôde existujúceho vzdelávacieho zariadenia. Základné zameranie by malo byť na cudzie jazyky, počítačové zručnosti a ekonomické znalosti.
Rámcové aktivity	Zaškolenie lektorov, tvorba programov ďalšieho vzdelávania, propagácia centra.
Nositeľ projektu	Existujúce vzdelávacie zariadenie v spolupráci s mestom
Financovanie	Operačný program Vzdelávanie

Názov projektu	Rozšírenie zdravotníckych služieb
Stručný popis projektu	<p>Pre rozšírenie ponuky zdravotníckych služieb by bolo vhodné vytvoriť v meste súkromné zdravotné zariadenie, ktoré bude poskytovať ambulantnú starostlivosť v kvalitných podmienkach s klientským prístupom, ktorého prvoradým cieľom bude orientácia na prevenciu a predchádzanie chorôb. S týmto úzko súvisí zriadenie nového preventívneho strediska, poskytovanie informácií atď.</p> <p>Pri samotnej liečbe by sa mala sieť ambulancií rozšíriť o jednoduchú chirurgiu, plastickú chirurgiu, gynekológiu, modernú oftalmologickú ambulanciu, ambulanciu zdravej výživy, rehabilitáciu atď.</p>
Rámcové aktivity	<p>Nájdanie vhodného investora</p> <p>Rekonštrukcia, resp. výstavba nového zdravotníckeho zariadenia</p> <p>Kontrahovanie jednotlivých ambulancií a zdravotníckeho personálu</p> <p>Vytvorenie softvéru na registráciu klientov</p> <p>Vytvorenie systému preventívneho zdravotníctva</p>
Nositeľ projektu	Súkromný investor
Financovanie	Súkromné zdroje

Názov projektu	Integrácia detí do rodín
Stručný popis projektu	V súvislosti s novými trendami v sociálnej starostlivosti je dôležité podporovať projekty, ktoré sa zamerajú na integráciu detí z detských domovov do náhradných rodín a pestúnskych rodín. K tomu je nevyhnutné propagovať tieto možnosti a vytvárať tak pozitívne prostredie v celej spoločnosti.
Rámcové aktivity	<p>Marketingová a propagačná stratégia</p> <p>Osveta medzi obyvateľmi mesta</p> <p>Spolupráca mesta a súkromného sektora pri poskytovaní benefitov pre takéto rodiny</p>
Nositeľ projektu	Mesto + VUC + súkromný sektor
Financovanie	Mestský rozpočet + zdroje VUC + súkromné zdroje

Názov projektu	Sociálna ubytovňa pre občanov v núdzi
Stručný popis projektu	Doplnenie sociálnych služieb o zariadenie pre občanov, ktorí sa ocitli v situácii bez strechy nad hlavou, prednostne určené pre matky s maloletými deťmi, sa javí ako dôležité, nakoľko sa v okolí žiadne takéto zariadenie nenachádza a v meste je po takomto zariadení dopyt. Zariadenie by malo slúžiť osobám, ktoré akútne nemajú strechu nad hlavou a tomuto nepriaznivému stavu sú vystavené aj ich maloleté deti. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať odbornému poradenstvu pre takto znevýhodnené osoby s cieľom prekonania nepriaznivej životnej situácie a zabezpečenia predpokladov pre zdravý vývin dieťaťa. Zariadenie by malo poskytovať aj pomoc v prípade zosúladenia pracovného a rodinného života pre takto znevýhodnené osoby a malo by zabezpečiť účasť dieťaťa v predškolskom, alebo školskom zariadení a následne mimoškolskú činnosť v prípade, že je jeho matka v zamestnaní.
Rámcové aktivity	Výstavba zariadenia pre občanov dočasne bez strechy nad hlavou Poradenská činnosť Sociálna práca
Nositeľ projektu	Mesto + neziskové organizácie
Financovanie	Regionálny operačný program

Názov projektu	Nízkoštandardné byty
Stručný popis projektu	Vybudovanie nájomných nízkoštandardných bytov pre marginalizované osoby, ktoré sa v nepriaznivej situácii vyskytli z rôznych príčin. Nájomné byty by mali mať charakter malometrážnych bytov s nízkym štandardom vybavenia. Účelom vybudovania takýchto bytov je dočasne pomôcť znevýhodneným osobám. Byty by mali byť v prenájme u jedného nájomníka max. po dobu 3 rokov, kedy by si dotýčný mal byť schopný danú situáciu vyriešiť.
Rámcové aktivity	Výstavba nízkoštandardných bytov pre sociálne odkázaných občanov
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Rozpočet mesta, štátny rozpočet

Názov projektu	Modernizácia mestského športového areálu
Stručný popis projektu	Modernizácia a rekonštrukcia vybraných športových zariadení zlepšiť možnosti na šport a rekreáciu pre obyvateľov aj návštevníkov Štúrova
Rámcové aktivity	Modernizácia futbalového ihriska - umelý trávnatý povrch a osvetlenie. Rekonštrukcia Športhotela (vonkajšia a vnútorná). Rekonštrukcia telocvične na viacúčelovú halu.
Nositeľ projektu	Mesto (Mestská športová organizácia Štúrovo)
Financovanie	Rozpočet mesta, prípadne úverové zdroje

Názov projektu	Revitalizácia verejných priestranstiev na sídliskách
Stručný popis projektu	Projekt prispeje k zvýšeniu kvality života obyvateľov prostredníctvom zlepšenia prostredia, v ktorom bývajú. Vo vybranej obytnej oblasti mesta bude realizovaný komplexný projekt revitalizácie s rozličnými typmi aktivít.
Rámcové aktivity	Úprava verejných priestranstiev a prvkov verejnej zelene Rekonštrukcia verejného osvetlenia Výstavba a rekonštrukcia chodníkov a cyklistických trás Rekonštrukcia miestnych komunikácií Rekonštrukcia a výstavba zastávok Rekonštrukcia a výstavba verejných WC Úprava a regulácia povodí v zastavaných územiach Opodstatnená rekonštrukcia inžinierskych sietí
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Regionálny operačný program

Názov projektu	Dunajské korzo
Stručný popis projektu	Dunajské Korzo rozšíri možnosti obyvateľov na každodenný oddych. Zároveň bude reprezentatívnou časťou mesta, ktorá posilní jeho atraktivitu pre turistov.
Rámcové aktivity	Predpokladom pre realizáciu projektu je urbanistická štúdia a následne architektonická štúdia. Samotná realizácia by vyžadovala : Brehové úpravy, vybudovanie chodníku s oddelenými pruhmi pre peších a cyklistov, doplnenie prvkami drobnej architektúry a mobiliáru, vybudovanie verejného osvetlenia,
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Operačný program cezhraničnej spolupráce Maďarsko – Slovensko alebo Regionálny operačný program

Názov projektu	Revitalizácia autobusového nástupišťa v centre mesta
Stručný popis projektu	Vybudovanie prístreškov pre cestujúcich, verejných WC a dennej miestnosti pre šoférov autobusov
Rámcové aktivity	Rekonštrukcia autobusovej zastávky, úprava verejných priestranstiev, výstavba verejných WC a dennej miestnosti pre šoférov autobusov
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Regionálny operačný program

Názov projektu	Revitalizácia predstaničného priestoru železničnej st.
Stručný popis projektu	Úprava predstaničného priestoru vrátane autobusového nástupišťa, usporiadanie občerstvovacích zariadení.
Rámcové aktivity	Vypracovanie architektonickej štúdie, realizácia úprav.
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Regionálny operačný program

4.2.4 Prioritná os 4 – Infraštruktúra

Prioritná os č. 4 sleduje špecifické potreby mesta v oblasti dopravy, tepelného a odpadového hospodárstva

Špecifický cieľ prioritnej osi : Vybudovanie efektívneho mestského dopravného systému, zefektívnenie mestského systému zásobovania teplom a odpadového hospodárstva

V súčasnosti nie je v Štúrove vhodne vyriešený systém automobilovej dopravy. Výraznú zmenu by malo priniesť vybudovanie ďalšieho mosta cez Dunaj a vybudovanie rýchlostnej cesty R3 (prepojenie stredného Slovenska smerom na Maďarsko), ktorá bude prechádzať v tesnej blízkosti Štúrova. Táto investícia však bude zrealizovaná až v priebehu niekoľkých nasledujúcich rokov. Zatiaľ je v Štúrove nutné vykonať opatrenia na zefektívnenie systému automobilovej dopravy a zvýšenie bezpečnosti účastníkov cestnej premávky. Za účelom komplexného riešenia dopravy v meste by bolo vhodné vypracovať štúdiu organizácie dopravného systému mesta.

Stav mestského systému zásobovania teplom si vzhľadom na zastaranosť a opotrebovanosť vyžaduje rekonštrukciu. Rekonštrukcia zásobovania teplom prinesie efektívnejšie hospodárenie v podobe nižšej energetickej náročnosti.

Vo všeobecnosti rastúci trend produkcie komunálneho odpadu a nízka úroveň jeho zhodnocovania kladie zvýšené nároky na účinnosť systémov separovaného zberu. V Štúrove je potrebné vytvoriť podmienky pre zapojenie všetkých obyvateľov do systému separovaného zberu ako aj zlepšiť technologické podmienky pre ďalšie nakladanie so separovaným odpadom.

Dopravná infraštruktúra

Zmena systému cestných komunikácií

Hlavnými cestnými komunikáciami smerujúcimi do mesta sú: Komenského (I/63) smerom z Komárna a Bratislavy, Nánanská cesta (I/76) smerom zo Želiezovce a Pohronia, Kamenická (II/564) z Kamenice nad Hronom, Ostrihomská – cez most Márie Valérie z Ostrihomu.

Dôležitými vnútromestskými komunikáciami sú Svätého Štefana spájajúca mesto s priemyselným areálom Smurfit a Jesenského smerujúca na most Márie-Valérie z južnej strany.

Hlavnými problémami vzhľadom na rozloženie cestných komunikácií je nutnosť prejazdu tranzitnej dopravy zastavanou časťou mesta a zlá dostupnosť centra mesta.

Odklon tranzitnej dopravy je možné zabezpečiť vybudovaním prepojenia Nánanskej cesty (I/76) a Komenského (I/63) v nezastavanej časti mesta. Prepojenie by na Nánanskej ceste vyúsťovalo na križovatke so Spojovacou čím by sa zároveň zabezpečilo aj prepojenie s cestou II/564.

Lepšia dostupnosť centra by mala byť zabezpečená severným predĺžením ulice Sv. Štefana a jej následným prepojením (rovnobežne s Hlavnou) na križovatku Komenského a Nánanskej cesty.

Uvedené zmeny v systéme cestných komunikácií, ako aj ďalšie zmeny dopravného systému by mala podrobne riešiť štúdia organizácie dopravného systému mesta Štúrovo. Štúdia by mala riešiť akútne problémy v oblasti dopravy, ale aj ďalšie etapy zmien dopravného systému a to aj s ohľadom na vybudovanie rýchlostnej komunikácie R3 a nového mosta cez Dunaj. Taktiež by mala presne upravovať reguláciu prejazdnosti komunikácií a to najmä v centrálnej časti mesta.

Zvýšenie bezpečnosti a plynulosti cestnej dopravy

Z povahy dopravného systému v Štúrove vyplýva nadmerná zaťaženosť centrálnych častí mesta automobilovou dopravou. Potrebne je zlepšiť podmienky prejazdnosti niektorých miest a zároveň efektívne pôsobiť na zníženie rýchlosti motorových vozidiel.

Osobitnú pozornosť je potrebné venovať najviac zraniteľným účastníkom cestnej premávky – chodcom a cyklistom.

Cyklistická doprava v prostredí mesta má niekoľko nesporných výhod: je ekologická, nevytvára tlak na prejazdnosť cestných komunikácií, odbremeňuje verejnú hromadnú dopravu osôb a ako fyzická aktivita má pozitívny vplyv na zdravotný stav obyvateľstva. V Štúrove je cyklistická doprava už v súčasnosti pomerne využívanou. Pre jej ďalší rozvoj a sprístupnenie rôznym vekovým kategóriám obyvateľstva je potrebné vytvoriť adekvátne podmienky v podobe vybudovania mestského systému cyklistickej dopravy. Základom systému by mali byť cyklistické chodníky oddelené od automobilovej dopravy (toho času v štádiu projektovania), pozdĺž najdôležitejších mestských komunikácií. Mestský systém musí byť efektívne prepojený aj s turistickými cyklotrasami – Dunajskou a Pohronskou. Takto sa vytvoria podmienky pre možnosti každodenného pohybu obyvateľov na bicykli do zamestnania, školy a podobne, ale prispeje sa aj k skvalitneniu podmienok pre rekreáciu a šport.

Za účelom zlepšenia dopravnej situácie v meste je potrebné rekonštruovať vybrané cestné komunikácie a dobudovať dopravné subsystemy prispievajúce k bezpečnosti a plynulosti dopravy. Potreba rekonštrukcie sa týka miestnych komunikácií, ale aj ciest II. a III. triedy, ktoré patria do pôsobnosti VÚC. Rekonštrukciu všetkých troch typov komunikácií je možné podporiť z prostriedkov Regionálneho operačného programu (miestne komunikácie – opatrenie Regenerácia sídiel, cesty II. a III. triedy – opatrenie Regionálne komunikácie zabezpečujúce dopravnú obsluhu regiónov). Na vybraných problémových miestach je tiež potrebné dobudovať prvky prispievajúce k zvýšeniu plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky (svetelná signalizácia na križovatkách, kruhové objazdy, spomaľovače, radary na vizualizáciu rýchlosti).

Osobitným problémom mesta je statická doprava. Nedostatok parkovacích miest sa prejavuje najmä počas letnej sezóny v súvislosti so zvýšenou návštevnosťou termálneho kúpaliska Vadaš. Na zlepšenie situácie v oblasti statickej dopravy sú zamerané projekty v prioritnej osi Rozvoj cestovného ruchu - Podpora celoročného využitia termálneho kúpaliska Vadaš

a v prioritnej osi Občianska vybavenosť, služby obyvateľom a vzhľad mesta - Revitalizácia verejných priestranstiev na sídliskách.

Energetická infraštruktúra

V oblasti energetickej infraštruktúry je potrebné realizovať rekonštrukciu mestského systému zásobovania teplom.

V súčasnosti je v meste Štúrovo tepelná energia pre ústredné kúrenie a prípravu teplej úžitkovej vody centralizovane zabezpečovaná z centrálného tepelného zdroja (CTZ) cez primárny rozvod tepla, 14 odovzdávacích staníc tepla a sekundárne rozvody. Zo 14 odovzdávacích staníc tepla 9 slúži na zásobovanie teplom pre obyvateľstvo.

V Centrálnom tepelnom zdroji sú 3 horúcovodné kotle Viessmann na spaľovanie zemného plynu o jednotkovom výkone 5,2 MW. Parametre vykurovacieho média sú 120/80 °C v zime a 90/70 °C v lete.

Zámerom rekonštrukcie mestského systému zásobovania teplom je:

a) Zabezpečiť zásobovanie tepla pre ústredné kúrenie a prípravu tepelnej úžitkovej vody domovými odovzdávacími stanicami tepla vrátane elektrozariadení, zariadení MaR a ovládania, prenosu dát a príslušenstva.

V každom obytnom dome v mieste dnešnej meranej dodávky tepla na ústredné vykurovanie bude vybudovaná domová odovzdávacia stanica s jedným výmenníkom tepla a ústredné kúrenie a jedným výmenníkom tepla na prípravu TUV. Súčasťou bude meranie spotreby tepla priamo na päte domu pre ÚK i TUV, regulácia a nastavovanie parametrov stanice ručne i automaticky, ale i diaľkovo z dozorne CTZ.

b) Bude vykonaná kompletná rekonštrukcia rozvodov tepla. Bude realizovaný nový primárny horúcovodný rozvod tepla predizolovanými potrubiami s monitorovacím systémom pre zisťovanie porúch. Horúcovodné potrubia budú uložené vedľa dnešných potrubných kanálov vo výkopoch, prípadne v dnešných kanáloch. V nutných prípadoch budú realizované nové trasy. Sekundárne rozvody budú zrušené.

Uvedenou rekonštrukciou sa nahradí štvortrubkový rozvod tepla dvojtrubkovým primárnym horúcovodom s adekvátnym znížením strát tepla.

c) V Centrálnom tepelnom zdroji bude vykonaná inštalácia troch kusov ekonomizérov v dymovodoch troch kotlov na využitie tepla odchádzajúcich spodín horenia zemného plynu. Súčasťou bude vyvolaná výmena čerpadiel, inštalácia frekvenčných meničov a podobne. Významná bude rýchla návratnosť vložených investícií, cca 3 roky.

V Centrálnom tepelnom zdroji bude realizovaný počítač pre riadenie výmenníkových staníc, zber dát, poruchové a havarijné hlásenie. Informácie budú prístupné i na internete.

d) Pre zber dát, stavu jednotlivých súčastí výmenníkových staníc, havarijného hlásenia a diaľkové ovládanie staníc bude zrealizovaný vonkajší rozvod metalickými a optokáblami a pripojený do dozorne CTZ. Rozvody budú vedené vedľa nových horúcovodných rozvodov tepla v zemi. Na nový centrálny počítač bude pripojená i jestvujúca výmenníková stanica POS 1.

e) Bude vykonané hydraulické vyregulovanie systémov ústredného kúrenia a rozvodov teplej úžitkovej vody.

Realizácia rekonštrukcie predpokladá nasledovné energetické úspory:

Zdroj tepla - zaradením rekuperátora spalín je možné dosiahnuť úsporu paliva minimálne 6 %, čo predstavuje z ročnej spotreby približne 263 000 m³ zemného plynu.

Ústredné vykurovanie a príprava TÚV - odpadnú tepelné straty na sekundárnych rozvodoch asi 4%. Zostanú straty v objektoch a na primárnej strane. V súčasnosti sú straty na primárnom rozvode 6,28 %. Po rekonštrukcii primárneho rozvodu príde k zníženiu strát na hodnotu 5%, čo predstavuje úspory v palive 53 000 m³ za rok na ústredné vykurovanie a 205 000 m³ za rok na prípravu TÚV.

Odpadové hospodárstvo

Navrhované aktivity v oblasti odpadového hospodárstva sú zamerané na zefektívnenie mestského systému separovaného zberu a rekultiváciu v súčasnosti nevyužívanej skládky tuhého komunálneho odpadu (TKO).

Hlavnými zámermi v oblasti separovaného zberu je vytvorenie podmienok pre zapojenie všetkých obyvateľov mesta do systému separovaného zberu za účelom zníženia množstva komunálneho odpadu a zefektívniť technologický proces manipulácie a triedenia odpadov. Dôležitým predpokladom pre efektívnosť systému separovaného zberu je informovanosť a uvedomelosť občanov. Z uvedeného dôvodu by mala byť jednou z aktivít realizácia informačnej kampane zameranej na vzdelávanie a osvetu. Osvetová činnosť by mala byť primárne zameraná na žiakov a študentov škôl v meste.

V katastrálnom území mesta sa nachádza nevyužívaná skládka odpadu, ktorá bola uzavretá v roku 1999. Skládka bola využívaná na ukladanie tuhého komunálneho odpadu, priemyselného odpadu z prevádzok a výroby v meste, vrátane Smurfit Kappa Štúrovo, a.s (bývalé JCP), stavebného odpadu a odpadu rastlinného pôvodu. Skládka bola prevádzkovaná bez ochranných bariér a ďalších prvkov ochrany životného prostredia. Parametre skládky nezodpovedajú súčasne platným kritériám zameraným na ochranu životného prostredia. Z uvedeného dôvodu je potrebné skládku uzatvoriť krycou a rekultivačnou vrstvou a zabezpečiť systém pre jej monitorovanie. Celková plocha skládky je 57 210 m² plocha vymedzená na rekultiváciu je 43 355 m². Uzatvorenie a rekultivácia skládky prispeje k zlepšeniu kvality okolitého životného prostredia a najmä zamedzí kontaminácii povrchových a podzemných vôd.

Projektové zámery v rámci prioritnej osi 4

Názov projektu	Štúdia dopravného systému mesta
Stručný popis projektu	Pre realizáciu krokov na zlepšenie dopravnej situácie je potrebné vypracovať samostatný dokument, ktorý navrhne riešenia aktuálnych problémov a zároveň bude komplexne riešiť dopravný systém aj s ohľadom na uvažovanú výstavbu rýchlostnej cesty a mostu cez Dunaj.
Rámcové aktivity	Vypracovanie expertnej dopravnej štúdie
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Mesto, resp. Operačný program cezhraničnej spolupráce Maďarsko – Slovensko

Názov projektu	Zlepšenie plynulosti a bezpečnosti dopravy
Stručný popis projektu	Projekt bude zameraný na zlepšenie prejazdnosti niektorých kritických miest, zníženie rýchlosti motorových vozidiel, rekonštrukciu cestných komunikácií
Rámcové aktivity	Vybudovanie svetelnej signalizácie alebo kruhových objazdov na dôležitých križovatkách Osadenie panelov na vizualizáciu rýchlosti Rekonštrukcia vybraných komunikácií
Nositeľ projektu	Mesto a VÚC
Financovanie	Regionálny operačný program

Názov projektu	Mestský systém cyklistickej dopravy
Stručný popis projektu	Vytvorenie kvalitných podmienok pre využívanie bicykla ako každodenného dopravného prostriedku ale aj prostriedku na šport a rekreáciu
Rámcové aktivity	Vybudovanie/vyznačenie cyklistických chodníkov oddelených od automobilovej dopravy Napojenie mestského systému cyklistickej dopravy na turistické cyklotrasy Vybudovanie značenia
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Regionálny operačný program

Názov projektu	Rekonštrukcia mestského systému zásobovania teplom
Stručný popis projektu	Potreba rekonštrukcie systému zásobovania teplom vyplýva zo zastaranosti a opotrebovanosti väčšiny jeho prvkov. Rekonštrukcia zabezpečí zefektívnenie hospodárenia s teplom v podobe energetických úspor
Rámcové aktivity	Vybudovanie domových odovzdávkových staníc, rekonštrukcia rozvodov tepla, modernizácia CTZ, vybudovanie systému zberu dát, hydraulické vyregulovanie systémov rozvodov ÚK a TÚV
Nositeľ projektu	Mesto prostredníctvom ENERBYT s.r.o.
Financovanie	Časť prostriedkov je možné získať z Operačného programu Konkurencieschopnosť a hospodársky rast

Názov projektu	Zefektívnenie separovaného zberu odpadu
Stručný popis projektu	Zámerom je vytvorenie podmienok pre zapojenie všetkých obyvateľov mesta do systému separovaného zberu a zlepšenie technologickej úrovne manipulácie a triedenia odpadov.
Rámcové aktivity	Zabezpečenie dostatočného počtu zberných nádob, inštalácia dotriedňovacej linky, zabezpečenie zberovej techniky kompatibilnej so všetkými zbernými nádobami, zabezpečenie manipulačnej techniky pre nakladanie so surovinami, informačná a osvetová kampaň
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Operačný program Životné prostredie

Názov projektu	Rekultivácia skládky odpadu
Stručný popis projektu	Rekultivácia skládky je nevyhnutná vzhľadom na jej charakter, ktorý nespĺňa environmentálne kritériá a potrebu ochrany životného prostredia, najmä povrchových a podzemných vôd.
Rámcové aktivity	Uzatvorenie skládky krycou a rekultivačnou vrstvou a zabezpečenie monitorovacieho systému.
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Operačný program Životné prostredie

4.2.5 Prioritná os 5 – Cezhraničná spolupráca

Špecifický cieľ prioritnej osi: Využiť úzke väzby a potenciál oboch miest na posilnenie ich ekonomického a sociálneho rozvoja

Geografická blízkosť a väzby s mestom Ostrihom, znalosť maďarského jazyka a podpora Európskej únie dávajú Štúrovu veľmi dobré predpoklady na rozvoj cezhraničnej spolupráce. Cezhraničná spolupráca môže byť prostredníctvom projektov podporených zo zdrojov EÚ významným rozvojovým faktorom v rôznych oblastiach (cestovný ruch, infraštruktúra, hospodárstvo, kultúra, zdravotníctvo atď.). Z tohto hľadiska je možné chápať cezhraničnú spoluprácu aj ako horizontálnu prioritu.

Kooperácia by sa však nemala týkať len samospráv Štúrova a Ostrihomu, ale širšieho okruhu subjektov : občianskych združení, turistických organizácií, podnikateľov a podobne.

Pre koordinovaný rozvoj oboch miest je potrebné stanoviť rámec v podobe spoločných územnoplánovacích dokumentov a podkladov ako aj sektorových rozvojových stratégií.

Základným dokumentom určujúcim územný rozvoj by mal byť Územný plán súmestia Štúrovo – Ostrihom, ktorý by integroval aktuálne územné plány oboch miest. Vypracovaná by mala byť aj spoločná strednodobá rozvojová stratégia, ktorá by stanovila oblasti spolupráce a prioritné spoločné projekty.

Projektové zámery v rámci prioritnej osi 5

Uvedené dva projekty sú základnými dokumentmi, z ktorých následne vyplynú ďalšie projekty, v ktorých sa bude uplatňovať cezhraničná spolupráca.

Názov projektu	Úbanistická štúdia súmestia Štúrovo-Ostrihom
Stručný popis projektu	Z dôvodu geografickej blízkosti a úzkej previazanosti oboch miest v rôznych sférach hospodárstva a života obyvateľov je potrebné koordinovať územný rozvoj oboch miest.
Rámcové aktivity	Vypracovanie urbanistickej štúdie súmestia Štúrovo - Ostrihom
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Operačný program cezhraničnej spolupráce Maďarsko – Slovensko

Názov projektu	Spoločný strategický rozvojový dokument
Stručný popis projektu	Dokument by mal identifikovať potreby a rozvojové zámery oboch miest, ktoré budú následne napĺňané spoločnými cezhraničnými projektmi
Rámcové aktivity	Vypracovanie komplexného strategického rozvojového dokumentu a prípadne nadväzujúce sektorové rozvojové stratégie
Nositeľ projektu	Mesto
Financovanie	Operačný program cezhraničnej spolupráce Maďarsko – Slovensko

4.3 Administratívne zabezpečenie implementácie stratégie

4.3.1 Subjekty riadenia a implementácie programu

Nositeľom programu (ako strednodobého plánovacieho nástroja rozvoja mesta) je mesto a z toho titulu jednotlivé jeho rozhodovacie a riadiace orgány budú mať rozhodujúce funkcie v jeho riadení a implementácii. Odporúčame postupovať v zmysle overenej plánovacej kultúry EÚ, resp. zásad a pravidiel riadenia a implementácie programov financovaných zo štrukturálnych fondov. Predovšetkým to znamená, v súlade s pravidlami strednodobého plánovania ustanovenie nositeľov programu, resp. pridelenie príslušných strednodobých plánovacích funkcií existujúcim orgánom mesta. Ako prvý pracovný námet uvádzame nasledovné:

- Základom Monitorovacieho výboru PHSR by malo byť mestské zastupiteľstvo, ktoré by pre jednotlivé priority a opatrenia využívalo odbornú kapacitu svojich komisií. Predsedom Monitorovacieho výboru by mal byť primátor mesta,
- Riadiacim orgánom programu by mal byť Mestský úrad s tým, že Sprostredkovateľskými orgánmi pre jednotlivé priority by mali byť príslušné odbory mestského úradu.
- Platobným orgánom programu by mal byť príslušný finančný útvar mesta,
- Auditom programu by mali byť poverené príslušné kontrolné orgány mesta,
- Implementáciu programu by mal podporovať Informačný a monitorovací systém programu.

4.3.2 Pravidlá pre výber projektov a stimuláciu aktérov v území vrátane administratívnych a ekonomických nástrojov

Vytvorenie prostredia pre naplnenie PHSR mesta Štúrovo si bude vyžadovať viacero nástrojov.

Základnou myšlienkou pre jeho realizáciu je zapojenie aktérov v území do realizácie PHSR. Prakticky to znamená, že samotné mesto nemôže realizovať všetky aktivity samo, ale má možnosť realizovať aktivity z PHSR i prostredníctvom ostatných verejných orgánov a inštitúcií, podnikov na území mesta, vytváraním nových podnikov a združení a spolupracou s občanmi a podnikmi.

Rozvoj mesta musí byť v prvom rade zabezpečený tak, aby nebola ohrozená finančná stabilita mesta a jeho bežné výdavkové potreby.

Následne mestský úrad na základe 5 prioritných osí vypracuje pre jednotlivé aktivity v rámci týchto prioritných osí skrátené verzie projektov.

Jednotlivé projekty musia obsahovať najmä:

- Základné zdôvodnenie danej aktivity.;
- Jednotlivé ukazovatele výsledku, výstupu a dopadu očakávané po ukončení projektu;
- Vytvorenie systému finančných tokov projektu. Snahou by malo byť, aby bol projekt vo svojej investičnej i prevádzkovej časti samonosný, aby boli pre každý projekt odhadnuté prevádzkové náklady a príjmy – poplatky, prírastok na miestnych

poplatkoch a daniach, či príjmy z realizácie – z nájmov, z predaja a pod. Snahou bude i optimalizovať poplatkovú politiku mesta vo vzťahu k užívateľom. Následne sa projekty rozčlenia medzi tie, ktoré negenerujú finančné príjmy a tie čo ich generujú;

- Finančný rozpočet akcie v členení na celkové výdavky, oprávnené výdavky, účasť mesta na financovaní – podiel na oprávnených výdavkoch a suma neoprávnených výdavkov. Návrh pre rozhodnutie, či bude projekt financovaný z vlastných zdrojov mestského rozpočtu, alebo z cudzích zdrojov (úver od komerčnej banky, zdroje od ŠFRB, zdroje zo štrukturálnych fondov).
- Špecifikácia zahájenia projektu, výdavkov na jeho realizáciu, v prípade úverov plán umorovania a plán príjmov z poplatkov a daní z daného projektu.
- Pre projekty, ktoré nebude realizovať mesto samo, je potrebné prijať odporúčania na začatie rokovaní s podnikmi a inými inštitúciami.

5 Prílohy

- Príloha 1 Bilancia pohybu obyvateľstva okresu Nové Zámky a mesta Štúrovo v r. 1991-2005

ukazovateľ	územie	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	1996-2005
prirodzený pohyb	okres NZ	23	-225	-214	-279	-305	-314	-431	-480	-586	-613	-679	-452	-506	-532	-525	-6 118
	mesto Štúrovo	25	38	32	7	-5	27	11	-40	-6	-9	-15	9	-3	-19	-37	15
mechanický pohyb	okres NZ	-116	63	-8	-137	11	70	127	201	154	202	-57	19	139	168	227	1 063
	mesto Štúrovo	93	43	1	-64	-10	-43	-107	-72	-92	-85	-95	-126	-130	-101	-131	-919
celkový pohyb obyvateľstva,	okres NZ	-93	-162	-222	-416	-294	-244	-304	-279	-432	-411	-736	-433	-367	-364	-298	-5 055
	mesto Štúrovo	118	81	33	-57	-15	-16	-96	-112	-98	-94	-110	-117	-133	-120	-168	-904

Zdroj: ŠÚ SR - Krajská správa v Nitre, 2006

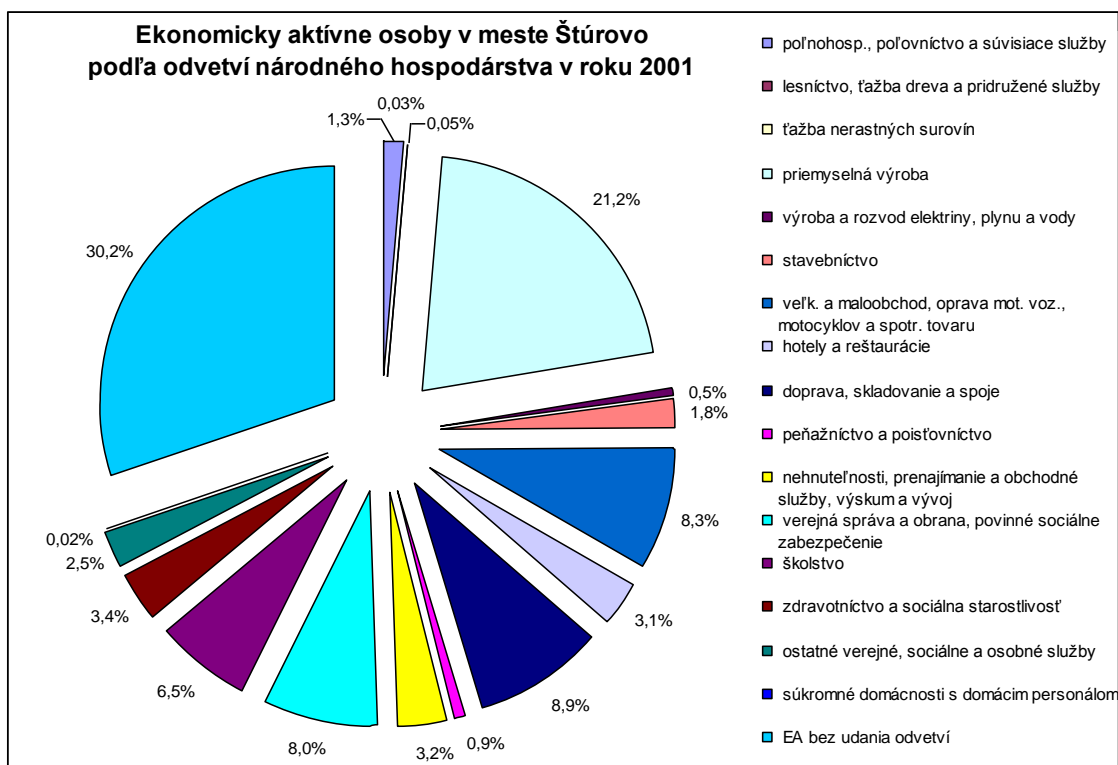
- Príloha 2 Veková štruktúra obyvateľstva vybraného územia v roku 2001

územie		obyvateľstvo spolu	obyvateľstvo vo veku			index stamutia
			predproduk-tívnom	produktívnom	poproduk-tívnom/1	
SR	(abs.)	5 379 455	1 015 493	3 349 231	1 014 731	99,9
Nitriansky kraj		713 422	123 435	445 462	144 525	117,1
okres Nové Zámky		149 594	24 872	93 091	31 631	127,2
mesto Štúrovo		11 708	1 856	7 859	1 993	107,4
SR	(%)	100,0	18,9	62,2	18,9	
Nitriansky kraj		100,0	17,3	62,4	20,3	
okres Nové Zámky		100,0	16,6	62,2	21,2	
mesto Štúrovo		100,0	15,9	67,1	17,0	

Zdroj: SODB 2001, ŠÚ SR

Pozn.: index stamutia = [(obyv. 60+ r. M, 55+ r. Ž) / (obyv. 0-14 r.)] * 100

■ Príloha 3 Ekonomicky aktívne osoby v meste Štúrovo podľa odvetví národného hospodárstva v roku 2001

■ Príloha 4 Štruktúra nezamestnaných podľa veku, vzdelania a dĺžky evidencie

nezamestnané osoby	mesto Štúrovo		Okres Nové Zámky	
	abs.	%	abs.	%
podľa veku:				
15 - 19 rokov	20	3,32	271	3,45
20 - 29 rokov	121	20,07	1552	19,78
30 - 39 rokov	127	21,06	1653	21,07
40 - 49 rokov	145	24,05	2079	26,50
50 a viac rokov	190	31,51	2290	29,19
podľa vzdelania				
bez vzdelania	0	0,00	35	0,45
základné	162	26,87	2848	36,30
vyučení	163	27,03	2364	30,13
stredné odborné bez maturity	34	5,64	429	5,47
stredné odborné s maturitou	54	8,96	524	6,68
gymnázium	68	11,28	314	4,00
stredné odborné školy s maturitou	100	16,58	1088	13,87
vyššie vzdelanie	1	0,17	40	0,51
vysokoškolské vzdelanie	21	3,48	203	2,59
vedecká výchova	0	0,00	0	0,00
podľa dĺžky evidencie:				
do 3 mesiacov	138	22,89	1623	20,69
3 - 6 mesiacov	72	11,94	951	12,12

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA ŠTÚROVO

6 - 9 mesiacov	38	6,30	510	6,50
9 - 12 mesiacov	46	7,63	440	5,61
12 - 24 mesiacov	84	13,93	1071	13,65
nad 24 mesiacov	225	37,31	3250	41,43
počet nezamestnaných celkom	138	22,89	7845	100,00

Zdroj : Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Nových Zámkoch

■ Príloha 5 Ukazovatele úrovne bývania v meste Štúrovo v roku 2001

ukazovateľ	rodinné domy	bytové domy	ostatné budovy	domový fond spolu
počet trvale obývaných bytov	912	3 279	41	4 232
počet bývajúcich osôb	2 578	8 921	73	11 572
počet CD	1 095	3 656	43	4 794
počet bývajúcich osôb na 1:				
byť	2,83	2,72	1,78	2,73
obytné miestnosti	0,74	1,06	0,77	0,96
CD	2,35	2,44	1,7	2,41
priemerný počet:				
- m2 obytnej plochy na 1 byť	75,1	42,2	33,5	49,2
- m2 celkovej plochy na 1 byť	114,9	62,4	58,8	73,7
- m2 obytnej plochy na 1 osobu	26,6	15,5	18,8	18
- obytných miestností na 1 byť	3,82	2,57	2,32	2,84

Zdroj: SODB 2001, ŠÚ SR

■ Príloha 6 Použitá literatúra

1. Územný plán mesta Štúrovo – Prieskumy a rozbor.
2. Strategický plán rozvoja mesta Štúrovo a jeho regiónu.
3. Metodická príručka pre vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja SR, 2004.
4. Jednotlivé operačné programy a ich manuály dostupné v procese spracovania PHSR.